

DGBW

Contactpersoon

██████████

██████████

██████████@minbzk.nl

Datum

22 mei 2017

Kenmerk

2017-0000248915

verslag

Informele bijeenkomst leden stuurgroep oBRP

Vergaderdatum	18 mei 2017
Deelnemers	dhr. van Kempen (voorzitter, BZK), dhr. Bagchus (BZK/DenB), ██████████ (VNG), ██████████ (NVvB), ██████████ (VGS), ██████████ (VNG), ██████████ (Belastingdienst), ██████████ (SVB), mw. Maas (RvIG), ██████████ (BZK/CIO), ██████████ (BZK), ██████████ (verslag, BZK)

---

1. Opening

Dhr. van Kempen opent de vergadering en stelt zich voor: hij is de waarnemend directeur-generaal Bestuur en Wonen (dgBW). Op 1 augustus 2017 zal ██████████ aantreden als dgBW.

De stuurgroep oBRP van mei 2017 vindt plaats in schriftelijke ronde. Enkele leden hebben in reactie op de voorgelegde stukken laten weten dat zij niet in schriftelijke ronde op de stukken willen reageren. Zij vinden dat daarvoor, mede gezien de situatie waarin het programma zich nu bevindt, een formele stuurgroepvergadering nodig is. Dhr. van Kempen merkt op dat hiervoor mogelijk de geplande vergadering van 15 juni 2017 kan worden benut.

██████████ deelt ter vergadering i.v.m. de schriftelijke ronde van mei 2017 de adviesbrief van PBLQ uit. ██████████ zal de stuurgroep op een later moment een schriftelijke reactie op deze brief voorleggen.

De bijeenkomst van vandaag betreft een informele bijeenkomst van de leden van de stuurgroep Operatie BRP. In deze bijeenkomst kunnen de leden kennis nemen van het conceptadvies van Bureau ICT-toetsing (BIT) dat afgelopen dinsdag is uitgebracht. Het conceptadvies is aan de minister van BZK voorgelegd voor wederhoor. Twee weken na het conceptadvies zal het BIT het definitieve advies uitbrengen. Het definitieve advies zal met een kabinetsstandpunt vervolgens binnen vier weken aan de Tweede Kamer moeten worden aangeboden.

Bedoeling is om in deze bijeenkomst te bespreken hoe de stuurgroepleden aankijken tegen de bevindingen van het BIT en het advies dat het BIT naar aanleiding daarvan geeft. De reactie van de verschillende stuurgroepleden zal worden betrokken bij de reactie die het departement zal geven op het conceptadvies.

Een standpunt zoals dat opgenomen kan worden in een kabinetsreactie zal worden besproken in bestuurlijke overleggen met de ambtelijke en bestuurlijke leiding van de VNG en met de betrokken ministeries.

De in deze bijeenkomst gemaakte afspraken worden vastgelegd in het verslag.

2. Afspraken

Tijdens de bijeenkomst zijn de volgende afspraken gemaakt:

1. Het gesprek van vandaag gaat over het conceptadvies van BIT over oBRP en tBRP (door BIT als IBN BRP geduid) dat voor wederhoor aan de minister is aangeboden.
2. Bij zijn reactie op het conceptadvies BIT betreft BZK de input van gemeenten en afnemers.
3. ██████ geeft zijn reactie op het conceptadvies aan de opdrachtgever en voorzitter stuurgroep oBRP, de dgBW.
  - a. Verzoek aan ██████ is om begin volgende week (uiterlijk op dinsdag 23 mei 2017) zijn conceptreactie op het conceptadvies gereed te hebben.
  - b. ██████ zal zijn conceptreactie op het conceptadvies ook aan de leden van de stuurgroep toesturen ter bespreking en aanvulling.
4. De leden van de stuurgroep komen in het kader van het voorgaande begin volgende week nogmaals bijeen (*inmiddels gepland: dinsdag 23 mei 2017 16.15 – 17.45 uur bij BZK*).
5. In de bij punt 4 genoemde bijeenkomst kunnen de leden het conceptadvies van BIT nogmaals inzien.
6. Dhr. van Kempen laat BIT weten dat de leden van de stuurgroep oBRP behoefte hebben aan een toelichting op het conceptadvies. Daarbij is er in elk geval behoefte aan een toelichting op de grote verschillen tussen het BIT-advies uit 2015 en het voorliggende conceptadvies, welke verschillen de leden niet kunnen verklaren.
7. Voor de reactie op het conceptadvies van BIT is er tijd tot uiterlijk dinsdag 30 mei 2017.

De volgende punten ter toelichting:

- Gelet op de positie van de VNG in het Bestuurlijk Akkoord is met de VNG de afspraak gemaakt dat de VNG zich een eigenstandig oordeel kan vormen over het advies van BIT, BZK betreft dit oordeel bij het opstellen van de reactie op het definitieve advies.
- Voor de reactie van het kabinet op het definitieve advies van BIT vindt afstemming met de andere departementen plaats.

DGBW

Contactpersoon

██████████

██████████

██████████@minbzk.nl

Datum

23 mei 2017

Kenmerk

2017-0000256404

verslag

Informele bijeenkomst leden stuurgroep oBRP

Vergaderdatum	23 mei 2017
Deelnemers	dhr. van Kempen (voorzitter, BZK), dhr. Bagchus (BZK/DenB), ██████████ (VNG), ██████████ (NVvB), ██████████ (VGS), ██████████ (VNG), ██████████ (Belastingdienst), ██████████ (SVB), mw. Maas (RvIG), ██████████ (BZK/CIO), ██████████ (BZK), ██████████ (verslag, BZK)

---

1. Opening

Dhr. van Kempen opent de vergadering: de leden van de stuurgroep Operatie BRP kunnen in deze informele bijeenkomst vragen stellen over het conceptadvies van het BIT aan dhr. Wanders die daartoe het eerste half uur van de vergadering bijwoont. Aansluitend bespreken de leden de conceptreactie van ██████████ op het conceptadvies van het BIT. De conceptreactie van ██████████ hebben zij vandaag rond het middaguur ontvangen. In deze bijeenkomst kunnen de leden opnieuw het conceptadvies van BIT inzien.

2. Afspraken

Tijdens de bijeenkomst zijn de volgende afspraken gemaakt:

1. BZK heeft formeel tot a.s. dinsdag 30 mei de tijd om te reageren op het conceptadvies van BIT. Het definitieve advies zal met een kabinetsstandpunt vervolgens binnen vier weken aan de Tweede Kamer moeten worden aangeboden.
2. BZK wil zijn reactie op het conceptadvies van BIT liefst zo snel als mogelijk aan BIT aanleveren. De minister streeft er namelijk naar dat het BIT-advies en de kabinetsreactie daarop tijdig aan de kamer worden gestuurd, zodat de kamer nog voldoende gelegenheid heeft om er voor het zomerreces over te debatteren. Over de timing van versturen van de reactie op het conceptadvies aan BIT houdt dhr. van Kempen contact met ██████████.
3. BIT geeft geen aparte verantwoording op het wederhoor, dit is vervat in het definitieve advies dat BIT oplevert aan de minister van BZK.
4. Indien daaraan behoefte is kan BIT gevraagd worden op specifieke punten een toelichting op het advies te geven.
5. De reactie van ██████████ moet gezien worden als de reactie van het

Datum
23 mei 2017

- programma aan de voorzitter van de stuurgroep oBRP, de dgBW.
6. ██████████ kan de reactie van de leden van de stuurgroep meenemen in zijn reactie maar het wordt daarmee geen stuk namens de stuurgroep oBRP.
  7. De dgBW zorgt dat de reactie van ██████████ tezamen met enkele andere vragen naar aanleiding van het conceptadvies, bij BIT komt. De conceptreactie van ██████████ behoeft wat betreft de dgBW alleen nog kleine aanpassingen op het punt van de passages waarin ██████████ namens de stuurgroep spreekt en op procesinformatie aan het begin.
  8. De leden van de stuurgroep sturen eventuele input voor de reactie van ██████████ zo snel als mogelijk (23 mei) aan ██████████ Deze rondt zijn reactie morgenochtend, 24 mei 2017, af en stuurt de reactie aan de voorzitter van de stuurgroep.

Aan: Erik-Jan van Kempen (voorzitter stuurgroep oBRP)
Van: [REDACTED] (programmaorganisatie oBRP)
Datum: 24 mei 2017
Onderwerp: Reactie op concept BIT-advies oBRP
Kopie aan: CIO BZK en de leden van de stuurgroep Operatie BRP

1. Inleiding

Op 20 mei heeft het Bureau ICT Toetsing (BIT) zijn conceptadvies over Operatie BRP uitgebracht. Na het uitbrengen van dit conceptadvies heeft de minister twee weken de tijd om een reactie op het concept te geven. In deze notitie is de reactie van het programma opgenomen. De reactie is getoetst bij de vertegenwoordigers van afnemers en gemeenten in de stuurgroep. Dat laat onverlet dat deze reactie van het programma op het concept BIT-advies is.

Samenvatting van de reactie:

Algemeen

- Het BIT-advies straalt vooral een technische en financiële benadering uit en gaat onvoldoende in op de doelstellingen van de modernisering van de GBA/Operatie BRP.
- De belangrijkste onderbouwing van het advies vormt het feit dat BIT veronderstelt dat het programma nog langer zal lopen dan het programma zelf aangeeft en de vraag of de daarvoor nog uit te geven financiële middelen een besluit om doorgaan op deze weg rechtvaardigen.
- Het BIT-gaat in zijn analyse uit van een aantal feitelijke onjuistheden die in deze reactie worden rechtgezet.
- De eindconclusie van het BIT over het programma Operatie BRP wordt niet alleen getrokken naar aanleiding van het onderzoek naar de realisatie van de code, maar hierbij wordt ook de fase van beheername betrokken (het onderzoek naar deze fase is nog onderhanden).
- Op basis van het voorgaande is er onvoldoende basis voor het eindoordeel en het advies van het BIT.

Specifiek

- De extrapolatie die het BIT maakt om te komen tot een schatting van de resterende doorlooptijd van het programma is echter niet correct, want is gebaseerd op onjuiste veronderstellingen/aannames ten aanzien van de mate van gereedheid en de nog te verrichten (test)inspanning:
  - BIT veronderstelt dat de planning van het programma niet correct is. Deze stelling is niet met feiten onderbouwd en is onjuist: de voorspelbaarheid van het project is sinds augustus 2016 op orde, de doelen uit de planning worden consequent gehaald. In totaal zijn de ontwikkelactiviteiten voor 71,6% gereed. De 63% gereed die het BIT noemt is gebaseerd op de Product Breakdown Structure. Echter, niet alle regels daarin wegen even zwaar (het BIT neemt ten onrechte aan dat dat wel het geval is).
  - BIT veronderstelt dat er nog heel veel tijd zal gaan zitten in testen en oplossen van bevindingen. Die veronderstelling is niet juist: het programma hanteert - anders dan bij andere grote programma's - de werkwijze waarbij (uitvoerige) testen met productiedata al gedurende de ontwikkelfase plaatsvinden. Door deze werkwijze is de reële verwachting dat er beperkte aantallen bevindingen uit het acceptatieproces, de testen in de proeftuinomgeving en het schaduwdraaien zullen komen.

Het beeld van het BIT t.a.v. het feitelijke gereedheidspercentage is daarmee ongefundeerd. Paragraaf 4 gaat hier verder op in.

- Een andere belangrijke bouwsteen voor het advies van het BIT vormen de risico's die BIT signaleert, deze kunnen volgens BIT leiden tot additionele uitloop. Het merendeel van deze risico's is echter gebaseerd op onjuiste veronderstellingen of onjuiste feiten (in reactie op het feitendocument heeft het programma op de onjuistheden gewezen, het BIT heeft zich hier echter veelal geen rekenschap van gegeven). De belangrijkste zaken waar op wordt gedoeld zijn:
  - BIT merkt ten onrechte op dat fundamenten nog in beweging zijn. Het programma heeft vanaf 2013 maatregelen genomen om het product te stabiliseren (om zo tot een stabiel fundament te komen voor de verdere ontwikkeling). Dat past in de werkwijze die in de paragraaf Context is beschreven om zaken die bij de doorstart niet op orde waren werkende weg op te lossen. BIT betitelt de maatregelen die in dit kader zijn genomen als risico, hetgeen niet juist is. In paragraaf 5 wordt met onderbouwing toegelicht dat het fundament stabiel is en een robuuste basis vormt voor ontwikkeling.
  - BIT benoemt als risico dat gebruikers en beheerders op te grote afstand van het programma staan. Deze bewering herkent het programma absoluut niet. Ook afnemers, gemeenten en beheerder herkennen zich niet in deze bewering.

In paragraaf 5 en 6 zijn deze aspecten nader toegelicht.

- De derde bouwsteen voor het advies van BIT vormt het feit dat BIT beperkte meerwaarde ziet. Gemeenten en afnemers hebben meermaals gewezen op de behoefte aan en de meerwaarde van de BRP zoals oBRP die thans realiseert. De meerwaarde is nader toegelicht in paragraaf 7.
- Het BIT adviseert als alternatief voor het programma een oplossing te realiseren op basis van GBA-V. Het BIT heeft deze alternatieve oplossing echter niet onderzocht. Daarmee is onduidelijk welke inspanning, kosten, doorlooptijd en risico's hiermee gemoeid zijn noch of de alternatieve oplossing haalbaar is en uiteindelijk het gewenste resultaat kan opleveren. Onderzoek door Gartner in 2013 van dit alternatief wees uit dat de kosten van dit scenario minimaal even hoog waren als de uitvoering van het programma oBRP. De verwachting is dat met de GBA(-V) systemen nog wel even voort kan worden gegaan, maar in de komende jaren onvermijdelijk weer de keuze voor (dure) nieuwbouw zal moeten worden gemaakt. Een nadere analyse van dit aspect is opgenomen in paragraaf 8.
- Het concept advies rept van 150 mln aan nog te maken kosten. Dit komt prominent terug, in de samenvatting van het rapport. Daarbij wordt ten onrechte niet toegelicht dat dit bedrag niet alleen de oplevering gereed voor gebruik van de BRP betreft maar ook de Inbeheername én de kosten van gemeenten en afnemers. De kosten van invoering van de BRP bij afnemers en gemeenten komen niet voor rekening van BZK en zijn, als onderdeel van het bestuurlijk akkoord, altijd als nog te maken kosten in beeld geweest. De wijze waarop BIT de kosten voor gemeenten heeft berekend zijn onjuist en niet getoetst bij gemeenten, zie paragraaf 9.

2. Algemene opmerkingen

Het beeld dat het programma heeft staat haaks op het beeld dat het BIT in zijn concept advies schetst. In de hierna volgende inhoudelijke reactie volgt de onderbouwing daarvan.

Het BIT baseert zijn conceptadvies mede op de uitkomst van een aantal berekeningen. Het is niet helder op welke manier het BIT deze berekeningen heeft uitgevoerd, dat maakt het onmogelijk om vast te stellen waardoor de verschillende uitkomsten worden veroorzaakt, zie paragraaf 4 en 5. Daarnaast geeft het BIT geen inzicht in de gebruikte toetsingskaders, dat maakt het onmogelijk de uitkomsten van de toetsen te wegen.

De afbakening van de toets die het BIT heeft uitgevoerd is niet consequent doorgevoerd. Het BIT heeft eerder aangegeven twee toetsen te zullen uitvoeren, een op Operatie BRP (oBRP) en een op de Transitie naar de BRP (tBRP, voorheen in beheer name BRP). Het conceptadvies van het BIT heeft betrekking op oBRP, maar de argumentatie die de basis vormt voor het feitelijke advies is deels gestoeld op beelden over tBRP (voor welk programma het BIT de toets nog onderhanden heeft). Bovendien wordt het advies beargumenteerd met een slecht onderbouwde uitspraak over de business case. Het programma behaalt de doelen uit de business case namelijk wel, maar door de hogere kosten en de uitloop in tijd neemt de terugverdientijd toe. Gemeenten zullen verder financiële voordelen mislopen in geval een keuze wordt gemaakt voor het alternatief (doorontwikkelen op basis van de GBA-V).

Het valt verder op dat het conceptadvies zich lijkt te concentreren op negatieve bevindingen, terwijl positieve bevindingen weinig of geen aandacht krijgen. Het benoemen en meewegen van die positieve aspecten zijn van belang voor een objectieve beeldvorming.

Daarnaast is het beeld dat het BIT nu van het programma schetst veel minder positief dan het beeld dat het BIT bij zijn eerdere toets in 2015 schetste. Dat is verrassend omdat het programma de aanbevelingen die het BIT in 2015 deed inmiddels allemaal heeft opgevolgd.

Uit het rapport is niet op te maken of het BIT bij de beoordeling van het programma heeft gekeken naar de te bereiken doelen van het programma. Hierbij zijn bijvoorbeeld de toekomstvastheid, de aanpasbaarheid en de plaats van de BRP in het geheel van de GDI en het wettelijk landschap waarin een moderne persoonsregistratie functioneert relevant. Gartner heeft in 2013 aangetoond dat met de doorontwikkeling van de GBA-systemen de doelen van de BRP niet gehaald worden.

Tenslotte heeft het programma eerder een zeer uitgebreide inhoudelijke reactie gegeven op het feiten-document dat het BIT opleverde. Op 10 mei hebben de gedelegeerd opdrachtgever en de projectleider O&R een gesprek met de bureaumanager BIT en de toetsleider gevoerd. In dat gesprek is slechts één aspect van de reactie van het programma besproken, en wel het gereedheidspercentage. Het BIT heeft geen inzicht gegeven in de afhandeling van de overige opmerkingen.

3. Context van Operatie BRP

Aanpak en ontwikkeling

Het programma Operatie BRP is in 2013 doorgestart. Op dat moment was de uitgangspositie in termen van architectuur, ontwerpen en documentatie, projectorganisatie, bezetting en het software-ontwikkelingsproces niet optimaal. De ideale oplossing zou zijn geweest om dit te herstellen, maar dit zou veel doorlooptijd hebben gekost en tot leegloop hebben geleid. Daarom is de keuze gemaakt deze zaken werkende weg op te lossen (waardoor de plannings van het programma aannamen en onzekerheden kenden).

Bij de ontwikkeling is gekozen om langs de weg van het BRP OpleverPlan te werken en per onderdeel daarvan de meest complexe en risicovolle zaken eerst uit te werken, om zo de beheersing van het programma te versterken en te voorkomen dat risico's rond de ontwikkeling op een laat moment zouden intreden. Voorbeelden hiervan zijn het vroegtijdig ontwikkelen van de initiële vulling (conversie van GBA-V- naar BRP-formaat, terugconversie daarvan naar GBA-V-formaat en geautomatiseerde controle van het resultaat) en het synchronisatiemechanisme (onderdeel van de Migratievoorzieningen). Bij de ontwikkeling van de BRP-onderdelen Leveren en Bijhouden is dezelfde keuze gemaakt, door respectievelijk te starten met Mutatieleveringen en het vooraan in de ontwikkeling plaatsen van de complexe bijhoudingen.

Testen

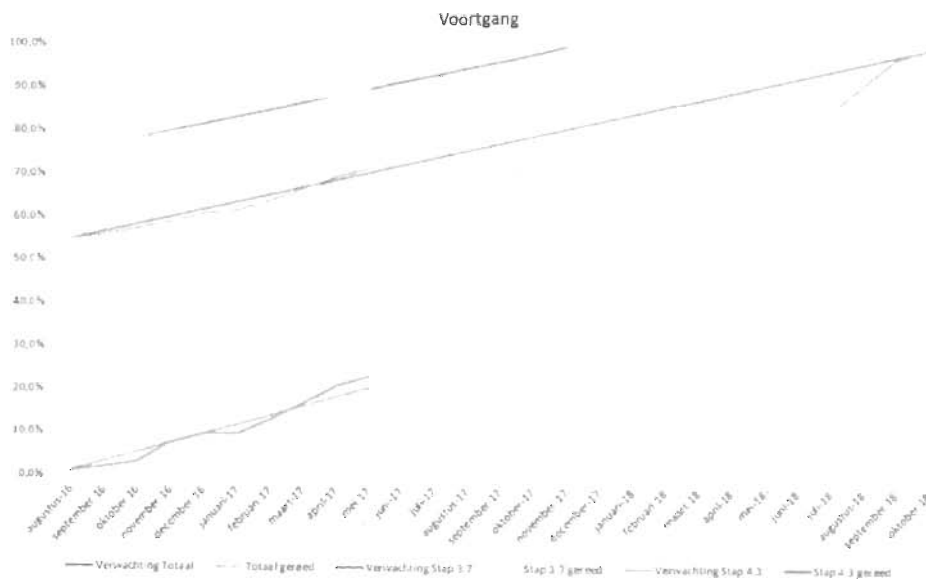
De ontwikkeling van de systemen (Initiële Vulling (IV), Migratievoorzieningen (MV) en BRP (valt uiteen in Leveren en Bijhouden)) vindt plaats langs de (gebruikelijke) lijn van architectuur, ontwerp, bouw en test. Waar het gaat om de testactiviteiten gebruikt het programma een niet-standaard werkwijze. Het programma test namelijk niet alleen met synthetische testgevallen maar test alle systeemonderdelen (IV, MV, Leveren) tevens met uit de GBA afkomstige productiedata en lost de daaruit voortkomende bevindingen direct op. Het testen met productiedata is niet gebruikelijk in de ontwikkelingsfase, die testen komen normaliter aan de orde in de fase acceptatie en in beheer name (door bijvoorbeeld schaduwdraaien). Met de gekozen wijze van testen haalt het programma risico's ten aanzien van kwaliteit van software en dekking van testgevallen nadrukkelijk in de tijd naar voren. De gekozen werkwijze leidt tot hogere aantallen bevindingen in de ontwikkelfase en tegelijkertijd tot significant lagere aantallen bevindingen in de volgende fasen.

Daarnaast voert het programma doorlopend intensieve performancetesten uit. Deze testen krijgen vorm door het uitvoeren van performance regressietesten na iedere sprint. Op deze manier legt het programma een benchmark voor de performancetesten in de fasen acceptatie en in beheer name. De NFR's (inclusief de eisen rond beveiliging) zijn geanalyseerd en hiermee is rekening meegehouden in het ontwerp, de documentatie, de software en de opzet en uitvoering van de testen.

4. Planning te optimistisch

Feitelijk stelt het BIT dat de planning van het programma niet correct is. In reactie daarop het volgende:

De voorspelbaarheid van het project is sinds augustus 2016 op orde, de doelen uit de planning worden consequent gehaald. Dat is met name het gevolg van de keuze de meest complexe en risicovolle zaken eerst uit te werken, dat is inmiddels achter de rug. Het volgende schema illustreert de voorspelbaarheid:

Plateau 1 (initiële vulling) is 1 maand voor de geplande datum opgeleverd voor acceptatie (en is daarom niet meer opgenomen in het schema). De initiële vulling is gedurende zeer lange tijd getest met productiedata, waardoor de kans op grote aantallen bevindingen in de komende maanden miniem is.

De ontwikkeling van plateau 2 (BOP-stap 3.7: Migratievoorzieningen en Leveren) ligt op schema, de realisatie van de functionaliteiten verloopt conform planning (is inmiddels voor circa 90% gereed), daarna rondt het programma de documentatie af en vinden de laatste testen plaats met productiedata en om de performance vast te stellen en waar nodig te "tunen". Plateau 3 (BOP-stap 4.3: Bijhouden) loopt voor op de planning. De actuele stand van zaken is dat het tempo van specificeren en ontwikkelen snel oploopt. Daardoor is de verwachting dat de voorsprong op de planning in de komende maanden verder zal toenemen.

In totaal zijn de ontwikkelactiviteiten voor 71,6% gereed. De 63% waar het BIT aan refereert zou zijn gebaseerd op de "Product Breakdown Structure". Echter, niet alle regels daarin wegen even zwaar, het BIT neemt echter aan dat dat wel het geval is.

Waar het gaat om de in de volgende fase uit te voeren testen het volgende:

- het gehele testtraject is risicogericht opgezet (lees: opgezet om risico's op een zo vroeg mogelijk moment te adresseren), op basis van een product risico analyse.
- tijdens de ontwikkeling vinden dagelijks regressietesten plaats en worden daaruit voortkomende bevindingen opgelost.
- naast deze testen worden er na iedere sprint regressietesten uitgevoerd om vast te stellen of de software nog steeds correct werkt. Daarnaast test het programma (natuurlijk) de in de sprint nieuw opgeleverde functionaliteiten en voert het programma regressietesten uit met productiedata. Met deze laatste testen wordt niet alleen functionaliteit getest maar ook de performance en de robuustheid. Deze testen leveren tot nu toe nauwelijks significante bevindingen op. Deze testen worden stap voor stap uitgebreid met tests voor de door de scrum teams nieuw op geleverde functionaliteit.
- er vindt brede functionele validatie plaats. Dat gebeurt door middel van uitgebreide tests binnen de scrumteams (duizenden testgevallen), door aanvullende tests door O&R/I&T (ondersteund door een specialist burgerzaken die zorgt voor expliciete aandacht voor allerlei uitzonderingen), door tests door softwareleveranciers op de ter beschikking gestelde proeftuinen en door herhaalde uitgebreide reviews van het LO. Het aantal bevindingen uit deze processen dat tot aanpassing leidt is tot nu toe zeer beperkt waarbij de aanpassingen ook nog eens gering in omvang zijn.
- er is QA op testdekking van scrumteams (en testdekking maakt onderdeel uit van het normenkader codekwaliteit).
- er is QA of documentatie aan alle richtlijnen voldoet.
- na de ontwikkelfase is in de planning rekening gehouden met een doorlooptijd voor testen van 2-3 maanden. De achtergrond daarbij is dat na oplevering van een plateau de systeemtesten voor 80 à 90% gereed zijn. De ervaring leert dat iedere sprint circa 5 bevindingen oplevert (die bijna allemaal in de eerstvolgende sprint weer worden opgelost). De doorlooptijd van 2-3 maanden na afloop van de ontwikkeling lijkt dan ook gerechtvaardigd.
- het feit dat bevindingen voornamelijk in de volgende sprint eenvoudig kunnen worden opgelost wijst er op dat het fundament van de software van voldoende kwaliteit is.

Door de gekozen werkwijze, waarbij testen met productiedata al gedurende de ontwikkelfase plaatsvinden, is de reële verwachting dat er beperkte aantallen bevindingen uit het acceptatieproces, het schaduwdraaien en de testen in de proeftuinomgeving zullen komen. Het beeld van het BIT dat de het integrale gereedheidspercentage 45% zou zijn is daarmee onjuist.

Waar het gaat om de fase acceptatie en in beheer name nog het volgende:

- er is in de integrale planning capaciteit ingepland (*ter grootte van 135 manmaanden*) voor het ondersteunen van de acceptatietesten en het oplossen van bevindingen.
- er kunnen nog bevindingen uit de aansluiting met afnemers komen. Afstemming met afnemers en capaciteit hiervoor is eveneens ingepland.
- de beheerfunctionaliteit is vanuit een aanbodstrategie ontwikkeld, want de requirements waren niet tijdig beschikbaar. Het programma gebruikt de eerder ontwikkelde beheerfunctionaliteit bij de uitvoering van de eigen testen. In de planning is voor de ontwikkeling van eventueel benodigde aanvullende beheerfunctionaliteit een stelpost opgenomen van een half jaar voor een heel team. In het licht van de omvang van de reeds ontwikkelde beschikbare beheerfunctionaliteit zien wij de aanvullend te ontwikkelen beheerfunctionaliteit als een beperkt risico (omvang en impact).
- De BRP maakt onderdeel uit van een keten en moet aansluiten op BZM's en afnemerssystemen. Het testen van deze aansluitingen kan bevindingen opleveren. Hiervoor is capaciteit ingepland.

5. Fundament nog in beweging

Het programma heeft vanaf 2013 maatregelen genomen om het product te stabiliseren (om zo tot een stabiel fundament te komen voor de verdere ontwikkeling). Dat past in de werkwijze die hiervoor is beschreven om zaken die bij de doorstart niet op orde waren werkende weg op te lossen. Wij merken op dat het BIT de maatregelen die hiervoor zijn ingezet betitelt als risico ("want fundamenten zijn nog in beweging"), terwijl feitelijk sprake is van risicomangement.

Dat het fundament stabiel is en voldoende basis vormt voor ontwikkeling blijkt uit de volgende zaken:

- het fundament bestaat uit
  - het gegevensmodel;
  - een aantal functionele concepten;
  - de softwarearchitectuur.

De onderdelen van het fundament zijn in het afgelopen jaar niet of zeer beperkt aangepast, de hoofdconstructen ervan zijn ongewijzigd gebleven.

- in het afgelopen half jaar zijn de laatste complexe concepten rond de bijhouding afgerond (voor leveren was dat al eerder het geval). Het betreft hier corrigeren, onderzoek en het verwijderen en overschrijven van gegevens in het kader van de privacy. Deze concepten konden allen zonder ingrijpende aanpassingen aan de functionele en technische basis worden toegevoegd. Deze basis bestaat uit een genormaliseerd gegevensmodel en ondersteuning voor gebeurtenisoriëntatie, verantwoording, historie, flattering en dual bijhouden.
- er resteren geen lastige onderwerpen meer waar oplossingen voor bedacht moeten worden (en die het risico met zich meebrengen dat er redesign moet plaatsvinden van het fundament).
- de programmacode voldoet aan het "industry standard" normenkader (gebaseerd op ISO25010), de beveiligingseisen, de NFR's en aan andere standaards.
- dagelijks worden de programma's ook gescand op kwaliteit, iedere check-in van programma's leidt tot een code kwaliteitsscan.

Daarnaast heeft het programma actief gestuurd op de reductie van complexiteit, zowel technisch (refactor uit 2016) als functioneel (oplossingen voor dual bijhouden, flattering, in onderzoek zetten, corrigeren en verwijderen/overschrijven). Het BIT ziet dit als instabiliteit in de fundamenten, en daarmee als risico, terwijl de maatregelen juist de stabiliteit van het fundament versterken. De zienswijze van het BIT is in het licht van het voorgaande niet terecht, het doel van deze activiteiten was nu juist reductie van risico's.

Het eerder benoemde feit dat bevindingen snel worden opgelost, zonder dat ingrijpende aanpassingen in de software nodig zijn, ondersteunt tenslotte de bewering dat het fundament op orde is.

6. Gebruikers en beheerders staan op te grote afstand van het programma oBRP

BIT benoemt als risico dat gebruikers en beheerders op te grote afstand van het programma staan. Deze bewering herkent het programma absoluut niet.

Voorafgaand aan de doorstart in 2013 heeft het programma gedurende vier jaar een groot aantal sessies met gebruikers gehad om zo tot requirements te komen. De uitkomsten van deze sessies werden besproken in projectstuurgroepen met een brede samenstelling en een vertegenwoordiger van de NVvB was gedetacheerd bij het programma om kennis van burgerzakenprocessen in te brengen en gekozen oplossingen te toetsen aan de praktijk.

Direct na de doorstart heeft de stuurgroep oBRP de uitkomst van het voorgaande in een aantal kaderstellende documenten vastgesteld:

- scope document;
- dienstencatalogus;
- gegevensmodel;
- ontwerpaspecten (uitwerking van de wet- en regelgeving in procesbeschrijvingen, gericht op zowel het werk van de afdelingen burgerzaken als de BRP).

Bij de detailuitwerking van de initiële vulling zijn al enige jaren experts van gemeenten betrokken (expertgroep migratie). De (detail)uitwerking van de specificaties voor de leveringsfunctionaliteiten is afgestemd met een werkgroep waarin vertegenwoordigers van de sectoren uit het Gebruikersoverleg en een vertegenwoordiger van de G4 betrokken zijn. De afstemming van de onderdelen mutatieleveringen en zoeken/bevragen is inmiddels afgerond, de afstemming van selecties loopt momenteel. De uitkomst van deze afstemmingen bepaalt de uiteindelijke functionaliteit.

De beheerorganisatie heeft tot 2015 op enige afstand van het programma gestaan. De achtergrond daarbij was dat het programma (mede als gevolg van het werkende weg oplossen van een aantal zaken) geen concrete producten opleverde. Dat is in 2015 en 2016 veranderd. Een tweede oorzaak is gelegen in het feit dat de in beheer name door RvIG niet onder de besturing van de stuurgroep Operatie BRP valt.

Inmiddels is de situatie geheel anders en werken oBRP en RvIG nauw samen. RvIG heeft samen met het programma de voorliggende integrale planning opgesteld. Die planning heeft niet alleen betrekking op de activiteiten die oBRP uitvoert maar brengt ook nadrukkelijk de (omvangrijke) werkstromen van RvIG in kaart. De projectleiders van oBRP en RvIG voeren tweewekelijks overleg, waarin zij zowel de voortgang van de activiteiten bespreken als afspraken maken over zaken die de verschillende werkstromen overstijgen. Verder neemt RvIG actief deel in het acceptatieproces en neemt zitting in het kwaliteitsteam dat de regie voert op dat proces.

Waar het gaat om de beheerfunctionaliteit heeft de beheerorganisatie een lijst opgesteld met te ontwikkelen functionaliteiten. In die lijst zijn de functionaliteiten in vier klassen geprioriteerd (van absoluut noodzakelijk tot "nice to have"). Deze lijst is mede de basis voor de inschatting van de inspanning voor het ontwikkelen van de aanvullend benodigde beheerfunctionaliteit.

7. Meerwaarde

Het BIT ziet beperkte meerwaarde. In reactie daarop het volgende. Operatie BRP werkt aan voorzieningen die de doelstellingen die zijn gedefinieerd in het Bestuurlijk Akkoord van 2009 realiseren. De BRP schept voorwaarden voor digitale dienstverlening aan burgers door uitvoeringsorganisaties en gemeenten, voor verdergaande ketensamenwerking en voor kwaliteitsverbetering. Denk hierbij aan plaatsonafhankelijke dienstverlening en aan zaakgericht werken, wat cruciaal is voor het realiseren van organisatieoverstijgende samenwerkingsverbanden.

Het genormaliseerd gegevensmodel dat het concept van multirealiteit ondersteunt is daarvoor een noodzakelijke en tevens solide basis voor de toekomst. Het genormaliseerde model maakt het systeem flexibeler en beter voorbereid op toekomstige ontwikkelingen. Juist de transitie van een PL-georiënteerd model naar een genormaliseerd model is bijzonder complex. Gartner constateerde in 2013 eveneens dat de aanpassing van het datamodel noodzakelijk was om de doelstellingen van de modernisering GBA te behalen. Die doelstellingen zijn:

- 24*7 beschikbaar;
- hoge verwerkingscapaciteit;
- opvragen/leveren op gebeurtenisniveau;
- mogelijkheid om verbanden te leggen tussen geregistreerde personen en daarmee grotere mogelijkheden voor analyse en vergelijken van gegevens;
- sterke verbetering van kwaliteit en actualiteit van gegevens (o.a. door directe verwerking van wijzigingen);
- flexibiliteit om te voldoen aan nieuwe functionele eisen.

PBLQ benoemt in een van zijn meest recente adviesbrieven de modernisering van de GBA als een rechtsstatelijk traject, van belang voor het correct kunnen functioneren van en een goede dienstverlening aan burgers door de overheid. Voor ontwikkelingen als uniformering van bedrijfsprocessen bij gemeenten, verdere verbetering van de gegevenskwaliteit, fraudebestrijding (en de daaruit resulterende besparingen) en natuurlijk de opvolging van de adviezen van de commissie die zich over de toekomst van de burgerlijke stand heeft gebogen dient de basis op orde te zijn.

Daarnaast zijn de volgende aspecten van belang:

- oBRP realiseert een centrale registratie van persoonsgegevens, dat is een fundamentele verandering ten opzichte van het huidige GBA-V-stelsel waarin die gegevens decentraal en centraal (dus redundant en inclusief inconsistenties) zijn opgeslagen.
- een centrale registratie maakt het mogelijk een uniforme set kwaliteitsregels toe te passen bij het aanbrengen van wijzigingen in de gegevens. De aantallen bevindingen in het kader van baselines 1 en 2 illustreren de omvang van de kwaliteitsproblematiek die samenhangt met de opzet van het huidige stelsel. Het centrale model maakt het voorkomen van fouten eenvoudiger (en goedkoper). Kwaliteit van gegevens is van groot belang omdat fouten in gegevens 'door dreunen' tot in de systemen van de afnemers. Dat heeft gevolgen voor afnemers maar ook en vooral bij burgers.
- introductie van gebeurtenis oriëntatie (die de GBA niet kent) en verbeteringen rond historie en verantwoording zijn een volgende stap in de verbetering van de kwaliteit. Gebeurtenisoriëntatie maakt het mogelijk inzicht te geven in wanneer, waarom en op grond waarvan iets geregistreerd is en maakt daarmee het beantwoorden van operationele vraagstukken rond de vastgelegde gegevens bij gemeenten en afnemers aanzienlijk eenvoudiger. Afnemers hebben expliciet aangegeven behoefte te hebben aan gebeurtenis oriëntatie.
- het BIT doet de aanname dat het mogelijk is het signaleren van bevindingen in het kader van baselines 1 en 2 na het staken van het programma te continueren. Dat is niet correct. De signalen met betrekking tot baseline 2 komen tot stand op basis van de maandelijkse conversie van de GBA-V-database naar de BRP-database met behulp van de software voor initiële vulling. oBRP analyseert het resultaat van deze conversie en stelt op basis daarvan de signalen samen. RvIG verstrekt de signalen via de bestands controle module aan gemeenten. In geval van het beëindigen van Operatie BRP vindt de maandelijkse conversie niet meer plaats en stopt de signalering.
- oBRP zorgt door de introductie van standaard koppelvlakken voor ontkoppeling van de lokale (BZM-)applicaties bij gemeenten en de centrale voorzieningen. Dat betekent dat de doorontwikkeling van beide voorzieningen in eigen tempo en beter beheersbaar kan plaatsvinden.

8. Quality assurance

De Quality Assurance (QA) op het programma oBRP krijgt vorm langs twee lijnen vorm:

- PBLQ volgt het programma als deskundige dwarskijker en adviseert de opdrachtgever periodiek over (de beheersing van) strategische risico's. PBLQ hanteert bij zijn activiteiten een toetsingskader dat is gebaseerd op MSP.
- KPMG toetst de kwaliteit van de broncode en adviseert het programma op verzoek over technisch gerichte vraagstukken. KPMG hanteert bij zijn activiteiten een normenkader dat is gebaseerd op de zogenoemde "industry standard".

De stuurgroep hanteert een register waarin alle aanbevelingen zijn opgenomen, samen met de door de stuurgroep geaccordeerde reactie van de (gedelegeerd) opdrachtgever op die aanbevelingen. Daarmee bewaakt de stuurgroep de afhandeling van de aanbevelingen van KPMG en PBLQ.

9. Alternatieve oplossing

Het BIT adviseert als alternatief voor het programma een oplossing te realiseren op basis van GBA-V. In reactie daarop het volgende:

Het is volstrekt onduidelijk waarop het BIT dit advies baseert, het BIT heeft namelijk in het kader van dit onderzoek niet onderzocht welke inspanning, kosten, doorlooptijd en risico's hiermee gemoeid zijn noch of de alternatieve oplossing uiteindelijk het gewenste resultaat kan opleveren.

Gartner heeft deze oplossing in 2013 wel onderzocht. Daaruit bleek dat de kosten ervan minimaal even hoog waren als de uitvoering van het programma oBRP. In de afgelopen jaren zijn geen fundamentele wijzigingen in het GBA-V-stelsel doorgevoerd, op basis daarvan is het beeld dat de kostenschatting uit 2013 nog steeds actueel is. Indien oBRP nu wordt stopgezet is er geen sprake van onderdelen die bij de verbouw GBA-V hergebruikt kunnen worden. De kosten van verbouw GBA-V komen in dat geval dus bovenop de kosten die tot op heden zijn gemaakt (ca. € 70 mln) en die in dat geval als verloren beschouwd kunnen worden. Daarnaast moet men dan rekening houden met claims van leveranciers van burgerzakenmodules en afnemersystemen die (op de uitspraken van de minister vertrouwend) hebben geïnvesteerd in oplossingen. In het verlengde daarvan worden de financiële besparingen bij gemeenten niet gehaald doordat zij nog steeds decentrale bronbestanden moeten blijven beheren en met een (verouderde) berichtenuitwisseling moeten blijven werken over Gemnet.

De implementatie van deze alternatieve oplossing komt in het advies van het BIT niet aan de orde. Die zal onvermijdelijk vorm moeten krijgen langs de weg van een aantal LO-wijzigingen, dat zijn ieder voor zich feitelijk "big bang"-implementaties. Deze "big bang's" zijn alleen te vermijden door het ontwerp van migratievoorzieningen die een gefaseerde overgang van afnemers en gemeenten op de verschillende nieuwe LO's ondersteunen.

10. Kosten van invoering

De kosten van invoering van de BRP bij afnemers en gemeenten komen niet voor rekening van BZK en zijn daardoor niet opgenomen in de programmabegroting. Daarnaast is de situatie bij gemeenten dat de implementatie van de BRP moet passen in de reguliere investeringscyclus en dat de implementatieondersteuning door de gemeenten zelf wordt gefinancierd. Dat betekent dat gemeenten (door afschrijvingen te plegen) vooraf reserveringen maken voor de kosten van de implementatie en aanschaf van burgerzakenmodules. Het beeld is dat dat bij afnemers niet anders is. De implementatieondersteuning van de leveranciers is wel opgenomen in de programmabegroting.

Waar het gaat om de kosten van invoering bij gemeenten berekent het BIT die op basis van de kosten waarvan het BIT aanneemt dat de gemeente Amsterdam moet maken. Niet duidelijk is waarop het BIT deze calculatie baseert. Daarnaast is de situatie bij de gemeente Amsterdam fundamenteel anders dan die bij andere gemeenten en daarmee geen juiste basis voor de berekening zoals het BIT die maakt. Het vermoeden is dat het BIT de model business case gebruikt heeft die KING voor gemeenten heeft opgesteld. Echter, dit is zoals gezegd een model, de verschillen tussen gemeenten maken het onmogelijk om op basis van dit model een landelijk beeld te extrapoleren.

11. Losse opmerkingen

Het BIT stelt dat de ontwerpactiviteiten in de ontwikkelplanning niet zichtbaar en onderbouwd zijn ingepland. Dat kan de indruk wekken dat deze activiteiten niet gepland zijn. Die indruk is niet correct, de activiteiten voor ontwerp zijn wel degelijk gepland. Bij het opstellen van de planning is uitgegaan van een "agile" werkwijze, waardoor onderdelen van het ontwikkelproces niet expliciet zijn uitgedetailleerd.

De keuze voor een transitieperiode van twee jaar is in overleg tussen partijen gemaakt. De stuurgroep houdt voorshands vast aan de duur van twee jaar, om de volgende redenen:

- in gesprekken met leveranciers geven die aan dat de twee jaar haalbaar zijn. In aanvulling daarop geven leveranciers aan dat zij belang hebben bij een snelle transitie.
- het programma en RvIG hebben nog geen ervaring opgedaan met de aansluiting van afnemers en gemeenten op de BRP, zonder deze ervaring is het niet zinvol de planning van de transitie te herijken.
- door nu een besluit te nemen de transitieperiode te verlengen ontstaat een "aankondigingseffect", waardoor het op een later moment niet meer mogelijk zal zijn de periode te verkorten.

Leveranciers van burgerzakenmodules en afnemerssystemen zijn nadrukkelijk betrokken bij het ontwerp van de koppelvlakken, door middel van overleggen over de detailuitwerking ervan. Op deze manier zorgt het programma dat vroegtijdig overeenstemming ontstaat over de aansluiting van systemen van afnemers en gemeenten op de BRP.

OBRP: Tussentijds Onderzoek broncode mei 2017

Kwaliteitsmeting in het kader van de V-release

Rapportage voor Ministerie van
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Referentie 16.A1600007506 J

4 juli 2017

KPMG Advisory N.V.
Postbus 74500
1070 DB Amsterdam
www.kpmg.nl

Laan van Langerhuize 1
1186 DS Amstelveen
Telefoon (020) 656 8251

[REDACTED]
Gedelegeerd opdrachtgever Operatie BRP
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Operatie BRP

Amstelveen, 4 juli 2017

Onderwerp: Tussentijds onderzoek broncode mei 2017
Onze referentie: 16.A1600007506 J

Geachte [REDACTED]

Met deze rapportage willen wij u informeren over de resultaten van ons onderzoek naar de broncode en de review van de kwaliteitsdoelen ten behoeve van de softwarekwaliteit voor de Basisregistratie Personen (BRP). Op uw verzoek heeft KPMG Advisory N.V. (hierna: KPMG) dit onderzoek uitgevoerd in overeenstemming met de uitgebrachte offerte met referentie '16 A1600007506 I tussentijds onderzoek broncode mei 2017' d.d. 11 mei 2017.

Deze rapportage vormt de afsluiting van onze werkzaamheden en bevat een managementsamenvatting die de context, scope en resultaten van het onderzoek beschrijft. Een verdere uitwerking van context en resultaten is in het vervolghoofdstuk opgenomen. In de bijlagen zijn de detailbevindingen van het broncodeonderzoek uiteengezet. Dit onderzoek richt zich op de versie van de broncode die de basis vormt voor de IV-release. Wij wijzen erop dat deze managementsamenvatting en resultaten niet als zelfstandig stuk moeten worden gezien, doch in samenhang met het gehele rapport dienen te worden beoordeeld.

Dit rapport is bedoeld voor Operatie BRP (oBRP) om inzicht te geven in de kwaliteit van de BRP-software in relatie tot het door oBRP opgestelde normenkader. Het is niet bedoeld voor andere partijen en het gebruik van dit rapport door andere partijen is dan ook voor eigen risico.

KPMG aanvaardt geen aansprakelijkheid voor het gebruik van dit rapport anders dan waarvoor het is opgesteld en aanvaardt geen aansprakelijkheid jegens andere partijen dan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Hoogachtend,

[REDACTED]
KPMG Advisory N.V.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	5
Beantwoording onderzoeksvraag	7
Bijlagen	10

Management- sammenvatting

Managementsamenvatting

Inleiding

Voor u ligt de rapportage van het onderzoek naar de kwaliteit van de broncode van de BRP-software en de binnen het programma Operatie BRP (oBRP) genomen kwaliteitsmaatregelen.

Het programma oBRP bouwt aan een centraal onderdeel van het Nederlandse stelsel van basisregistraties. Dat brengt met zich mee dat er hoge eisen worden gesteld aan de kwaliteit en architectuur van de software. KPMG voert reviews uit op de kwaliteitsmaatregelen rond de software-ontwikkeling die binnen het programma plaatsvindt. Vanaf de zomer van 2014 tot en met maart 2017 hebben er zes reviews plaatsgevonden. In de review van maart 2017 is vastgesteld dat de kwaliteitsmaatregelen op de juiste wijze zijn geïmplementeerd en dat aan het 'oude' normenkader ('Normenkader codekwaliteit Centrale BRP-voorzieningen' d.d. 14 maart 2016) wordt voldaan.

In december 2016 heeft oBRP een geactualiseerde set van kwaliteitsdoelen opgesteld. Met deze nieuwe kwaliteitsdoelen wordt een hoger kwaliteitsniveau nagestreefd door het gebruik van een 'strengere' regelset. De doelstelling van oBRP is om software op te leveren die aan deze vernieuwde kwaliteitsdoelen voldoet.

Ter voorbereiding op de release van de initiële Vulling-stap van het BRP-opleveringsplan (hierna: IV-release) heeft het programma de wens uitgesproken om een externe toetsing van de kwaliteit van de BRP-software uit te laten voeren.

Doel van dit onderzoek is om, vanuit een onafhankelijke positie, invulling te geven aan een herhaling van het periodieke onderzoek naar de kwaliteit van de broncode van de BRP-software. In het bijzonder is er gekeken naar de kwaliteit van de broncode die die basis vormt voor de IV-release.

KPMG heeft dit onderzoek in mei en juni 2017 uitgevoerd op basis van analyse van de gestelde kwaliteitsdoelen (uit het Aangepaste normenkader codekwaliteit Operatie BRP v1.3 d.d. 18 mei 2017), broncode (versie van 12 april 2017) en documentatiestudie.

Scope

De broncode die beschikbaar is gesteld voor de IV-release bevat naast de afgeronde functionaliteiten van de IV-release tevens de broncode voor de overige onderdelen van de BRP die nog in ontwikkeling zijn. De scope van het uitgevoerde onderzoek is daarmee breder dan slechts de voor de IV-release relevante broncode.

Het huidige onderzoek heeft zich, in tegenstelling tot onze voorgaande onderzoeken, beperkt tot de toetsing van de kwaliteit van de broncode ten opzichte van de door oBRP gestelde kwaliteitsdoelen.

Beantwoording onderzoeksvraag

Uit ons onderzoek blijkt dat de broncode die de basis vormt voor de IV-release volledig voldoet aan de gestelde kwaliteitsdoelen binnen het normenkader (v1.3 d.d. 18 mei 2017) dat binnen oBRP wordt gehanteerd.

Aanbevelingen

Blijf aandacht geven aan de kwaliteit van de broncode (ook tijdens het ontwikkelproces) zodat de broncode aan de gestelde kwaliteitsdoelen blijft voldoen. Momenteel voldoet de broncode volledig aan de gestelde kwaliteitsdoelen. Wij adviseren het huidige niveau van kwaliteit te behouden en verder te verbeteren.

Beantwoording Onderzoeksvraag

Beantwoording onderzoeksvraag (1/2)

Hoe verhindert de versie van de BRP-software die wordt opgeleverd als onderdeel van de IV-release zich ten opzichte van het normenkader dat binnen oBRP wordt gehanteerd?

Het huidige onderzoek richt zich op de broncode die de basis vormt voor de IV-release. De uitgevoerde analyse is uitgevoerd op de volledige broncode. Zodoende beslaat het huidige onderzoek meer dan de broncode welke de basis vormt voor de versie van de BRP-software die wordt opgeleverd als onderdeel van de IV-release.

Ten aanzien van het vaststellen van de kwaliteit van de broncode zijn de zeven kwaliteitsdoelen uit het door oBRP opgestelde normenkader geëvalueerd. De broncode is binnen het KPMG-laboratorium geanalyseerd met behulp van SonarQube om inzicht te krijgen in de status van de kwaliteitsdoelen. In de tabel rechts zijn de resultaten van de kwaliteitsmeting gepresenteerd.

Bevindingen

Uit de kwaliteitsmeting op de broncode van 12 april 2017 blijkt dat aan alle zeven doelen van het normenkader wordt voldaan.

Uit de analyse blijkt dat alle blocker en critical issues en alle issues ten aanzien van veiligheid en betrouwbaarheid zijn opgelost ten opzichte van de voorgaande meting. Hierbij dient opgemerkt te worden dat voor een aantal van deze issues zogenaamde 'explains' zijn opgenomen. Deze 'explains' betreffen openstaande issues welke als geaccepteerd gemarkeerd zijn door oBRP. Het betreft hier veelal issues die weinig tot geen impact hebben op de performance van de software. Echter, het kan mogelijk zijn dat het opnieuw evalueren van de code waarbij deze 'explains' opkomen, tot verbeteringen in de leesbaarheid en onderhoudbaarheid van de code leiden.

Nr	Aspect	Kw aliteitsmeting 12-04-2017
1	Aantal blocker of critical issues (voor code smells)	0 blocker; 0 critical
2	Aantal issues ten aanzien van veiligheid en betrouwbaarheid/bugs en vulnerabilities	0 bugs; 0 vulnerabilities
3	Testdekking op productiecode	91,5% Lines; 81,3% conditions
4	Documentatie publieke API	95,2%
5	Codeduplicatie	3,0%
6	Cyclische afhankelijkheden	0
7	Rule Compliance Index	99,4%

Tabel 11: Toetsing software naar kw aliteitsdoelen.

Beantwoording onderzoeksvraag (2/2)

De testdekking van de productiecode is zowel in regels als condities enigszins toegenomen. Dit, in combinatie met het feit dat er tussen het vorige en het huidige meetmoment een aanzienlijk aantal regels code bij is gekomen, wijst erop dat er in grote mate aandacht besteed is aan de testdekking van de productiecode.

Het percentage gedocumenteerde publieke methoden is gestegen ten opzichte van december 2016 (95,2% ten opzichte van 94,6%).

Het aantal regels geduplicateerde code is gelijk gebleven aan het vorige toetsingsmoment. Wel is de hoeveelheid codeduplicatie gedaald ten opzichte van de broncode van december 2016.

Issues ten aanzien van cyclische afhankelijkheden zijn niet aangetroffen in de huidige analyse. Dit is consistent met de onderzochte code van december 2016 en eerdere onderzoeken.

De Rule Compliance Index (RCI) is gestegen van 94,6% in december 2017 naar 99,4% in april 2017. Dit wijst op een afnemen in gerapporteerde issues van een lagere prioriteit.

Uit het onderzoek komt naar voren dat het aantal onderdrukkingen, TODOs en FIXMEs is afgenomen ten opzichte van eerdere versies van de broncode. De afname in onderdrukkingen en TODOs is met name aanzienlijk (van 72 naar 18 en van 59 naar 21, respectievelijk). Geen van de FIXME-annotaties bevindt zich in broncode die voor de IV-release wordt opgeleverd. Bij de TODO-annotaties bevinden zich 4 annotaties binnen de code die voor de IV-release wordt opgeleverd. Uit analyse van deze TODOs en interviews met de ontwikkelaars is gebleken dat deze TODOs geen impact hebben op de functionaliteit van de Initiële Vulling.

Ten slotte

Het totale aantal regels code is met ongeveer 10% toegenomen. Deze ontwikkeling wijst erop dat er sinds het vorige onderzoek een aanzienlijke hoeveelheid code aan de software is toegevoegd, terwijl het aantal openstaande issues zowel in absolute als in relatieve termen is afgenomen. Bij de analyse van de broncode is gebruikgemaakt van de versie van de BRP-software zoals deze op 12 april 2017 beschikbaar was (versie 137.1).

Bijlagen

Tussentijds onderzoek broncode mei 2017

Bijlagen

I	Detailbevindingen	11
II	Ontvangen documentatie en interviews	13
III	Overzicht eerdere onderzoeken	14

Detailbevindingen

1. Hoe verhoudt de software zich ten opzichte van de kwaliteitsdoelen?

Nr	Aspect	Kw aaliteitsdoel	Observatie operatie BRP
1.1	Aantal blocker of critical issues	0 (nul, geen)	Er zijn geen blocker of critical issues. Hiermee wordt voldaan aan dit kwaliteitsdoel.
1.2	Aantal issues ten aanzien van veiligheid en betrouwbaarheid	0 (nul, geen)	Er zijn geen issues ten aanzien van veiligheid en betrouwbaarheid. Hiermee wordt voldaan aan dit kwaliteitsdoel.
1.3	Testdekking op productietestcode	Minimaal 80%	Er is een line coverage van 91,5% en een condition coverage van 81,3%. Hiermee wordt voldaan aan dit kwaliteitsdoel.
1.4	Documentatie publieke API	Minimaal 95%	De publieke API is voor 95,2% gedocumenteerd. Hiermee wordt voldaan aan dit kwaliteitsdoel.
1.5	Codeduplicatie	Maximaal 4%	De broncode kent 3,0% codeduplicatie. Hiermee wordt voldaan aan dit kwaliteitsdoel.
1.6	Cyclische afhankelijkheden	0 (nul, geen)	De broncode kent geen cyclische afhankelijkheden. Hiermee wordt voldaan aan dit kwaliteitsdoel.
1.7	Rule Compliance Index	Minimaal 97%	De Rule Compliance Index is 99,4%. Hiermee wordt voldaan aan dit kwaliteitsdoel.

2. Overige bevindingen

Nr	Aspect	Bevinding	Implicatie/Risico/Aanbeveling
2.1	Explains	De BRP-module bevat 202 'explains'. Deze 'explains' geven uitleg bij issues die opkomen in de kw aliteitsanalyse, maar welke met een reden zijn geaccepteerd; 9 van deze 'explains' bevatten geen uitleg.	Met de huidige, goede kw aliteit van de broncode van BRP is het raadzaam om nog een keer kritisch naar deze explains te kijken. Tevens is het aan te raden de uitleg voor de huidige explains te evalueren en waar nodig de opgevoerde argumenten duidelijker te documenteren. Met name de explains waarvoor geen uitleg gegeven is zouden van een uitleg voorzien moeten worden.
2.2	Onderdrukkingen	Het aantal onderdrukkingen (suppress warnings) is afgenomen van 72 naar 18.	Het afnemen van deze onderdrukkingen is positief voor de onderhoudbaarheid. Het is raadzaam deze onderdrukkingen te verwijderen of deze als explain aan te duiden.
2.3	Lines of Code	Het aantal regels code is toegenomen van 199.406 naar 218.730 ten opzichte van het voorgaande onderzoek.	Het project is ongeveer 10% groter geworden sinds het voorgaande onderzoek. De toename in regels code ten opzichte van de laatste meting is een indicatie van de doorontwikkeling aan de software. Dit is in lijn met de verwachting.
2.4	TODOs en FIXMES	Het aantal 'TODO'-annotaties is sinds het voorgaande onderzoek gedaald van 59 naar 21. Het aantal 'FIXME'-annotaties is gedaald van 3 naar 2.	Deze daling heeft een positief effect op de onderhoudbaarheid en betrouwbaarheid van de applicatie. Wij adviseren de openstaande acties nog op te pakken. 4 TODOs bevinden zich in de code voor de IV-release. Deze hebben echter geen effect op de functionaliteit van de Initiële Vulling, omdat ze van toepassing zijn op het faciliteren van documentatie en attributen welke niet in de Initiële Vulling gebruikt worden.

Ontvangen documentatie en interviews

Documentatie

Nr.	Documentnaam	Ontvangen op
1	20170216 Aangepaste normenkader codekw alliteit Operatie BRP v1.1.docx	16-2-2017
2	11-Aangepaste normenkader codekw alliteit Operatie BRP versie 1.3 20170413.docx	18-05-2017
3	KPMG – Screenshots – 18-05-2017.docx	18-05-2017
4	Jenkins.txt	18-05-2017

Gebruikte tools

Naam	Versie
SonarQube	6.2
SonarQube SonarJava Plugin	4.2.1.6971
SonarQube SonarXML Plugin	1.4.1
SonarQube Rules Compliance Index (RCI) Plugin	1.0.1

Broncode

Nr.	Bestandsnaam	Ontvangen op
1	operatiebrp-code.zip	18-05-2017

KPMG on social media

KPMG app

Dit rapport is bedoeld voor Operatie BRP (oBRP) om inzicht te geven in de kwaliteit van de BRP-software in relatie tot het door oBRP opgestelde normenkader. Het is niet bedoeld voor andere partijen en het gebruik van dit rapport door andere partijen is dan ook voor eigen risico. KPMG Advisory N.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor gebruik van dit rapport anders dan waarvoor het is opgesteld en aanvaardt geen aansprakelijkheid jegens andere partijen dan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

© 2017 KPMG Advisory N.V., ingeschreven bij het handelsregister in Nederland onder nummer 33263682, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Cooperative ('KPMG International'), een Zwitserse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

De naam KPMG en het logo zijn geregistreerde merken van KPMG International.

Informatieverzoek nr. 15 – mGBA

Naar aanleiding van beantwoording van informatieverzoek 4 zijn er additionele vragen.

Financiën

1. Naar aanleiding van beantwoording van vraag 13 (van informatieverzoek 4) waar gesteld wordt dat 'gemeenten zelf moeten investeren in de Burgerzakenmodules. Dit valt buiten het financieringsarrangement en de programmabegroting.' Is er op dit moment zicht op de omvang van de investeringen en verwachte exploitatiekosten voor gemeenten en/of afnemers voor de ontwikkeling van de BZM's (en andere systemen om aan te sluiten op de Basisregistratie Personen)? Zo ja, hoe groot zijn de verwachte investeringen en exploitatiekosten? Zo nee, waarom niet?

Verzocht wordt vraag 1 ook voor te leggen en te laten beantwoorden door de betrokkenen van de VNG, KING en NVVB in het kader van het parlementair onderzoek ICT.

De beantwoording van deze vraag verschilt voor *gemeenten* en voor *afnemers*.

De **gemeenten** moeten investeringen doen voor:

- a) het verwerven van Burgerzakenmodules
- b) het aanpassen van de systemen waarmee de binnengemeentelijke afnemers gegevens verkrijgen uit de GBA (straks de BRP).

De omvang van deze investeringen en de verwachte exploitatiekosten van de burgerzakenmodules en andere systemen zijn berekend voor de Business Case die in 2008 is opgesteld (bijgesteld in 2011). Voor beide onderdelen is in de Business Case een eenmalig investeringsbedrag van € 10 miljoen opgenomen, dus in het totaal € 20 miljoen, bovenop de kosten die gemeenten nu al maken. Afgesproken is dat bij de implementatie van de nieuwe ICT-voorzieningen rekening wordt gehouden met het investeringsritme en de afschrijvingstermijnen van gemeenten. Gemeenten hebben bij hun keuze voor het moment waarop zij denken aan te sluiten op de BRP, hiermee rekening kunnen houden.

Er zijn geen andere bedragen bekend dan de in de Business Case vermelde. De daadwerkelijke kosten voor gemeenten hangen af van:

- de bedragen die de leveranciers van Burgerzakenmodules hun klanten in rekening gaan brengen. Gemeenten hebben hierover veelal nog geen informatie, omdat het ontwikkelen van de BZM nog niet is afgerond. Het zal naar verwachting niet

Informatieverzoek 15: 11 juli 2013

- mogelijk zijn om hierover een landelijk beeld en vergelijkbare cijfers te verkrijgen, gezien de onderlinge verschillen tussen gemeenten in prijsafspraken en contractvoorwaarden;
- de hoogte van de kosten die een gemeente nu al maakt. Dit verschilt per gemeente en er bestaat geen landelijk beeld van.

Deze vraag is, zoals verzocht door de Tijdelijke Commissie ICT, ook voorgelegd aan de VNG, de NVVB en KING. Deze organisaties hebben laten weten dat hun antwoord gelijkloidend is.

De **afnemers (niet zijnde gemeenten)** maken geen gebruik van Burgerzakenmodules en zij hoeven hiervoor dus geen investeringen te doen. Over de kosten van de modernisering voor afnemers is in de Business Case het volgende opgenomen:

“ De kosten voor het aanpassen van de systemen aan LO 4 (het nieuwe Logisch Ontwerp) –berichten en realtime verwerking worden niet als investering in deze business case opgenomen. Aansluiting wordt gezocht bij het investeringsritme van afnemers, waardoor deze kosten onderdeel zijn van het gebruikelijke budget voor vervanging van software/hardware. Het is niet aannemelijk dat door toedoen van de modernisering van de GBA de afnemers hun systemen alleen daardoor zullen vervangen.

Gezien de grote mate van diversiteit in de afnemergroep is het niet mogelijk om inschattingen te maken voor wat betreft het procesherontwerp en opleidingskosten agv realtime werken. Deze kosten zullen overigens niet aanzienlijk zijn, aangezien het hier alleen gaat om het realtime verkrijgen en doorzetten van data binnen de organisatie. Het herontwerp van de primaire processen zelf is geen onderdeel van deze business case”.

Er zijn het ministerie van BZK geen gegevens bekend over de daadwerkelijke kosten voor afnemers.

Omdat het bij deze categorie **niet** gaat over gemeenten, kunnen VNG, NVVB en KING op dit deel van de vraag geen antwoord geven.

Oprachtgeverschap, aanbesteding en contractmanagement

2. Gesteld wordt dat er voor de ontwikkeling van het startpakket een programmaovereenkomst was met ICTU; opdrachten aan ICTU gelden als inbesteding (zie beantwoording thema 8 bij informatieverzoek 4). Is in de periode 2001-2008 door het ministerie van BZK nog op enige

wijze onafhankelijk getoetst of geëvalueerd of de uitgangspunten, verloop en resultaat van de aanbesteding door de stichting ICTU correct is verlopen? Zo ja, hoe?

De programmaovereenkomst voor mGBA tussen het ministerie van BZK en de stichting ICTU is gesloten in 2004. In de periode tot 2008 is voor het programma mGBA gebruik gemaakt van de algemene mantelovereenkomsten, die ICTU als aanbestedende dienst ten behoeve van haar opdrachtgevers had afgesloten. Voor een overzicht van de afgesloten mantelovereenkomsten in de periode 2004-2011 wordt verwezen naar Bijlage 1 bij deze beantwoording.

De betreffende mantelovereenkomsten werden volgens de openbare procedure Europees aanbesteed.

De bevoegdheid om als aanbestedende dienst mantelovereenkomsten af te sluiten is vastgelegd in de brief van de minister van Grote Steden- en Integratiebeleid aan de Tweede Kamer van 21 november 2000 (Kst. 27510, nr. 1, punt 2; bijgevoegd als Bijlage 2).

Over de wijze waarop de stichting ICTU haar bevoegdheden uitoefent en werkzaamheden uitvoert, inclusief het uitschrijven van aanbestedingen en het afsluiten van mantelovereenkomsten, legt de directie van ICTU verantwoording af aan het bestuur van de stichting, dat geheel bestaat uit vertegenwoordigers van overheden en uit alle lagen van de overheid. Een externe accountant geeft een verklaring omtrent getrouwheid en rechtmatigheid af (de controleverklaring). De rol van de minister van BZK beperkt zich op hoofdlijnen tot het goedkeuren van het jaarverslag en de controleverklaring en het benoemen van de bestuursleden.

Het verloop en de uitkomsten van de aanbestedingsprocedures, noch het resultaat en de toepassing ervan zijn voor de minister van BZK aanleiding geweest om een onafhankelijke toetsing of evaluatie te laten uitvoeren.

3. Zijn de bewindspersonen van BZK expliciet op de hoogte gesteld over het aanbestedingstraject en de resultaten (inclusief de zorgpunten van marktpartijen zoals vermeld bij beantwoording van vraag 23 van informatieverzoek 4)?

De aanbesteding van de mantelovereenkomst Systeemontwikkeling mGBA (juni 2010) heeft plaatsgevonden in opdracht van het ministerie van BZK. Alle aanbestedingsstukken zijn opgesteld in overleg met de programmanager mGBA en alle inschrijvingen zijn ter kennis gebracht van de programmamanager mGBA.

De staatssecretaris van BZK is op de hoogte gesteld van het aanbestedingstraject en de resultaten hiervan. De in het aanbestedingstraject geuite zorgpunten van marktpartijen zijn input geweest voor de risicoinventarisatie binnen het programma. De zorgpunten

vormden ook input voor het programmamanagement en de verdere inrichting van het programma.

4. In hoeverre is bepaald of de leveranciers aansprakelijk zijn voor de geconstateerde problemen in termen van kostenoverschrijdingen en vertragingen voor de mGBA in de periode 2001-2008? Heeft ICTU hier naar gekeken in de periode 2001-2008?

De opdrachten die binnen de mantelovereenkomsten van ICTU zijn gesloten ten behoeve van het programma mGBA betroffen inspanningsverplichtingen. De verantwoordelijkheid voor dit soort opdrachten berust bij de opdrachtgever. Zie hiervoor ook Kamerstuk 27 510, nr 1, p. 5 (bijlage 2), waaruit blijkt dat in het geval van ICTU de verantwoordelijkheid altijd berust bij de verantwoordelijke bewindspersoon. Naar de wijze waarop in de periode 2004 - 2008 deze verantwoordelijkheid is uitgevoerd, is in 2007 onderzoek gedaan door M&I Partners en door de Departementale Auditdienst. De rapporten die over deze onderzoeken zijn uitgebracht zijn bij Informatieverzoek 1 aan de Tijdelijke Commissie ICT beschikbaar gesteld.

Heeft BZK hier naar gekeken in de periode 2009-heden?

In de periode na 2009 is er geen aanleiding geweest hier onderzoek naar te doen. Leveranciers zijn niet verantwoordelijk voor de kostenoverschrijdingen en vertragingen.

Zijn er acties ondernomen om leveranciers aansprakelijk te stellen voor de problemen?

Nee

Waarom wel of juist niet? Zo ja, welke acties zijn ondernomen en op welke momenten?

Naar het oordeel van BZK was er geen aanleiding om acties te ondernemen.

Verzocht wordt vragen 2, 3 en 4 *ook* voor te leggen en te laten beantwoorden door de betrokkenen van stichting ICTU in het kader van het parlementair onderzoek ICT.

Overeenkomstig het verzoek van de Tijdelijke Commissie ICT zijn de vragen 2, 3 en 4 voorgelegd aan ICTU. De beantwoording is tot stand gekomen in overleg met de directie van ICTU, die zich met de antwoorden akkoord heeft verklaard.

Mantelovereenkomst met leveranciers

5. Gesteld is dat er in de periode 2009-heden sprake is van mantelovereenkomsten met acht leveranciers die ieder ook een expert leveren voor een expertplatform (zie onder meer beantwoording vraag 28 van informatieverzoek 4). Hoe vaak en wanneer zijn deze experts samengekomen? Waarom wordt hier over de beginfase gesproken, worden deze expertmeetings nu niet meer gehouden?

Het Expertplatform is negen keer bijeengewees:

9 augustus 2010	3 september 2010	16 september 2010
13 oktober 2010	25 oktober 2010	25 november 2010
10 maart 2011	12 mei 2011	18 mei 2011

In een later stadium leenden de onderwerpen waarvoor het programma behoefte had aan de expertise van de platformleden zich minder voor plenaire bespreking en verschoof de betrokkenheid van de experts naar een aantal werkgroepen. Aan deze werkgroepen, die gevormd werden voor de onderwerpen Specificaties van de burgerzakenmodules (BZM), Gegevensarchitectuur en Migratie, namen de experts in wisselende aantallen, samenhangend met ieders specialisme deel.

De leden van het Platform ontvingen een vaste (forfaitaire) vergoeding. Mede uit kostenoverweging is in 2012 deze regeling omgezet in de mogelijkheid om op basis van een vastgesteld uurtarief de expertise in te zetten.

Het programma heeft op individuele basis meermalen experts geconsulteerd en twee van hen zijn voor langere tijd en voor de volledige werktijd ingehuurd.

Vanaf 2012 worden in nauwe samenwerking met leveranciers van software voor gemeentelijke burgerzakenprocessen (de Burgerzakenmodules) en voor de afnemers (niet zijnde gemeenten) de BRP-koppelvlakken ontwikkeld. Hiervoor zijn werkgroepen in het leven geroepen waarin behalve experts van het programma zelf, experts van deze leveranciers deelnemen, alsmede gemeentelijke experts op het gebied van burgerzaken en experts uit de kring van de afnemers (niet zijnde gemeenten). Twee van de partijen die deelnemen in de Raamovereenkomst Systeemontwikkeling mGBA (Procura en PinkRocade) zijn hierbij nauw betrokken.

memo

Verantwoording en Begroting mGBA

1. Inleiding

Het Programma mGBA heeft vanaf 2009 jaarlijks verantwoording afgelegd over de financiën en de behaalde resultaten. De informatie in deze notitie borduurt voort op deze jaarverantwoordingen en vult deze aan met betrekking tot het eerste helft van 2012 ten behoeve van de besluitvorming over Marsroute opdracht 2 – Herijking Begroting.

In dit hoofdstuk treft u de verantwoording aan (ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting en plannen) en per project/overkoepelende programma activiteit een korte toelichting wat voor activiteiten tot nu toe zijn verricht en de behaalde resultaten (maart 2009-juli 2012).

In hoofdstuk twee wordt ingegaan op de (meerjaren)begroting per project/overkoepelende programma activiteit en de gewenste/noodzakelijke bijstelling van de begroting.

1.1 Verantwoording realisatie 2009 t/m juli 2012

	Vastgestelde begroting	Realisatie				Totaal
		2009	2010	2011	2012 (t/m juni)	
BRP	€ 12.901.070	€ 392.887	€ 1.278.669	€ 4.042.601	€ 2.769.767	€ 8.483.924
Migratie	€ 12.603.945	€ 404.585	€ 2.046.267	€ 2.043.370	€ 1.741.502	€ 6.235.724
Implementatie	€ 4.166.557	€ 0	€ 375.375	€ 588.431	€ 310.577	€ 1.274.383
Overkoepelend	€ 9.202.456	€ 853.388	€ 1.591.857	€ 1.954.567	€ 1.019.258	€ 5.419.070
Totalen	€ 38.874.028	€ 1.650.860	€ 5.292.167	€ 8.628.970	€ 5.841.104	€ 21.413.101

Bovenstaande zijn de realisatiecijfers afgezet tegen de laatst door de Stuurgroep vastgestelde meerjarenbegroting van het programma (vastgesteld in het werkplan 2012). Onderstaand zal eerst in algemene termen worden ingegaan op het verloop van de begroting en realisatie op programmaniveau. Vervolgens zal op hoofdlijn per project worden ingegaan op de behaalde resultaten.

Datum
13 september 2012

Uitgangspunt vanuit het Bestuurlijk Akkoord in 2009 was de Businesscase mGBA die uitkwam op een budget van € 29,6 mln. Daaraan is in 2010 een bedrag toegevoegd van € 2,5 mln voor lokaal BRP en een bedrag van € 1,5 mln voor onvoorzien. In 2011 heeft de Stuurgroep de meerjarenbegroting vastgesteld en wel voor een bedrag van € 38,9 mln.

In de praktijk is gebleken dat het programma in 2009, 2010 en 2011 een onderuitputting had van respectievelijk € 0,27 mln, € 0,58 mln en € 1,79 mln. De beide bedragen van 2010 en 2011 zijn samen met een deel van de geplande activiteiten in die jaren overgeheveld naar de opeenvolgende jaren.

Onderstaand treft u per project en overkoepelende activiteit een nadere toelichting aan.

Project BRP

Voor het project BRP lag tot en met 2011 vooral de focus op de fundamenteën (basiscomponenten) van de BRP (database, gegevensmodel, beveiliging, autorisatiesystematiek etc.) en het koppelvlak Bevraging (opvragen van persoonsgegevens). Het team is in de tweede helft van 2011 geleidelijk op volle sterkte gebracht en ingewerkt. Daarnaast is in samenhang met de specificaties van de burgerzakenmodules, in kaart gebracht wat de BRP functioneel omvat. Tenslotte zijn het eerste concept van het Logisch Ontwerp BRP, het informatiebeveiligingsplan BRP en de teststrategie voor de Keten Integratietest opgeleverd.

In de eerste helft van 2012 heeft het BRP-project:

- De belangrijkste onderdelen van het koppelvlak Bijhouden en Bevragen (software) ontwikkeld waarmee persoonsgegevens kunnen worden opgevraagd en bijgehouden in de BRP;
- De ervaring opgedaan dat hetgeen de BRP aan de buitenkant functioneel moet kunnen aan het binnenkant complexer te realiseren is dan eerder gedacht (hieruit vloeit vooral aanpassing in fase 2 en 3 voort) en dat hierbij meer duidelijkheid vanuit het wettelijke / beleidsmatige kader nodig is;
- Intensief samengewerkt met een aantal gemeentelijke leveranciers (van burgerzaken modules) in de verdere ontwikkeling van koppelvlakken van de BRP en de wijze waarop de BRP samen met de burgerzakenmodules moet gaan functioneren;
- Samen met gemeentelijke leveranciers een succesvolle "sneak preview BRP" georganiseerd eind juni 2012 waarin voor koplopergemeenten tastbaar is gemaakt hoe de BRP zal gaan werken in samenwerking met de burgerzakensystemen (zie tevens [Impressie sneakpreview BRP 21 juni 2012](#));
- Een groot aantal openstaande beleidsissues (w.o. de zgn. 'kern-issues') samen met de beleidsdirectie B&I, CZW en een speciaal hiervoor ingehuurd adviseur, weggewerkt;
- Met succes een nieuwe werkwijze ingevoerd (Scrum);
- Veel energie gestoken in het vinden van hooggekwalificeerd personeel met tot op heden nog weinig positief resultaat (echt goede Java ontwikkelaars blijken erg moeilijk te vinden).

Datum
13 september 2012

Tot en met 2011 blijven de kosten van het project BRP binnen de jaarlijkse begroting en zijn de geplande producten zoals omschreven in het vastgestelde PID in 2011 opgeleverd. Door de complexere realisatie en de langere doorlooptijd van het project is in de begroting een aanpassing doorgevoerd voor de jaren 2012 en 2013 (zie de nadere toelichting bij de meerjarenbegroting).

Project Migratie

In 2009 en 2010 lag de focus vooral op de (door)ontwikkeling van GBA-V en GBA-V Full Service met een aantal releases en de in productienamen daarvan door Agentschap BPR. In de eerste maanden van 2011 is besloten tot een andere vervolgaanpak voor het Programma –te weten algehele nieuwbouw van de BRP - , waarbij de functie van GBA-V vooral gericht werd op het mogelijk maken van een beheerste migratie. Voor Migratie betekende dit ook dat er twee deelprojecten bij kwamen: Interstelselcommunicatie (ISC) en de Gemeentelijke Gegevensoverdracht (GGO). Deze wijzigingen zijn verwerkt in de meerjarenbegroting.

In 2011 is een Migratiestrategie opgesteld en gevalideerd en is gestart met de uitwerking van de architectuur van ISC en een eerste analyse gedaan naar de conversie tussen LO GBA en LO BRP. Op het gebied van de GGO is een onderzoek uitgevoerd naar de wijze waarop deze zou kunnen worden ingericht.

In de eerste helft van 2012 is binnen het project Migratie:

- De volledige product breakdown (PBS) uitgewerkt;
- Onder meer op basis van de PBS het volledige projectplan herijkt, inclusief de planning, de bezetting en de begroting, uitmondend in een nog vast te stellen exception plan door de Stuurgroep;
- Een nieuwe release 6.3 voor GBA-V Full Service opgeleverd ten behoeve van het koppelvlak met de migratievoorziening en RNI, de extra service t.b.v. verschillende soorten leveringen, (aanvullende) beheerfunctionaliteit en rework vanuit de verstrekking pilots;
- Zo goed als de gehele conversiesoftware gerealiseerd, gebaseerd op het nu beschikbare LO BRP (in de komende maanden zal de conversiesoftware waar nodig nog worden aangepast aan de hand van bevindingen en eventuele wijzigingen in het LO BRP);
- Een start gemaakt met de synchronisatie software;
- Een start gemaakt met de analyse en ontwerpfase om te komen tot een uitvoeringsplan voor de GGO;
- Een start gemaakt met de voorbereiding en inrichting van de GGO proeftuin (w.o. een proefconversie omgeving).

Tot en met 2011 zijn de kosten van het project binnen de begroting gebleven. De oplevering c.q. realisatie van de producten is echter achtergebleven vanwege onder andere de onderschatte complexiteit van conversie van gegevens tussen de GBA en de MGBA "werelden". Dit heeft een kostenverhogend effect op de meerjarenbegroting voor 2012 en 2013. Meer hierover in hoofdstuk 2.

Project Implementatie

Het project Implementatie heeft in het verleden een implementatiestrategie gemeenten opgeleverd en onder meer impactanalyses uitgevoerd bij gemeenten en afnemers. Ook zijn in 2011 koploper gemeenten geselecteerd en zijn sindsdien veelvuldig werksessies met hen georganiseerd en werkbezoeken afgelegd. Eind 2011 is verder het besluit genomen dat gemeenten vanuit KING zullen worden begeleid bij de implementatie van de BRP. Samen met KING zijn in 2011 afspraken gemaakt over de taakverdeling en samenwerking. Vanaf 2012 is deze samenwerking voortgezet bij onder meer de intensivering van de koploperbijeentkomsten en de ontwikkeling van ondersteuningsmaterialen ten behoeve van de koplopers en de andere gemeenten.

In de eerste helft van 2012 is een aantal afnemers geselecteerd als koploper en is nadere uitwerking gegeven aan het koplopertraject en de in te richten ondersteuning voor afnemers zodat in de komende periode adequaat de impact van de overgang naar de BRP kan worden bepaald en ondersteuningsmateriaal kan worden ontwikkeld.

Tot nu toe heeft 2012 verder in het teken gestaan van personele wisselingen en planvorming op gebied van afnemers en de nadere afstemming over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden met Agentschap BPR waar het gaat om de implementatieondersteuning aan afnemers.

De kosten blijven tot nu toe achter op de begroting. Zowel activiteiten als kosten schuiven door naar de volgende fasen (2^e helft 2012-2016).

Overkoepelende activiteiten

De overkoepelende activiteiten van het programma bestaan uit twee onderdelen:

- De inrichting en het beheer van de Ontwikkel-, Test- en Acceptatieomgeving en kantoorautomatisering (OTA);
- Het programmabureau met daarin het programmamanagement, het bedrijfsbureau, kwaliteit & architectuur, communicatie en programmabrede activiteiten.

Beide onderdelen hebben een doorlopend karakter en faciliteren in feite de realisatie van producten en diensten in de drie bovengenoemde projecten.

De kosten voor de OTA zijn tot nu toe in 2011 en 2012 lager dan verwacht. De kosten van het programmabureau zijn in lijn met de begroting. Door een extra impuls op het gebied van de programmabrede communicatie (in afstemming met BZK, KING en BPR), de inzet van een beleidsadviseur aan opdrachtgeverzijde en het langer in stand houden van het programmabureau door een mogelijke langere programmaduur, zal de begroting van het programmabureau stijgen.

1.2 Resultaten maart 2009 – juli 2012

Het programma mGBA heeft sinds 2009 verschillende producten en resultaten opgeleverd. In PID's, werkplannen en begrotingen staat beschreven wat de beoogde resultaten van het programma zijn. Daarover is in de door de Stuurgroep goedgekeurde jaarrekeningen 2009, 2010 en 2011 verantwoording afgelegd.

Behaalde resultaten

Onderstaand schema geeft per jaar een overzicht van de behaalde resultaten, de kosten waarvoor het resultaat is gerealiseerd en project/onderdeel waaraan de kosten zijn toe te schrijven.

Voor een uitgebreider verantwoording over de resultaten wordt verwezen naar de jaarrekeningen 2009, 2010 en 2011.

JAAR	RESULTAAT	Gerealiseerde kosten	Project/onderdeel
2009*	Opbouw en positionering programmaorganisatie c.q. draagvlak en programmaovereenkomst met ICTU	€ 565K	Overkoepelend
	Aanbestedingsstrategie en besluit hierover		
	Definitiestudie en Eisenlijst		
	Onderzoek positionering BZS-Kern (BZS-K) en besluit hierover	€ 393K	BRP
	PID voor Logisch Ontwerp en BZS-K		
	PID's voor GBA V (Migratie) en voorbereiding ontwikkeling GBA-V	€ 405K	Migratie (nb: voorheen GBA-V)

* Naast de kosten voor bovenstaande resultaten zijn binnen het programma in 2009 de kosten meegenomen die in aanloop van het programma aan BZK en BPR-zijde zijn gemaakt (w.o. de kosten van de kwartiermakersfase en nog kosten voor de afronding van het voorgaande programma) (€ 288K).

JAAR	RESULTAAT	Gerealiseerde kosten	Project/onderdeel
2010**	Programmastartarchitectuur	€ 1.652K (incl. programmamanagement en -bureau/ communicatie/ QA)	Overkoepelend
	Mantelovereenkomst Systeemontwikkeling mGBA (op basis van Europese aanbesteding)		
	Vaststelling voorlopige Gegevensset	€ 1.279K	BRP
	Projectstartarchitectuur BZS		
	Projectstartarchitectuur Burgerzakenmodules		
	Releases 1, 1.2a, 1.2b en 2 GBA-V (ontwikkeling) en tijdelijk beheer	€ 2.046K	Migratie
	Implementatiestrategie en PID Implementatie	€ 375K	Implementatie

** Voor 2010 was er sprake van een onderuitputting van de begroting á € 0,58 mln die is overgeheveld naar 2011.

Datum
13 september 2012

JAAR	RESULTAAT	Gerealiseerde kosten	Project/onderdeel
2011 ***	Modernodam (ontwikkel- en testomgeving) operationeel	€ 1.920K (incl. programmamanagement en -bureau/ communicatie/ QA)	Overkoepelend
	Netwerkplanning en programmabegroting en		
	PID BRP	€ 4.043K	BRP
	Concept datamodel BRP		
	Eerste aanzet oplossing beleidsissues door uitspraken OBD		
	Concept LO		
	Definitieve specificaties Burgerzakenmodules		
	Afbakening BZS-K en BZM		
	Releases a t/m c (fase 1) opgeleverd		
	Concept koppelvlak BRP		
	Informatiebeveiligingsplan BRP		
	GBA-V release 1.x en 2 opgeleverd en in productie	€ 2.043K	Migratie
	PID Migratie		
	Eerste analyses en architectuur Interstelselcommunicatie en conversie		
	Migratiestrategie		
	PID Implementatie	€ 588K	Implementatie
Impactanalyses gemeenten en afnemers			
implementatiestrategie gemeenten vastgesteld			
Koplopers gemeenten geworven en geselecteerd			

*** Voor 2011 was er sprake van een onderuitputting van de begroting á € 1,79 mln die is overgeheveld naar 2012.

JAAR	RESULTAAT	Gerealiseerde kosten	Project/onderdeel
2012 (1 ^e helft)	Communicatiestrategie en -plan opgeleverd	€ 1.019K (incl. programmamanagement en -bureau/ communicatie/ QA)	Overkoepelend
	Nieuwe inrichting kantoorautomatisering		
	Basis voor de koppelvlakken bijhouden en bevragen gerealiseerd	€ 2.770K	BRP
	Bekende beleidsissues met B&I en CZW opgelost		
	BR-sneak-Preview met gemeentelijke leveranciers		
	Exceptionplan BRP		
	GBA V Full Service (release 6.3) en GBA V Software met RNI wijzigingen	€ 1.741K	Migratie

		Datum
opgeleverd		13 september 2012
Conversiesoftware ISC		
Start synchronisatie software		
Analyse en ontwerpfase GGO		
Productbreakdown structure Migratie		
Exceptionplan Migratie		
Koplopers afnemers geworven en geselecteerd	€ 311K	Implementatie
Afspraken invulling ondersteuningsmaterialen		
Exceptionplan Implementatie		

Niet-behaalde resultaten

Naast de hiervoor genoemde en behaalde resultaten/producten is een deel van de eerder in de plannen en begroting opgenomen voorzieningen anders ingevuld dan wel niet opgeleverd en/of in productie gegaan.

Het niet of anders realiseren van de resultaten van het programma dienen vanuit de volgende context te worden beschouwd:

- Het Bestuurlijk Akkoord van maart 2009 is gebaseerd op de realisatie van de voorzieningen BZS en GBA-V.
- In december 2009 is het besluit genomen over de centrale positionering van BZS-K met als uiteindelijke consequentie dat de centrale verstrekingsfunctionaliteit, die aangeduid wordt als "GBA-V", en de centrale bijhoudingsfunctionaliteit, aangeduid als "BZS-K", deel gaan uitmaken van één centrale voorziening, te weten de Basisregistratie Personen, BRP.
- In de 1e helft van 2011 ontstaat het inzicht in de noodzakelijke vervolgaanpak (bevestigd in juli 2011 in Stuurgroep en in september aan Tweede kamer): Volledige nieuwbouw van de BRP en feit dat GBA-V uiteindelijk volledig zal worden vervangen door de BRP. Hierdoor wordt de bestaande roadmap voor GBA-V aangepast.
- Op basis van het besluit tot nieuwbouw worden de activiteiten van het programma heringericht met de projecten Migratie, BRP en Implementatie. GBA-V zal door het programma i.s.m. agentschap BPR alleen nog maar worden doorontwikkeld tot GBA-V Full Service.
- Voor het project migratie betekent dit dat er nog twee aparte migratievoorzieningen zullen worden gerealiseerd, te weten "interstelselcommunicatie" en "Gemeentelijke Gegevensoverdracht".
- De keuze voor een centrale BRP vereiste een afbakening tussen de BRP en de Burgerzaken Modules en het uitwerken van de vele beleidsaspecten (issues) als 'vertaling' van de wet en beleid naar de uitvoeringspraktijk heeft lange tijd invloed gehad op het ontwerp en ontwikkeling van de BRP en het Logisch Ontwerp.

De volgende resultaten zijn niet gerealiseerd en/of in productie genomen. Bij elk van deze resultaten zal een toelichting worden gegeven.

Gerealiseerd resultaat maar niet in productie:

- GBA-V release 2 (LO3 volgens Digikoppeling) is aan de zijde van het programma gerealiseerd maar uiteindelijk niet productierijp gemaakt. In 2010 is door de Stuurgroep opdracht gegeven release 2 te ontwikkelen met een "moderne interface" voor afnemers. Deze release was van groot belang voor

pilotdeelnemer, het ministerie van Justitie. Uiteindelijk bleken in de door het programma opgeleverde programmatuur elementen te zitten die zorgden voor instabiel beheer door BPR van deze release. Het zou een aanzienlijke investering eisen om deze stabiel te krijgen. Op basis van:

- het feit dat release 2 van tijdelijke aard was;
- het feit dat het koppelvlak Leveren van de BRP anders is dan het koppelvlak GBA-V Digikoppeling en daarmee afnemers van dit koppelvlak alsnog een tweede migratiestap (richting BRP zouden moeten maken);
- en het oplossen van dit probleem zou zorgen voor vertraging in de ontwikkeling van het door iedereen belangrijk geachte GBA-V Full Service.

Is door BZK en Justitie besloten niet verder te gaan met release 2 en deze dus ook niet in productie te nemen. In totaal is circa € 475K besteed aan deze release, totdat deze is stilgelegd. Begroot was in 2010 € 600K.

Niet gerealiseerd resultaat zonder additionele/onnodige kosten:

- GBA-V releases 3, 4 en 6. Aan deze releases die in 2010 samen waren begroot op € 1,3 mln is geen geld besteed;
- GBA-V releases 5 en 7 zijn niet zelfstandig opgeleverd;
- Release 5 is na 2010 hernoemd tot GBA-V Full Service (begroot in 2010 voor € 225K en besteed € 178K. Rest begroot en besteed in 2011 en 2012);
- De functionaliteiten van release 7 zijn enerzijds ondergebracht in de BRP (project BRP) onder het koppelvlak Levering en (deels) Terugmelding en anderzijds in de migratievoorzieningen (project Migratie);
- Rapportage impactanalyse bij afnemers in 2011 (begroot € 95K, besteed € 90K); de impactanalyse zelf is wel uitgevoerd maar niet bij een representatieve groep afnemers. Onderdelen van deze rapportage worden in deze fase van het traject weer opgepakt en gebruikt bij de verdere ontwikkeling van ondersteuningsmateriaal voor afnemers. Door voortschrijdend inzicht en in lijn met de aanpak voor gemeenten wordt niet meer een impactanalyse opgeleverd. In samenspraak met afnemers (in verschillende expertgroepen) worden de gevolgen door de komst van de BRP in kaart gebracht en vertaald naar ondersteuningsmaterialen voor afnemers (bijv. Draaiboek, Checklist impact, Kostenposten etc). Met deze materialen worden afnemers in staat gesteld om de impact voor hun specifieke en individuele situatie in kaart te brengen;
- Het project BRP levert geen afzonderlijke voorziening (centrale) BZS-K op, daar deze is opgegaan in de BRP als koppelvlak Bijhouding, Bevraging en (deels) Terugmelding. Daar komt bij dat het project BRP ook geen voorziening lokaal BRP (voorheen: lokaal BZS-K) oplevert. Deze was oorspronkelijk bedoeld gelijktijdig op te leveren met de centrale BZS-K. Lokaal BRP was reeds voorlopig buiten scope geplaatst van het project in de zomer van 2011 en kan naar de mening van het programma naar aanleiding van het rapport Binnengemeentelijke Levering van KING definitief buiten scope worden geplaatst. In plaats van lokaal BRP zal het project BRP een aantal aanvullende functionaliteiten realiseren om Binnengemeentelijke Levering te ondersteunen.

1.3. De resultaten in perspectief

Afgezet tegen de realisatiekosten en de nieuwe begroting van de voorzieningen, kunnen de resultaten op het niveau van de voorzieningen tot nu toe als volgt worden weergegeven:

	Nieuwe begroting voorziening	% voorziening/werk gereed per 1-8-12	% gerealiseerd van voorzieningbegroting
BRP	€ 11.258.268	43%	47,6%
GBA-V FS	€ 3.402.603	100%	96,4%
ISC	€ 4.736.124	20%	35,1%
GGO	€ 2.205.472	10%	4,8%

Bovenstaande verhoudingsgetallen vertalen zich automatisch naar de toekomst en de daarin nog te realiseren onderdelen van de voorzieningen en de daarbij behorende kosten. Dit is weergegeven in onderstaande tabel.

	Nog te realiseren voorziening	% voorziening/werk nog te realiseren per 1-8-12	% nog te realiseren van voorzieningbegroting
BRP	€ 5.900.399	57%	52,4%
GBA-V FS	€ 123.714	0%	3,6%
ISC	€ 3.074.760	80%	64,9%
GGO	€ 2.099.115	90%	95,2%

Onderstaand een nadere toelichting op deze verhoudingsgetallen voor zowel de BRP als ISC & GGO gezamenlijk.

BRP

Wat betreft de overkoepelende, rand voorwaardelijke, werkzaamheden van het project BRP die lopen vanaf 2009 tot heden, kan gesteld worden dat een groot deel (> 50%) is gerealiseerd. Onder deze werkzaamheden vallen onder meer het opstellen en uitwerken van de specificaties van burgerzaken modules, de afstemming met andere e-overheidsvoorzieningen (Digilevering, Digimelding,...) en concrete invulling van (volgende versies van) e-overheidsstandaarden (StUF, Digikoppeling, ...).

De ontwikkel werkzaamheden van het project BRP doorlopen een niet lineair patroon. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat het project BRP als beleidslijn hanteert de moeilijkste dingen eerst te doen, waardoor het tempo in het begin lager lijkt. Dit is, zoals in het exception plan aangegeven, vooral het geval in fase

Datum
13 september 2012

2 (eindigt in oktober 2012) en in mindere mate in de latere fasen. Een tweede oorzaak van het niet lineaire verloop is de leercurve die het project doorloopt, waarbij vergelijkbare werkzaamheden, die zich in fase 2 en 3 regelmatig zullen voordoen, sneller en goedkoper gerealiseerd kunnen worden, hetzij doordat mensen deze werkzaamheden sneller uitvoeren, hetzij doordat generatoren zulke werkzaamheden geautomatiseerd kunnen afhandelen. Het gemiddelde van de ontwikkel- en overkoepelende activiteiten, maakt dat er momenteel sprake is van ca. 43% gereed voor de overall project activiteiten.

ISC en GGO

De verdeling van budget versus gerealiseerde dan wel nog te realiseren producten laat zich verklaren uit:

- de complexiteit en het innovatief karakter van het project. Er zit leergeld in het tot dusver besteedde budget. Hierdoor vallen de kosten voor de realisatie tot dusver hoger uit versus de hoeveelheid producten. Conversie is in dit kader exemplarisch te noemen;
- het lerend effect en de meer concretisering van de realisatie. Dit zal een versnellend effect hebben en daardoor in de tijd gezien een gunstigere verhouding laten zien van productiviteit en de daarvoor gemaakte kosten;
- de inzet van een framework voor het realiseren van de decentrale berichten. Het effect van deze keuze is nu meer kosten gemaakt wordt t.o.v. het aantal producten. Het verschil tussen de extra inspanning voor het framework zal zich terugbetalen in minder inspanning voor de decentrale berichten. Anders verwoord. De extra kosten voor het realiseren van het framework heeft een kosten gunstig effect t.o.v. de realisatie van de decentrale bericht zonder gebruikmaking van een framework. In de laatst genoemde situatie worden de kosten bepaald door het cumulatief van elke realisatie afzonderlijk.

2. Meerjarenbegroting

2.1 Inleiding

Onderstaand treft u allereerst de Meerjarenbegroting aan zoals programma mGBA deze ter goedkeuring voorlegt aan de Stuurgroep mGBA op 20 september 2012. Deze begroting betreft een realistische schatting van de kosten van de uit te voeren werkzaamheden. Allerhande budgetten voor onvoorziene omstandigheden zijn hierin niet opgenomen.

De scope van de meerjarenbegroting is grotendeels dezelfde als ten tijde van het vaststellen van de PID's in 2012 aangevuld met:

- de BRP-functionaliteit dat gemeenten expliciet in de BRP moeten kunnen aangeven of zij wijzigingen voor hun ingezetenen die in andere gemeenten zijn geregistreerd accepteren (fiattering of 'de knop');
- Het opstellen van het Handboek Uitvoeringsprocedures dat op verzoek van Agentschap BPR is toegevoegd aan de op te leveren producten binnen het project BRP.

Verder is een tweetal posten niet meer opgenomen, te weten:

- Tijdelijk beheer GBA-V Full Service (€ 839K tussen 2012 en 2016). Nu GBA-V FS is overgedragen/geaccepteerd door het Agentschap BPR en het beheer binnen het Agentschap is gebracht kunnen deze kosten uit de programmabegroting worden gehaald. Agentschap BPR zal hiervoor aangeven in hoeverre deze werkzaamheden kunnen worden gedekt door het toegewezen budget voor het reguliere beheer van GBA-V;
- Uitvalbehandeling bij de Gemeentelijke Gegevens Overdracht (welke speelt zolang GBA-V in de lucht blijft) (€ 478K tussen 2014 en 2016). Een post die met overdracht van GBA-V FS naar agentschap BPR kan vervallen en waarvoor Agentschap BPR zal moeten aangeven in hoeverre deze werkzaamheden vanuit haar reguliere taak als beheerder kunnen worden gefinancierd.

Ter nadere toelichting zal in paragraaf (2.3) een nadere toelichting worden gegeven op de (onvoorziene) wijzigingen per project/overkoepelende activiteit. In de vierde paragraaf wordt nader toegelicht welke kosten door het programma mGBA zijn betaald/gefinancierd maar die feitelijk niet waren begroot/voorzien. Deze kosten behoren feitelijk niet tot de programmakosten/-begroting maar zijn/zullen wel in de realisatie terechtgekomen/terechtkomen. In de vijfde paragraaf wordt een samenvattend beeld gegeven van mogelijk nog te verwachten effecten op de begroting. Dit naar aanleiding van het advies vanuit de second opinion door [REDACTED].

2.2 Cijfers

Datum
13 september 2012

Op basis van de exception plans van de drie projecten BRP, Migratie en Implementatie en de daarin opgenomen herijkte planning ziet de nieuwe programma meerjarenbegroting er als volgt uit:

MEERJARENBEGROTING EN -REALISATIE									
	Realisatie			Begroting					Totaal
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
BRP	€ 392.887	€ 1.278.669	€ 4.042.601	€ 5.404.067	€ 3.644.544	€ 358.948			€ 15.121.716
Migratie	€ 404.585	€ 2.046.267	€ 2.043.370	€ 4.448.797	€ 5.157.711	€ 142.800			€ 14.243.530
Implementatie		€ 375.375	€ 588.431	€ 886.260	€ 1.123.206	€ 929.502	€ 288.367	€ 278.367	€ 4.469.508
OTA			€ 292.552	€ 637.560	€ 686.940	€ 317.235			€ 1.934.287
Programmabureau	€ 853.388	€ 1.591.857	€ 1.662.016	€ 1.820.994	€ 1.962.743	€ 759.967			€ 8.650.964
Totale	€ 1.650.860	€ 5.292.167	€ 8.628.970	€ 13.197.678	€ 12.575.144	€ 2.508.452	€ 288.367	€ 278.367	€ 44.420.005

Bovenstaande meerjarenbegroting valt mede door de gewijzigde planning hoger uit dan eerder vastgesteld.

Onderstaand de verschillen in de begroting per kalenderjaar:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totaal
Vastgestelde begroting	€ 1.650.860	€ 5.292.167	€ 9.514.440	€ 13.246.975	€ 6.480.813	€ 1.205.618	€ 879.920	€ 603.235	€ 38.874.028
Nieuwe begroting	€ 1.650.860	€ 5.292.167	€ 8.628.970	€ 13.197.678	€ 12.575.144	€ 2.508.452	€ 288.367	€ 278.367	€ 44.420.005
Vershil	€ -	€ -	€ 885.470-	€ 49.297-	€ 6.094.330	€ 1.302.835	€ 591.553-	€ 324.868-	€ 5.545.977

Onderstaand de verschillen tussen de vastgestelde meerjarenbegroting en het voorliggende voorstel per programmaonderdeel:

	Vastgesteld	Nieuw voorstel	Vershil
BRP	€ 12.901.070	€ 15.121.716	€ 2.220.646
Migratie	€ 12.603.945	€ 14.243.530	€ 1.639.585
Implementatie	€ 4.166.557	€ 4.469.508	€ 302.951
OTA	€ 1.629.226	€ 1.934.287	€ 305.060
Programmabureau	€ 7.573.230	€ 8.650.964	€ 1.077.735
Totaal	€ 38.874.028	€ 44.420.005	€ 5.545.977

2.3 Toelichting

Algemeen

Zowel de vastgestelde planning als de meerjarenbegroting moeten worden bijgesteld door onder meer:

- de opgedane ervaringen met de software ontwikkeling (BRP en migratie);
- de recentelijk gerealiseerde afstemming over wet- en regelgeving in relatie tot uitvoeringspraktijk (beleids-issues);
- de nadere afstemmingen over taken en verantwoordelijkheden;
- de gewenste/noodzakelijke nadere productspecificaties binnen de projecten.

Datum
13 september 2012

Onder meer vanwege de afhankelijkheid tussen de projecten is in overleg met de opdrachtgever ervoor gekozen in één keer de wijzigingen te behandelen en daarmee weer één samenhangende programmaplanning en -begroting te kunnen vaststellen. Daarbij is tevens de (toenemende) afhankelijkheid tussen het programma mGBA en het Agentschap BPR in de bijstelling van de planning en begroting betrokken. De bijgestelde planning is een integraal (tussen programma mGBA, Agentschap BPR en Beleid B&I) afgestemde planning.

In de afgelopen maanden hebben alle projecten op basis van de huidige inzichten hun plannen tegen het licht gehouden. Tevens zijn alle projectleiders samen met de toekomstig beheerder (Agentschap BPR), KING als ondersteuner bij de gemeentelijke implementaties en Beleid B&I om tafel gegaan om te komen tot één integrale planning. Mede op basis hiervan hebben de projecten hun plannen aangepast en hiervoor een exception plan geschreven. De algemene conclusie is dat het programma, uitgaande van het aansluiten op de BRP in de periode 2014, 2015 en 2016, een half jaar extra nodig heeft om de BRP en de Migratievoorzieningen te realiseren (einddatum verplaatst van 30 juni 2016 naar 31 december 2016).

Programma mGBA heeft hieropvolgend een second opinion¹ laten uitvoeren op de bijgestelde planning en de concept exception plans van de BRP, Migratie en Implementatie. Het resultaat hiervan is verwerkt in bovenstaande meerjarenbegroting. De uitkomsten van deze second opinion (i.c. bevindingen, conclusies en aanbevelingen) zullen separaat aan de opdrachtgever en Stuurgroep worden aangeboden.

Onderstaand zal per project en ook voor de overkoepelende programma activiteiten worden aangegeven waarom wijzigingen moeten worden doorgevoerd en welke wijzigingen dat concreet zijn. Zo ontstaat inzicht welke producten of onderdelen van de projecten respectievelijk van het programma duurder worden dan wel goedkoper kunnen.

Bij de herijking van de meerjarenbegroting is niet alleen gekeken waar additioneel budget benodigd is maar is ook kritisch gekeken waar het programma met minder budget toe kan. Mede op basis van voortschrijdend inzicht en de opgedane ervaring in het afgelopen jaar is een aantal kostenposten afgenomen. Zo is onder andere de inzet van het Expertplatform (met alle mGBA mantelpartijen) fors verlaagd (€136K), is de inzet van de servicedesk en de ondersteuning van de gemeenten binnen het project implementatie omlaag gegaan door de inzet van KING (resp. €450 en €350K), zijn de kosten voor het beheer van de ontwikkel-, test- en acceptatieomgeving maar ook voor de architectuur op programmaniveau gedaald (resp. €36K en €57K) en zijn de kosten voor het programmabureau in 2015 en 2016 geschrapt (€244K).

---

¹ Deze second opinion is uitgevoerd door [REDACTED] die in 2011 mede in opdracht van de opdrachtgever ([REDACTED]) enige tijd aan het programma mGBA als beheersingsmanager verbonden was.

Bij de meerjarenbegroting dienen twee voorbehouden te worden gemaakt:

- Ten eerste wordt in voorliggende begroting uitgegaan van gelijkblijvende overheadkosten aan de zijde van ICTU en BZK (voor huisvesting). Indien op dit front significante wijzigingen optreden zullen deze op een later moment moeten worden verwerkt in de meerjarenbegroting. Voor 2012 heeft het programma vooralsnog een vaste bijdrage afgesproken voor de overhead aan de zijde van ICTU en Agentschap BPR (huisvesting).
- Ten tweede dient vermeld dat binnen de meerjarenbegroting geen rekening is gehouden met indexatie van personele en materiële kosten (conform de Businesscase mGBA) en de BTW-verhoging die per 1 oktober 2012 ingaat.

Project BRP

De complexiteit van de BRP (waar het onder andere de bijhouding betreft) blijkt bij het realiseren van hetgeen de BRP functioneel moet kunnen aan de binnenkant groter respectievelijk omvangrijker dan vooraf kon worden ingeschat. Verder heeft de uitwerking met de beleidsdirectie B&I en CZW van de beleidsissues tot aanpassingen en gewijzigde uitgangspunten cq eisen geleid die van invloed zijn op de complexiteit en omvang van de BRP. Beide aspecten hebben tot gevolg dat meer tijd en geld nodig is om de BRP te realiseren. Daarmee nemen ook de projectoverstijgende kosten toe. Deze zijn namelijk gerelateerd aan de realisatieactiviteiten en doorlooptijd van de projecten. Voor het project BRP (en ook Migratie) blijkt dat het werven van goede Java ontwikkelaars/programmeurs moeizaam verloopt vanwege schaarste op de markt. Vanuit project BRP wordt veel tijd en energie gestoken in de noodzakelijke afstemming over stelselstandaarden zoals de digi-voorzieningen en StUF. Stelselstandaarden blijken niet in alle gevallen een passende standaard voor de BRP of zijn nog niet ontwikkeld c.q. opgeleverd. De BRP is afhankelijk van de beschikbaarheid of goed functioneren van dergelijke stelselstandaarden. Ook de samenwerking met Agentschap BPR waar het gaat om onder andere de acceptatiecriteria heeft veel tijd gekost.

In zijn algemeenheid geldt dat de vele tijd die besteed wordt aan noodzakelijk overleg en afstemming inherent is aan een programma waarbij veel partijen zijn betrokken.

Onderstaand een opsomming van de wijzigingen in kosten:

- De belangrijkste (functionele) wijziging vindt plaats in fase 2 en 3 (circa € 2,5 mln hoger). Inzoomend op de producten en activiteiten in fase 2 en 3 zijn de volgende wijzigingen te zien:
  - De BRP wordt circa € 0,9 mln duurder als gevolg van de grotere complexiteit;
  - Het realiseren van de eis dat gemeenten expliciet in de BRP moeten kunnen aangeven of zij wijzigingen voor hun ingezetenen die in andere gemeenten zijn geregistreerd accepteren (fiattering of 'de knop') kost circa € 570K extra;
  - De kosten voor architectuur, beveiliging, infrastructuur & performance vallen mede vanwege de complexiteit van de omgeving hoger uit (circa € 230K);

Datum
13 september 2012

- De kosten voor communicatie nemen toe mede als gevolg van de 'events' die gedurende de looptijd van het project zijn gepland (circa € 120K);
- De kosten voor het integratieteam vallen iets hoger uit (€ 65k door enerzijds lagere kosten in het recente verleden en anderzijds meerkosten in verband met langere doorlooptijd);
- De kosten voor het Logisch Ontwerp, inclusief bijlagen (w.o. de gegevensset, het gegevensmodel en de gegevenscatalogus) alsmede het opstellen van het Handboek Uitvoeringsprocedures BRP vallen hoger uit (circa € 450K). Dit onder andere door de uitwerking van de beleids-issues en het verzoek van Agentschap BPR om de HUP uit te werken;
- De kosten voor onder andere projectleiding, fase 4 (de afronding van de ontwikkelfase) en de inzet van gemeentelijke specialisten vallen lager uit dan voorzien.
- Verder is de koplopersfase (6) ingekort en vallen de kosten hiervoor circa € 220K lager uit vanwege lagere inzet van personeel.

Project Migratie

Het project Migratie kenmerkt zich onder andere door een lang lopende discussie over de migratiestrategie. Over dit onderwerp is onzekerheid/onduidelijkheid over de juistheid cq de benodigde strategie en inrichting van de gemeentelijke gegevensoverdracht en de interstelselcommunicatie. De migratie is een complex onderwerp vanwege de eis gedurende langere tijd het GBA en het BRP-stelsel in bedrijf te houden.

Het project heeft in het najaar van 2011 een nieuw PID en een strategie en aanpak migratie (SAM) op- cq vastgesteld. Hierin is aangegeven dat bepaalde zaken nog nader dienen te worden uitgewerkt onder andere na het uitvoeren van impactanalyses. In maart 2012 is een nieuwe projectleider aangesteld. De projectleider is als eerste begonnen met het herijken van het projectdossier om daarmee het project zodanig in te richten dat een goede sturing mogelijk wordt en prioriteiten kunnen worden gesteld. Veel zaken zoals de kaderstelling, afhankelijkheden en acceptatiecriteria waren niet helder en/of uitgewerkt. De afgelopen maanden is hard gewerkt om de migratiestrategie en -aanpak verder uit te werken en is uitgewerkt welke stappen moeten worden gezet en welke producten moeten worden gerealiseerd voor een succesvolle gemeentelijke gegevensoverdracht en interstelselcommunicatie.

Hiertoe heeft het project vanuit opdrachtdefinitie en uitgangspunten onder andere een volledige product breakdown structure (PBS) met bijbehorende afhankelijkheden uitgewerkt, is op basis van de PBS een productcatalogus met daarin productbeschrijvingen gerealiseerd, is de strategie en aanpak van migratie in lijn gebracht en een planning, een capaciteitsplanning en begroting opgesteld

De conversie van gegevens in het ISC is veel complexer dan aanvankelijk gedacht en de inrichting van het decentrale berichtenverkeer is (onder meer daardoor) onderschat. Binnen de deelprojecten GGO en het ISC zullen voortdurend de uitgangspunten, de ontwerpkeuzes en strategie worden getoetst om te borgen dat de gekozen oplossingsrichtingen aansluiten bij de uitdaging waarvoor het project

Migratie staat.

Wat betreft de begroting ligt een klein risico bij de uitkomsten van de onderzoeken naar fall-back scenario's, de problematiek rond de binnengemeentelijke levering, (het moment van) de overgang van afnemer naar de BRP en de beschikbaarheid voor gemeenten van 'aangehaakte gegevens' bij overgang naar de BRP. De risico's worden sterk beïnvloed door externe factoren. Vooral nog is binnen de ISC-begroting op basis van een expertschatting rekening gehouden met kosten om de uitkomsten van de onderzoeken te kunnen oppakken. Hierbij is uitgegaan van extra werk in het kader van de uitkomsten van het fall back scenario. Bij de andere 3 onderzoeken wordt verwacht dat het onderzoek bevestigt dat het project migratie daar geen additioneel werk aan heeft.

Onderstaand een opsomming van de wijzigingen in kosten:

- De kosten voor nieuwe releases van GBA-V Full Service vallen veel lager uit dan eerder begroot (circa € 440K);
- De kosten de realisatie van het deelproject GGO vallen € 125K hoger uit door voornamelijk een expertschatting van circa € 108K ten behoeve van de uitkomsten van bovengenoemde onderzoeken (vooral voor fall back scenario's);
- De kosten voor het deelproject ISC vallen vooral door bovengenoemde redenen hoger uit dan eerder begroot (€ 1,8 mln);
- In de nieuwe begroting is circa € 400K opgenomen voor beheerfunctionaliteit opgenomen voor ISC en GGO welke voorheen niet was begroot;
- De begroting voor de inzet van het testteam is aanzienlijk verhoogd (circa € 300K) in verband met de complexere functionaliteit van de software en derhalve de noodzaak voor meer uitgebreide testactiviteiten;
- De kosten van het architectenteam vallen € 250K hoger uit. Dit komt door de verschillende projectoverstijgende issues die tevens vanuit de architecten zullen worden opgepakt. Projectoverstijgende issues zijn onder andere de analyse van de migratieaspecten in verband met de BV BSN, Protocolleringsarchivering, PIVA / PGK koppelvlak BRP en Afnemersindicaties;
- De posten voor tijdelijk beheer GBA-V Full Service (€ 839K tussen 2012 en 2016) en uitvalbehandeling bij de Gemeentelijke Gegevens Overdracht (welke speelt zolang GBA-V in de lucht blijft) (€ 478K tussen 2014 en 2016) komen te vervallen;
- In de meerjarenbegroting is een extra post van € 142K opgenomen voor het verlenen van nazorg in de eerste paar maanden van 2014;
- Als laatste worden de kosten voor projectleiding en -beheersing circa € 300K hoger.

Project Implementatie

Naar aanleiding van de wijziging in planning van de projecten BRP en Migratie is ook de planning van het project Implementatie aangepast. Naast deze wijziging heeft het project een extra focus aangebracht op het ondersteunen van afnemers en de zorg dat zij ook voor eind 2016 aansluiten op de BRP. Tevens is in de begroting de regiefunctie van het project verzwaaard, is een second opinion op de implementatiestrategie voorzien en worden de communicatieactiviteiten met

name voor de afnemers geïntensiveerd. Mede door de ondersteuning die KING levert, is de post Servicedesk en ondersteuning aanzienlijk verlaagd.

Onderstaand een opsomming van de belangrijkste wijzigingen in kosten:

- De kosten voor projectleiding vallen hoger uit vanwege de versterking van de regiefunctie en onderzoek naar de herijking van de implementatiestrategie (en daaraan verbonden nadere uitwerking) (circa € 365K);
- De kosten voor de ondersteuning van de gemeenten vallen lager uit (circa € 350K) doordat alleen de ondersteuning van koplopergemeenten qua budget in scope vallen van het programma mGBA. De ondersteuning van de overige gemeenten wordt gefinancierd door de VNG;
- Door de intensivering van het traject voor afnemers (inrichting koploperstraject, ontwikkeling van ondersteuningsmaterialen, monitoring en aansluitplanning) vallen de kosten voor de ondersteuning van afnemers hoger uit (circa € 590K). Dit komt deels doordat binnen het programma in de eerdere begroting impliciet ervan uit is gegaan dat ook vanuit Agentschap BPR ondersteuning zou worden geleverd en daarmee gefinancierd (vanuit de reeds bestaande financiering in het kader van de GBA). Naar nu blijkt is dit niet het geval en wordt deze inzet geleverd door dezelfde medewerkers als die binnen KING gemeenten ondersteunen;
- De kosten voor de communicatie naar met name de afnemers vallen hoger uit (circa € 135K);
- De servicedesk en ondersteuning valt veel lager uit (circa 450K) door de ondersteuning die vanuit KING wordt geleverd.

Nota Bene: In voorliggende begroting is nog geen rekening gehouden met de uitkomsten van de second opinion op de implementatiestrategie.

Overkoepelende activiteiten

De overkoepelende activiteiten bestaan uit het project OTA (ontwikkel-, test- en acceptatie-omgeving en kantoorautomatisering) en het programmabureau.

De begroting van het project OTA is opgehoogd met € 300K. In de begroting is voor de zekerheid rekening gehouden met een half jaar extra inzet/gebruik van de OTA-omgevingen alvorens deze worden overgedragen aan de beheerorganisatie. Met de beheerorganisatie zullen nadere afspraken moeten worden gemaakt over het daadwerkelijke overdracht moment.

De kosten voor het programmabureau komen per saldo circa € 800K hoger uit dan eerder begroot. Enerzijds is deze verhoging de consequentie van het feit dat het programmabureau langer in stand (en op sterkte) wordt gehouden. Anderzijds is dit het gevolg van onder andere een intensivering op gebied van communicatie (o.a. de geplande 'events' en de opdracht vanuit de Stuurgroep naar 'één gezicht communicatie') en de onvoorziene inhuur van een beleidsadviseur ten behoeve van ondersteuning van programma en Beleid B&I voor o.a. het wegwerken van de beleidsissues tussen programma mGBA en de directie B&I, ondersteuning Design Authority, ondersteuning opdrachtgever, participatie bij opstellen Besluit GBA.

Onderstaand de belangrijkste wijzigingen op een rij:

Datum
13 september 2012

- Voor programmamanagement en kwaliteit is gezamenlijk € 63K extra uitgetrokken en voor bedrijfsvoering € 70K minder. Dit laatste vooral omdat in 2015 en 2016 geen programmabureau meer is begroot;
- Op gebied van de programma-architectuur voorziet het programma lagere uitgaven (€ 73K);
- Ten aanzien van de programmabrede communicatie komen de kosten € 535K hoger uit. Dit enerzijds voor een intensivering van de communicatie (w.o. het verzoek om communicatie met één gezicht en de 'events') en deels vanwege de continuering van de programma communicatie activiteiten in 2014;
- De kosten voor programmabrede activiteiten pakken vooral hoger uit (€ 587K) vanwege de extra inzet ten behoeve van enerzijds een beleidsadviseur en anderzijds de ondersteuning van de opdrachtgever bij het versterken van de sturing op tijd/geld/kwaliteit en het beter organiseren van de samenhang tussen het programma, het beheer en de beleidsdirectie.

2.4 Effecten op de begroting

Vanuit zowel de projecten als in zijn algemeen is er een aantal aspecten dat nog positief dan wel negatief effect zou kunnen hebben op de begroting. Onderstaand een opsomming daarvan:

Project	Mogelijke verhoging begroting	Mogelijke verlaging begroting
BRP	Uitkomsten wetgevingstraject	Uitkomsten wetgevingstraject
	Tempo softwareleveranciers	Inzet software generatoren
	Kwaliteit van personeel	Kwaliteit van personeel
		Resultaten procesverbeteringen team
Migratie	Nadere verfijning van workload o.b.v. uitkomsten van aantal onderzoeken en ervaring	
Implementatie	Second opinion implementatiestrategie met invloed op programmabegroting en de kosten voor beheer	Second opinion implementatiestrategie met invloed op tijdelijke beheerlast
Algemeen	ICTU overheadlasten 2013 e.v. BTW-verhoging Indexatie personeel en materieel	Huisvestingslasten 2013 e.v.

In de Second Opinion op de bijgestelde plannen, planning en begroting wordt geadviseerd bij de voorzieningen rekening te houden met een buffer voor onvoorziene omstandigheden. Deze is nog niet meegenomen in bovenstaande begroting.

Uitgaande van een gelijkblijvende planning waarin deze onvoorziene omstandigheden zich voordoen en de percentages die genoemd worden in de

Second Opinion van de nog te maken kosten, ziet de zogenaamde onzekerheidsmarge er als volgt uit:

Datum
13 september 2012

	Onzekerheidsmarge		
	% uit second opinion	Van bedrag	Totaal
BRP	5%	€ 5.900.399	€ 295.020
GBA-V FS	0%	€ 123.714	€ -
ISC	20%	€ 3.074.760	€ 614.952
GGO	20%	€ 2.099.115	€ 419.823
			€ 1.329.795

Datum
13 september 2012

2.5 Niet tot het programma mGBA behorende kosten

Tot op heden is op verzoek van zowel de opdrachtgever als de Stuurgroep een aantal kosten ten laste van programma mGBA gebracht die feitelijk geen onderdeel uitmaken van de uitvoering van het programmaplan en daarmee feitelijk geen bijdragen leveren aan de voorzieningen die het programma realiseert. Deze kosten zijn nu wel opgenomen in de bijgestelde meerjaren programmabegroting.

Dit betreft:

- Afrondingskosten van het oude programma mGBA in 2009 en voorbereidingskosten voorafgaand aan de daadwerkelijke start van het huidige programma mGBA à € 430K;
- De kosten voor het organiseren van de mGBA aanbesteding in 2010 à € 340K;
- Het onderzoek naar de verwerving van de Burgerzaken Modules (of Burgerzaken Systemen) à € 60K;
- De bijdrage ten behoeve van de oriëntatiefase implementatie mGBA bij gemeenten in 2010 à € 194K (vooruitlopend op de inzet van KING);
- De afronding van de specificaties van de Burgerzaken Modules in 2011 à € 825K;
- De kosten voor de gatewayreview in 2010, 2011 en 2012 à € 37K;
- De additionele Businesscase beheer in 2011 en begin 2012 à € 100K;
- De inzet van een beleidsadviseur en ondersteuning van de opdrachtgever in 2012 en verder à € 410K.

Gezamenlijk gaat het om een bedrag van circa € 2,4 mln ten laste van de programmabegroting.

verslag

Stuurgroep mGBA

Vergaderdatum	5 april 2013
Deelnemers	Dhr. Buitendijk (BZK, dgBK, voorzitter), [REDACTED] (VNG), [REDACTED] (NVVB), [REDACTED] (VGS), [REDACTED] [REDACTED] (SVB), [REDACTED] (Belastingdienst), Mevr. Steenbergen (BZK, B&I), [REDACTED] (BZK, mGBA), [REDACTED] (BZK, B&I), Mevr. Keijzer-Baldé (BZK, BPR), [REDACTED] (BZK, B&I, verslag), [REDACTED] BPR, voor agendapunt 4), [REDACTED] en [REDACTED] (Berenschot, voor agendapunt 5)
Afwezig	[REDACTED] (NVVB)

---

1. Opening, vaststelling agenda en mededelingen

N.a.v. de schriftelijke mededelingen:

- M.b.t. Vaststelling Baseline 1: [REDACTED] meldt dat er gisteren akkoord op is gegeven in de projectstuurgroep, komt met positief advies naar de stuurgroep.
- Maandag 8 april moet een informatiepakket naar de commissie van het Parlementair onderzoek ICT-projecten. Verzoek van [REDACTED] is om de stuurgroep te informeren als de vragen van de commissie specifieker worden. Mevr. Steenbergen zegt toe dat stuurgroep gebriefd zal worden als de fase start dat gesprekken gevoerd gaan worden. Stuurgroepleden zouden opgeroepen kunnen worden voor zo'n gesprek. Streven BZK is zoveel mogelijk informatie tijdig te leveren (we hebben de stukken en we hebben niets te verbergen). De stuurgroep wordt volgende stuurgroep opnieuw geïnformeerd over de stand van zaken..
- Ontwerpaspecten deel 1 en deel 2 worden gepubliceerd.
- [REDACTED] meldt dat afnemers een notitie zullen inbrengen over wat zij nodig hebben (specificaties/ migratievoorzieningen) en waar ze vragen over hebben m.b.t. de BRP. Komt richting stuurgroep, is bijna af. [REDACTED] voegt toe dat ook gemeenten in rol als afnemers hierin belang stellen. VNG wil bijvoorbeeld een reconversietool. [REDACTED] meldt dat wens m.b.t. reconversietool ook in de genoemde notitie zal zijn opgenomen.

2. Verslag van de vergadering van 20 december 2012

Datum
5 april 2013

Stuurgroep is akkoord met de tekst van het verslag, verslag is hierbij vastgesteld.

Naar aanleiding van verslag

█ vraagt wanneer de publieksversie beschikbaar komt. Mevr. Steenbergen meldt dat dat tijdens NVVB congres beschikbaar zal zijn. (Noot secretaris: *er is gepoogd door programma en KING om een publieksversie te maken. Dit is bij nader inzien niet goed mogelijk gebleken, juist omdat dit document zo nauw luistert: de zeer zorgvuldige afstemming over de inhoud ervan verdraagt zich niet zo goed met het opstellen van een "publieksversie". Het document wordt binnenkort integraal op de website beschikbaar gesteld. Daarnaast is op het NVvB congres een bestuurlijke brochure beschikbaar.*)

Mevr. Steenbergen koppelde stand van zaken terug m.b.t. de overige actiepunten voor B&I:

Afspraak 2 in verslag vorige stuurgroep: "Mevr. Steenbergen komt in een volgende stuurgroepvergadering terug op het juridische vraagstuk m.b.t. initiële vulling."

In de vorige stuurgroep werd t.a.v. de juridische basis voor de initiële vulling het voorbehoud gemaakt dat het juridische vraagstuk nader uitgezocht moet worden. Aangegeven is dat B&I hierop terug zal komen in een volgende vergadering.

Stand van zaken: Dit actiepunt is nog niet volledig afgerond, hierover is overleg gaande tussen programma en B&I, is wel nagenoeg afgerond.

Afspraak 3 in verslag vorige stuurgroep: "Mevr. Steenbergen komt met een voorstel om afstemming met de afnemers te verbeteren, en de schotten tussen het GO GBA en de sturingslijn van mGBA neer te halen."

Stand van zaken: B&I heeft dit als aanvulling meegegeven in de opdracht van Berenschot voor governance beheer. Komt vandaag aan de orde bij agendapunt 5.

Besluit 3 in verslag vorige stuurgroep: "De stuurgroep geeft het programma opdracht voor een volgende stuurgroep (februari, als dat niet lukt april) een notitie op te stellen met een nadere uitwerking van het reconversiehulpmiddel".

Stand van zaken: Dit staat nu geagendeerd voor de volgende stuurgroep van eind april.

Afspraak 5 in verslag vorige stuurgroep: "Mevr. Steenbergen initieert multi-projectaanpak/ portfoliomanagement."

Stand van zaken: Dit is belegd in de lijnsturing van de directeur B&I.

3. Stand van zaken mGBA

Dhr. Buitendijk refereert aan zijn mail van februari waarin hij stuurgroep meldde dat er een vertraging door het programma aan de opdrachtgever BZK gemeld is in bouw BRP. De waarschuwing toen was vrij impliciet, hij licht het nu toe. Wat zorgen baart, is dat in de zomer de planning is herijkt, maar dat er nu toch een waarschuwing voor vertraging is afgegeven. Dhr. Buitendijk meldt dat hij Bureau Gartner opdracht gegeven tot onderzoek t.b.v. objectivering van de stand van zaken van de bouw. Gisteren is het tweede gesprek met het bureau geweest geweest. Het onderzoek is nog niet klaar, de bouw van de BRP is bekeken, migratie wordt nu vervolgens ook bekeken. Wel kan al geconcludeerd worden dat

het signaal serieus is. Dhr. Buitendijk vraagt stuurgroep daarvan nu kennis te nemen. De stuurgroep zal nadrukkelijk worden betrokken bij het vervolg.

Datum
5 april 2013

■■■■■ vraagt of de einddatum van het programma gaat schuiven. Dhr. Buitendijk antwoordt dat de bouw van de BRP langer gaat duren, maar wat dat verder voor de planning betekent is nog onbekend. We kijken ook naar het voorstel gefaseerde invoering, hoe hangt dat samen met de bouw.

■■■■■ bevestigt hierbij kennis te nemen van deze stevige vertraging. Ze wil graag weten hoe het zit met de aansluitplanning, er worden nu afspraken gemaakt met gemeenten. Hoe gaan we daar mee om? ■■■■■ geeft aan dat de situatie ernstiger is dan hij vermoedde. Hij heeft behoefte aan afspraken over communicatie. Wanneer gaan we wat melden?

Dhr. Buitendijk antwoordt nu slechts de eerste analyse te willen delen met de stuurgroep. Volgende week is er een AO mGBA en moet informatie aangeleverd worden voor het parlementair onderzoek. We moeten meer weten om echt iets te kunnen zeggen over wat dit gaat betekenen voor de planning. Tot die tijd kunnen we niet meer dan dit signaal afgeven. Mevr. Steenbergen voegt toe dat we in mei de rapportage grote ICT-projecten gaan langskrijgen, daar moeten we ook rapporteren over mGBA.

■■■■■ Eens dat we pas kunnen beslissen als we meer weten. Daar is tijd voor nodig, die moeten we zien te krijgen.

■■■■■ signaleert dat dit lastig is in de afstemming met koploper Alkmaar. Ze willen voor de herindeling hun zaken op orde hebben. Hen moeten we z.s.m. informeren als vertraging iets betekent voor de aansluitdatum. Alkmaar heeft nu al vragen over de gefaseerde invoering: vinden ze prima maar blijft datum staan? Wanneer kunnen we gemeenten iets gaan melden hierover? Dhr. Buitendijk denkt aan op zijn vroegst begin mei, Gartner is eind april klaar met onderzoek. Direct nu contact hierover met Alkmaar kan niet. ■■■■■ stelt dat niet communiceren ook communiceren is. VNG wil hier duidelijke afspraken over, koplopers staan meteen voor hun deur.

Na informeren Kamer, moeten de gemeenten z.s.m. ook geïnformeerd worden. ■■■■■ stelt dat VNG ook opdrachtgever is en met feiten wil kunnen komen. Wanneer komen we met scenario's? Dhr. Buitendijk: het besluit dat genomen is, is dat scenario's uitgewerkt gaan worden. Maar dat is echt niet 1 mei klaar. ■■■■■ meldt dat hij graag op 16 april iets zou kunnen melden over de vertraging tijdens een bijeenkomst.

■■■■■ vraagt de bevindingen van Gartner in de stuurgroep bespreken. Onderwerp van gesprek moet zijn: Hoe kunnen we scope terugbrengen, en hoe heel strak te sturen op de scope.

Besluiten/afspraken agendapunt 3:

- Stuurgroep neemt kennis van de melding vertraging.
- Stuurgroep stemt in met laten uitwerken scenario's.
- BZK zal zodra dat mogelijk is informatie delen met de stuurgroep.
- Op de stuurgroepvergadering van 23 april komt de stand van zaken weer op agenda. In tussentijd indien nodig nadere afstemming.
- VNG wordt vanaf nu op de hoogte gehouden van het Gartner onderzoek. [REDACTED] wordt daarvoor door [REDACTED] aangewezen als contactpersoon.
- Communicatie. We wachten debat in Tweede Kamer op 11 april af. Daarna wordt direct gecommuniceerd met koplopers en gemeenten (gezamenlijk), en in tweede instantie ook met afnemers.
- We spreken met een mond, er wordt een voorstel voor aangeleverd door B&I.

---

4. Presentatie Inbeheername

Mevr. Keijzer-Baldé, de directeur van het Agentschap BPR, gaf een presentatie. De programmamanager Inbeheername [REDACTED] was aanwezig om vragen te beantwoorden.

Mevr. Keijzer meldt dat ze de stuurgroep graag wil bijpraten over wat sinds vorige bespreking in de stuurgroep (meer dan een jaar geleden) is gebeurd op dit gebied. En dat is veel. Op twee hoofdvragen gaat ze antwoorden. Ten eerste is BPR er klaar voor, en ten tweede wat moet er nog allemaal gebeuren. Er zijn heel veel vragen over gesteld, het is lastig die allemaal te beantwoorden. Er kunnen themasessies worden georganiseerd om meer in detail te kunnen antwoorden.

Op de eerste hoofdvraag kan Gerdine volmondig "ja" antwoorden. Er is een vernieuwde BPR organisatie voor ingericht. Met meer externe focus, en er is gewerkt aan imago en relatiebeheer. We focussen op onze kerntaak. Dat is beheren van het stelsel. Want niet alleen het ICT-systeem, moet worden beheerd, het gaat ook om juridische vragen, aansluiten afnemers, communicatie et cetera.

Op 1 juni 2012 was de reorganisatie afgerond, BPR is gegroeid in fte. Recent klantonderzoek wijst uit dat BPR met een 7.4 gewaardeerd wordt. Inbeheername behelst veel meer dan wat hier aan tafel komt. Een laatste stap is inbeheername BRP. BPR heeft voor dat zover is al geoefend, met de GBA V Full Service bijvoorbeeld. Gerdine noemt als grootste operatie het vervangen van de hele technische infrastructuur. Nu zijn er veel afzonderlijke contracten met leveranciers, straks gaat alles via dezelfde organisatie bij het rijk. We maken gebruik van het datacentrum van DUO. Eén generieke infrastructuur i.p.v. diverse.

Over de tweede hoofdvraag (wat moet er nog gebeuren) kan Gerdine melden dat

dat voor een groot deel pas kan als de BRP er is. Denk aan het opschalen van de organisatie. Punt van aandacht nu is het vaststellen van gezamenlijke acceptatie-criteria.

Datum
5 april 2013

De discussie met de stuurgroep is gevoerd na presentatie over Governance BRP bij agendapunt 5.

5. Governance BRP

In opdracht van de directie B&I is door Berenschot een onderzoek uitgevoerd naar de wijze waarop de governance voor de BRP in de toekomst het best kan worden ingericht. ██████████ en ██████████ zijn aanwezig om een presentatie te geven en vragen te beantwoorden. (zie bijlage bij dit verslag voor de uitgereikte hand out).

Nav bespreking presentatie Inbeheername en presentatie governance

██████████ vraagt uitleg bij de 6-maanden termijn tussen de invoering RNI en BRP niet. Is wat gemeenten betreft niet nodig.

Afspraken:

- Er komt bilateraal overleg VNG -BPR over zes-maanden termijn tussen invoering RNI en BRP.
- BPR biedt aan ook voor andere onderwerpen overleg te organiseren. Bilateraal of in themasessies. Wensen op dit gebied kunnen doorgeven worden aan BPR.

██████████ stelt dat besluitvorming over governance nog niet aan de orde kan zijn op basis van alleen de presentatie. VNG zou graag zien dat inbeheername onderdeel wordt van het programma mGBA. Het programma is immers pas klaar als het systeem in beheer is genomen. VNG wil informatie over welke toets er is geweest die als uitkomst had dat instemmingrecht niet past binnen ministeriële verantwoordelijkheid. Wetgeving moet ondersteunend zijn aan wat we willen, niet beperkend zijn. ██████████ stelt dat de wet zoals hij nu is de verantwoordelijkheden juist heel duidelijk volgt. Als je het met elkaar eens moet worden, is daar bestuurlijk overleg voor.

Dhr Buitendijk denkt aan 'op overeenstemming gericht overleg' dat nogal eens werd gebruikt. Hij heeft ook te maken met zijn rol als eigenaar van BPR. Als instemmingsrecht betekent dat hij straks langs ledenvergaderingen e.d. moet, kan de performance van BPR niet gegarandeerd worden.

██████████ werpt tegen: als de burger een fout constateert in de centrale voorziening, moet hij aankloppen bij de gemeente. Dat wordt zo in de wet geregeld. Maar de voorziening wordt niet bij de gemeente beheerd. Dan wil je als gemeente een afspraak met de beheerder van die voorziening. Je kan als gemeente natuurlijk geen opdracht aan de minister geven. Er moet dus iets geregeld worden bij het vaststellen van de DVO.

GJB. Er spelen twee dingen door elkaar:

- 1) De principiële vraag naar een rol bij het maken afspraken van de eigenaar met de minister over beheer
- 2) Zeggenschap over wat in de bestanden staat.

Heb je 1 nodig om 2 te kunnen hebben? Dat valt te betwijfelen.

Datum
5 april 2013

VNG wil een notitie waar het punt van instemming ordentelijk in is uitgewerkt. VNG zal zorgen voor A4 met voorbeelden. In een volgende stuurgroep zal dit opnieuw worden geagendeerd. Datzelfde geldt voor de huidige governance op beheer. BPR is samen met opdrachtgevers en programma aan zet om hier iets voor te bedenken.

Afspraken:

- Governance BRP komt terug op de agenda in een volgende stuurgroep. VNG en B&I werken hierin samen.
- VNG zorgt voor a4 met voorbeelden van problemen waar gemeenten tegenaan lopen als gevolg van hun verantwoordelijkheid voor de bijhouding, terwijl het beheer van de voorzieningen centraal is belegd.
- VNG wil informatie over welke toets er is geweest die als uitkomst had dat instemmingrecht niet past binnen ministeriële verantwoordelijkheid.
- BPR zorgt in gezamenlijkheid met opdrachtgevers en programma voor een voorstel voor huidige governance inbeheername.

---

6. Wvttk, rondvraag en sluiting

Mevr. Steenbergen meldt dat op de stuurgroep van 23-4 de implementatie bij afnemers het hoofdonderwerp is. Ze meldt dat ook hiervoor de normale deadlines voor aanleveren van stukken aan de PBG zullen worden overgeschreden, gezien het stringente tijdpad. De stuurgroep toont hiervoor begrip.

FOLLOW UP AANBEVELINGEN GATEWAYREVIEW APRIL 2012

Concept d.d. 1 juni 2012

NR	AANBEVELING	VOORSTEL REACTIE MINISTER	BERICHT AAN DE KAMER NA 14-6	INTERNE ACTIES	ACTIEHOUDER
1	Opdrachtgevers en stuurgroep moeten consequent sturen op product, tijd en geld. Het belang van de uitvoering moet dan centraal staan.	Aanbeveling overgenomen.	Planning, producten en afhankelijkheden zijn geactualiseerd op te realiseren resultaat. In het kader van verantwoording rapporteert het programma maandelijks over de voortgang. In de rapportages zijn o.a. de (financiële) realisatie, mijlpalen, risico's opgenomen, alsmede prognose van nog benodigd budget.	Rapportageformat verbeteren om de inzichtelijkheid te vergroten: - mijlpalen en events benoemen - producten koppelen aan events In stuurgroepverslagen duidelijke besluiten vastleggen	Programma en secretariaat stuurgroep
2	Heroverweeg de implementatiestrategie op duur van de migratieperiode en de gelijkmatige spreiding van de aansluiting van bronhouders/gemeentes en afnemers.	Strekking van de aanbeveling wordt onderschreven	De huidige voorgenoemde implementatieperiode voor de BRP is gebaseerd op toezegging om aansluiten bij investeringsritme van gemeenten en afnemers mogelijk te maken. <i>Na 14-6 toelichten welke richting is aangegeven over de vraag of, en zo ja hoe, in het kader van regievoering en dubbele beheerlasten, de implementatiestrategie herzien moet worden.</i>	Feiten verzamelen over: - kosten en baten/voor- en nadelen van de huidige implementatiestrategie - kosten en baten/voor- en nadelen van alternatieve implementatiestrategieën Op basis van gevalideerde feiten een voorstel doen aan de stuurgroep.	Stuurgroep en opdrachtgevers, met ambtelijke voorbereiding
3	Kom tot een gedragen keuze die recht doet aan de behoefte tot modernisering van de BRP op het terrein van plaatsafhankelijke dienstverlening, stelsel van basisregistraties en de wensen t.a.v. de gegevensset en verwerk	Aanbeveling wordt onderschreven	Het wetsvoorstel BRP en de memorie van toelichting, zoals die momenteel voorliggen in de Tweede Kamer, bevatten de interpretatie van de bestuurlijke doelstellingen van de modernisering van de GBA. Hierover kan de Kamer zich een zelfstandig oordeel vormen.	Stuurgroepbesluit in september '12 Uitkomsten van het Issueoverleg (na afronding van de Kernissues) delen met de stuurgroep In de stuurgroep afstemmen naar de Kamer op de reactie of, en zo ja hoe in de reactie naar de Kamer op de Gateway de uiteenlopende opvattingen over plaatsafhankelijke	BZK

	<p>die keuze nodig in het ontwerp van wet (memorie van antwoord) en toets steeds of de op te leveren producten aan de gemaakte keuzes voldoen.</p>			<p>bijhouding worden beschreven.</p> <p><i>Idem vwb</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>gegevensset?</i> - <i>Digifamilie?</i> 	
4	<p>Vergroot de transparantie. Laat steeds zien waar je staat, welke producten er zijn en wat de voortgang daarvan is. Gebruik de denkkraft van specifieke doelgroepen/ specialisten om dilemma's op te lossen en richt met de leveranciers een testomgeving in.</p>	<p>Aanbeveling wordt onderschreven</p>	<p><i>ad "Laat zien waar je staat"</i></p> <p>Programma gaat met één gezicht communiceren; dat betekent: minder versnipperde informatieverstrekking, betere herkenbaarheid en uniformiteit voor gemeenten en afnemers;</p> <ul style="list-style-type: none"> - herziening van de website www.moderniseringgba.nl en www.operatieBRP.nl in de komende maanden, betere vindbaarheid van informatie. - toegankelijk voorlichtingsmateriaal is beschikbaar (o.a. animaties, Koploperfilm, fact sheets, FAQ's van programma en van KING) en wordt uitgebreid. <p><i>ad "Denkkraft gebruiken"</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - expertgroepen van gemeentelijke experts zijn geformeerd, o.a. afkomstig van de Koplopers. Afnemers haken hierbij aan; - BRPlaza, op de site van KING, biedt ruimte voor inbreng over alle belangrijke thema's - experts van de mantelpartijen worden ad hoc ingeschakeld bij inhoudelijke vraagstukken <p><i>ad "Richt testomgeving in"</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - dit is gebeurd in de vorm van Modernodam. Leveranciers kunnen hieraan deelnemen en krijgen toegang 	<ul style="list-style-type: none"> - opdracht uitzetten om besluit van de stuurgroep uit te werken en te implementeren (loopt) - voorstel aan stuurgroep doen in september - overige acties cf. communicatieplan uitvoeren - tzt gebruikersonderzoek doen <ul style="list-style-type: none"> - lopende acties voortzetten - bezien of frequentere berichtgeving nuttig is <ul style="list-style-type: none"> - lopende acties voortzetten - bezien of frequentere berichtgeving nuttig is 	<p>Programma mGBA</p>

				<p>tot de inhoudelijke producten van het programma. Zij kunnen Modernodam ook gebruiken voor het testen van hun eigen producten (o.a. Burgerzakenmodules);</p> <p>- programma en leveranciers werken samen aan de ontwikkeling van centrale BRP-voorziening in combinatie met de BZM. Dit is de zgn. BRPreview, die in juni en september 2012 concreet werkende onderdelen van de BRP zal demonstreren.</p>		
5	<p>Er zijn veel complexe deelproducten. Vertel het hele verhaal daarom in onderlinge samenhang en in eenvoudige taal, afgestemd op de doelgroep en qua timing afgestemd op de voortgang van het programma.</p>	<p>Aanbeveling overgenomen.</p>	<p>Bij aanbeveling 4 is al op dit punt ingegaan. Specifiek om een brede doelgroep te bedienen, verschijnt in september 2012 een publicatie ("Winstpakkers van de BRP") waarin op toegankelijke wijze de praktische voordelen van de modernisering zijn beschreven.</p>	<p>Tzt effect van de publicatie 'Winstpakkers van de BRP' in kaart brengen en op basis daarvan op gezette tijden vervolpublicaties uitbrengen.</p>	<p>Programma mGBA, KING</p>	
6	<p>Kom tot een 'plan B' voor de verwerving van Burgerzakenmodules (BZM).</p>	<p>Strekking van de aanbeveling wordt onderschreven.</p>	<p>Verwerving van de burgerzakenmodules is de verantwoordelijkheid van gemeenten zelf. Generieke ondersteuning hierbij wordt hierbij in opdracht van de VNG geboden door KING. De VNG beraadt zich samen met KING op een andere vorm van ondersteuning voor de gemeenten die zich hebben aangemeld. Zij zullen de betreffende gemeenten hierbij betrekken.</p>	<p>Nagaan wat de uitkomsten zijn van het overleg in VNG-verband en dit -voor zover relevant- vermelden in de reactie naar de Kamer</p>	<p>VNG, KING, Programma mGBA</p>	
7	<p>Breng de Commissie Financiële Planning en Controle in stelling t.b.v. de opdrachtgever/stuurgroep</p>	<p>Aanbeveling overgenomen.</p>		<p>Bezien of CFPC qua samenstelling e.d. voldoende geëquipeerd is om voorgestelde rol te vervullen.</p>	<p>BZK</p>	

8	ep Voer een risicoanalyse uit op de consequenties van de centrale inrichting van de BRP (o.a. op uitval, fraude en performance dataverkeer).	Strekking van de aanbeveling wordt onderschrijven	Het programma mGBA realiseert voorzieningen die op deze punten moeten voldoen aan zeer strenge eisen. Door interne kwaliteitsbewaking en externe audits wordt erop toegezien dat aan deze eisen daadwerkelijk wordt voldaan.	Voldoen aan deze aanbeveling is 'going concern' in de projecten BRP en Migratie. Nagaan of hierover specifiek (aan de stuurgroep) moet worden gerapporteerd. Bezien of extra maatregelen nodig zijn.	Programma mGBA
9	Begin alvast een BRP gebruikersoverleg in aansluiting op of in combinatie met het gebruikersoverleg GBA.	Strekking van de aanbeveling onderschreven	<i>Dit punt invullen na Directeurenoverleg 5 juni en Gebruikersoverleg GBA van 7 juni</i>	Notitie en uitkomsten n.a.v. GO-agendavoorstel van Belastingdienst c.a. verwerken in de reactie	BZK/BPR
10	Zorg voor bemensing van de DA met inhoudelijke deskundigheid en autoriteit	Aanbeveling overgenomen	Bij de samenstelling van de Design Authority is een combinatie van inhoudelijke betrokkenheid en deskundigheid van de leden bij de modernisering van de GBA het bepalende criterium geweest. Bij de vervulling van het voorzitterschap zal eveneens de inhoudelijke deskundigheid doorslaggevend zijn.	DA heeft de eerste bijeenkomsten op 11 en 26 juni. Eerste rapportage uitbrengen in stuurgroep september. Gezaghebbende voorzitter zoeken. Na drie maanden evalueren	Stuurgroep

Q&A-nummer	
Dossierhouder [REDACTED]	
Fractie:	
Vragensteller:	
<p>Vraag : Welke maatregelen zijn getroffen naar aanleiding van de aanbeveling: Opdrachtgevers en stuurgroep moeten consequent sturen op product, tijd en geld. Het belang van de uitvoering moet dan centraal staan.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbeveling is overgenomen. De volgende maatregelen zijn getroffen: • Aangepaste verantwoordingscyclus in werking gesteld met een focus op behalen van mijlpalen binnen tijd en geld conform gestelde kwaliteit en sturing op risico's en issues. • Benodigde besluitvorming door de opdrachtgever is expliciet ondergebracht in wekelijkse besprekingen en rapportages. • Het programmabureau is op het vlak van beheersing versterkt. • Hiermee is focus gelegd op aanbrengen en bewaken van samenhang (in een netwerkplanning) tussen de projecten binnen het programma en met stakeholders. • De CIO van BZK rapporteert per kwartaal aan de bestuursraad over de voortgang en de risico's van alle ICT-projecten, waaronder het programma mGBA • De ambtelijk opdrachtgever van het programma richt portfoliomanagement in voor de sturing en bewaking van het in samenhang met aanpalende ICT-projecten

Q&A-nummer	
Dossierhouder XXXXXXXXXX	
Fractie:	
Vragensteller:	
<p>Vraag : Welke maatregelen zijn getroffen naar aanleiding van de aanbeveling: Heroverweeg de implementatiestrategie op duur van de migratieperiode en de gelijkmatige spreiding van de aansluiting van bronhouders/gemeentes en afnemers.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • In de brief van november 2012 heeft u de Kamer geïnformeerd dat deze aanbeveling is overgenomen, en dat de bestaande implementatiestrategie wordt herzien. • De herziening heeft plaatsgevonden. • In uw brief voorafgaand aan dit AO heeft u de Kamer echter alleen procedureel hierover kunnen informeren • omdat als gevolg van de vertraging in de bouw van de BRP niet zeker is dat de implementatie als gepland kan plaatsvinden. • De herziening betreft met name versterking van de regiefunctie, noodzakelijk om de implementatie op een beheerste manier te kunnen realiseren. • Bij het vaststellen van de implementatiestrategie is in de interbestuurlijke stuurgroep mGBA afgesproken ernaar te streven de implementatie van de BRP met deze herijkte aanpak in haar geheel af te ronden per 1 juli 2016. • Per die datum zouden dan de tijdelijke migratievoorzieningen en de huidige GBA-voorzieningen buiten gebruik gesteld worden. • De periode waarin zowel de oude als de nieuwe voorzieningen gebruikt en beheerd moeten worden, zou daarmee worden begrensd.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tussen u en individuele gemeenten en afnemers zouden afspraken worden gemaakt, vastgelegd en strak gehandhaafd over de geplande aansluitdatum. • Gemeenten hebben al een brief gekregen met de vraag om door te geven wat hun voorlopige datum is voor de aansluiting op de BRP. • De komende periode wordt echter gezien of de te nemen beheersmaatregelen in het kader van de geconstateerde vertraging in de bouw van de BRP van invloed is op de implementatiestrategie.
--	--

Q&A-nummer	
Dossierhouder XXXXXXXXXX	
Fractie:	
Vragensteller:	
<p>Vraag : Welke maatregelen zijn getroffen naar aanleiding van de aanbeveling: Kom tot een gedragen keuze die recht doet aan de behoefte tot modernisering van de BRP op het terrein van plaatsafhankelijke dienstverlening, stelsel van basisregistraties en de wensen t.a.v. de gegevensset en verwerk die keuze zonedig in het ontwerp van wet (memorie van antwoord) en toets steeds of de op te leveren producten aan de gemaakte keuzes voldoen.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • U kunt melden dat de aanbeveling wordt onderschreven. • De doelstellingen van de modernisering van de GBA, zoals vastgelegd in het bestuurlijk akkoord (BZK –VNG) van maart 2009 gelden onverkort. • U heeft in de brief van november 2012 al aan de Kamer gemeld dat issues zijn aangepakt. • Bij de uitwerking van de wet in lagere regelgeving is het programma betrokken om optimale aansluiting bij de technische mogelijkheden te realiseren. • Zoals u bekend is, is en blijft er verschil van inzicht tussen BZK en gemeenten over de plaatsafhankelijke bijhouding. • Het standpunt van BZK is herhaaldelijk met de VNG/NVVB besproken, onder meer tijdens de consultatie van het wetsvoorstel, en in de schriftelijke behandeling in de Tweede Kamer naar voren gebracht. De VNG/NVVB blijft bij haar standpunt. • Door D66 (dhr. Schouw) is een amendement over plaatsafhankelijke ingediend. Zoals bekend heeft dit amendement het niet gehaald.

Q&A-nummer	
Dossierhouder XXXXXXXXXX	
Fractie:	
Vragensteller:	
<p>Vraag : Welke maatregelen zijn getroffen naar aanleiding van de aanbeveling: Vergroot de transparantie. Laat steeds zien waar je staat, welke producten er zijn en wat de voortgang daarvan is. Gebruik de denkkraft van specifieke doelgroepen/ specialisten om dilemma's op te lossen en richt met de leveranciers een testomgeving in.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Besloten is om met één gezicht te communiceren; dat betekent: minder versnipperde informatie, betere herkenbaarheid voor gemeenten en afnemers • toegankelijk voorlichtingsmateriaal is beschikbaar gekomen (o.a. animaties, Koploperfilm, fact sheets, FAQ's van programma en van KING) en wordt uitgebreid. • expertgroepen van gemeentelijke experts zijn geformeerd, o.a. afkomstig van de Koplopers. Afnemers haken hierbij aan. • BRPlaza, op de site van KING, biedt ruimte voor inbreng over alle belangrijke thema's • experts van de mantelpartijen worden ad hoc ingeschakeld bij inhoudelijke vraagstukken • Er is een testomgeving ingericht: Modernodam. Leveranciers kunnen Modernodam ook gebruiken voor het testen van hun producten; • Programma en leveranciers werken samen aan de ontwikkeling van centrale BRP-voorziening in combinatie met de Burger zaken Modules. • Tijdens de succesvolle BRPreviews van juni en september 2012 zijn concreet werkende onderdelen van de BRP gedemonstreerd. • Er komt later dit jaar een nieuwe BRPreview (was gepland voor dit voorjaar, maar wordt uitgesteld o.a. op aangeven leveranciers dat ze meer tijd nodig hebben om nieuwe functionaliteiten te kunnen tonen.)

--	--

Q&A-nummer

Dossierhouder XXXXXXXXXX

Fractie:

Vragensteller:

Vraag : Welke maatregelen zijn getroffen naar aanleiding van de aanbeveling: Er zijn veel complexe deelproducten.
Vertel het **hele verhaal daarom in onderlinge samenhang en in eenvoudige taal**, afgestemd op de doelgroep en qua timing afgestemd op de voortgang van het programma.

- Acties naar aanleiding van deze aanbeveling:
- In april 2013 is een publicatie verschenen waarin op toegankelijke wijze de BRP wordt uitgelegd. O.a. uitgereikt op het NVVB-Congres
- besluit van de stuurgroep om met één gezicht te communiceren; dat betekent: minder versnipperde informatie, betere herkenbaarheid voor gemeenten en afnemers
- herziening van de website www.moderniseringgba.nl in de komende maanden, betere vindbaarheid van informatie.
- toegankelijk voorlichtingsmateriaal is beschikbaar (o.a. animaties, Koploperfilm, fact sheets, FAQ's van programma en van KING) en wordt uitgebreid.

Q&A-nummer	
Dossierhouder [REDACTED]	
Fractie:	
Vragensteller:	
Vraag : Welke maatregelen zijn getroffen naar aanleiding van de aanbeveling: Kom tot een 'plan B' voor de verwerving van Burgerzakenmodules (BZM).	
	<ul style="list-style-type: none"> • Verwerving van de burgerzakenmodules is de verantwoordelijkheid van gemeenten zelf. • Generieke ondersteuning hierbij wordt hierbij in opdracht van de VNG geboden door KING. • Inmiddels is duidelijk dat niet voldoende gemeenten positief hebben gereageerd om een gezamenlijke landelijke aanbesteding uit te voeren. • Minister van BZK heeft hier geen rol.

Q&A-nummer	
Dossierhouder [REDACTED]	
Fractie:	
Vragensteller:	
Vraag : Welke maatregelen zijn getroffen naar aanleiding van de aanbeveling: Breng de Commissie Financiële, Planning en Controle (CFPC) in stelling t.b.v. de opdrachtgever/stuurgroep	
	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbeveling is overgenomen. • Sinds augustus 2012 heeft de I-Controller van het directoraat-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties op verzoek van de opdrachtgever het voorzitterschap van de CFPC op zich genomen. • De CFPC vergadert voorafgaand aan de vergaderingen van de stuurgroep mGBA en levert onafhankelijk advies op de stukken. • Dit advies wordt los van de verzending van stukken aan de stuurgroepleden aangeboden.

Q&A-nummer	
Dossierhouder XXXXXXXXXX	
Fractie:	
Vragensteller:	
Vraag : Welke maatregelen zijn getroffen naar aanleiding van de aanbeveling: Voer een risicoanalyse uit op de consequenties van de centrale inrichting van de BRP (o.a. op uitval, fraude en performance dataverkeer).	
	<ul style="list-style-type: none"> • Het programma mGBA en in het bijzonder de projecten BRP en Migratie hebben in hun projectplannen opgenomen dat op deze onderdelen de voorzieningen die zij realiseren moeten voldoen aan strenge eisen. • Door interne kwaliteitsbewaking en externe audits wordt erop toegezien dat aan deze eisen daadwerkelijk wordt voldaan. Over risico's wordt gerapporteerd aan de stuurgroep.

Q&A-nummer	
Dossierhouder [REDACTED]	
Fractie:	
Vragensteller:	
Vraag : Welke maatregelen zijn getroffen naar aanleiding van de aanbeveling: Begin alvast een BRP gebruikersoverleg in aansluiting op of in combinatie met het gebruikersoverleg GBA	
	<ul style="list-style-type: none"> • Vooruitlopend op het BRP gebruikersoverleg is er een beleidsoverleg GBA – BRP georganiseerd door de beleidsdirectie B&I, • Hierin zitten deelnemers van gemeenten en afnemers.

Q&A-nummer	
Dossierhouder XXXXXXXXXX	
Fractie:	
Vragensteller:	
Vraag : Welke maatregelen zijn getroffen naar aanleiding van de aanbeveling: Zorg voor bemensing van de DA met inhoudelijke deskundigheid en autoriteit.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Bij de samenstelling van de Design Authority is inhoudelijke betrokkenheid en deskundigheid van de leden bij de modernisering van de GBA het bepalende criterium geweest. • Bij de vervulling van het voorzitterschap is eveneens de inhoudelijke deskundigheid doorslaggevend geweest.

26 april 2013

██████████
Adviseur DG
Ministerie van BZK
Turfmarkt 147
2511DP Den Haag

E-mail: ██████████

Engagement: 330016128
Re: Letter of Engagement voor mGBA scenario-analyse

Geachte heer ██████████

Het is Gartner een groot genoegen om het Ministerie van BZK deze "Letter of Engagement" (LOE) aan te bieden voor het uitvoeren van de mGBA scenario-analyse. Deze studie betreft een vervolg en uitbreiding op de 'Review programmaplaning mGBA' naar de omvang, voortgang en haalbaarheid van de planning van het programma mGBA (referentienummer: 330015001).

Ons begrip van uw vraag

De bevolkingsboekhouding van Nederland is sinds 1994 vormgegeven middels de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA). De GBA heeft een architectuur waarbij iedere gemeente in Nederland een fysiek lokale GBA voor de betreffende gemeente bijhoudt. De gemeenten gebruiken de GBA voor zaken zoals: mutaties, uitvragingen en als broninformatie voor interne gemeentelijke systemen en verstrekkingen richting geautoriseerde derden.

Het stelsel van de GBA wordt beheerd door het agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Registratie (Agentschap BPR). Het agentschap beheert daarnaast een centrale kopie van de GBA waarin alle gegevens van alle gemeenten in Nederland zijn overgenomen en waarin alle mutaties worden bijgehouden. Het Agentschap BPR verstrekt uit deze centrale kopie informatie aan circa 800 geautoriseerde afnemers.

De GBA-oplossing is verouderd en er is behoefte aan een andere oplossingsrichting waarbij er sprake is van één enkele centrale database waaruit alle mutaties en raadplegingen zullen plaatsvinden. Deze nieuwe basisadministratie draagt de naam Basisregistratie Personen (BRP) en wordt op dit moment gerealiseerd door het programma modernisering GBA (mGBA).

Gartner

Het onderzoek naar de omvang, voortgang en haalbaarheid van de planning van het programma laat zien dat de vertraging op de ontwikkeling van BRP aanzienlijk is. Als gevolg hiervan is besloten om een drietal scenario's te onderzoeken welke gericht zijn op besparing van de kosten en versnellen van de realisatie:

- *Scenario 1: Doorgaan op de huidige koers, met fasering en meer beheersing*
Deze variant betreft doorgaan op de huidige aanpak van de modernisering. Echter met inbegrip van additionele beheersmaatregelen om (verdere) uitloop en overschrijding te beheersen en zorg te dragen voor gefaseerde oplevering van functionaliteit;
- *Scenario 2: Dubbel beheer vermijden door uitbouw van GBA-V*
De doelstellingen van de modernisering worden gerealiseerd via verbouw / uitbouw van de bestaande GBA-V. Hiermee worden de kosten voor dubbel beheer en de risico's van het synchroon houden van twee systemen teniet gedaan. De verbouw / uitbouw van GBA-V zou gefaseerd in releases moeten plaatsvinden;
- *Scenario 3: Dubbel beheer vermijden door GBA-V toe te voegen aan BRP*
In aanvulling op de producten die programma mGBA al voorziet, wordt een "Koppelvlak GBA-V" gebouwd waarmee in feite de functionaliteit van de GBA-V wordt toegevoegd aan de BRP. Daardoor kan de GBA-V bij de start van de BRP worden uit gezet.

Doelstelling en scope

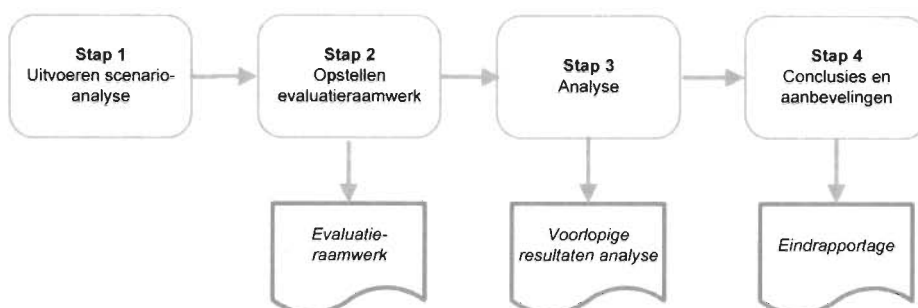
De doelstelling van het onderzoek is de bovenstaande genoemde scenario's door te rekenen op het vlak van omvang, planning, kosten, aansluiting bij de programma-doelstellingen, bestuurlijke afspraken, risico's en haalbaarheid. Voor elk van de scenario's zullen de volgende onderzoeksvragen worden beantwoord:

- In hoeverre sluit het scenario aan op de programmadoelstellingen en geldende bestuurlijke afspraken?
- In hoeverre is het scenario haalbaar vanuit een technologisch perspectief en welke risico's kunnen onderkend worden?
- In hoeverre is het scenario haalbaar op basis van de organisatorische- en bestuurlijke realiteit (afhankelijkheden) en welke risico's kunnen onderkend worden?
- Wat is de financiële omvang van het scenario en in hoeverre past dit binnen het gegeven financiële kader (ook rekeninghoudend met de dubbele beheerkosten)?
- Wat is op hoofdlijnen de omvang van het scenario (uitgedrukt in functiepunten) en in hoeverre past dit binnen de planningsdata van de betrokken partijen?

Aanpak en resultaat

In dit onderzoek zullen we de volgende vier stappen doorlopen:

Gartner

Figuur 1 Plan van aanpak

- **Stap 1: Uitvoeren scenario-analyse** – In de eerste stap worden de drie scenario's in nader detail onderzocht op basis van aangeleverde documentatie en interviews. Er zal een uitvoerige consultatie plaatsvinden met (voorloop)gemeenten, afnemers, leveranciers, het agentschap, het programma, KING, VNG en overige belanghebbenden. Doelstelling van deze stap is om een volledig helder beeld te krijgen wat exact onder het scenario wordt verstaan en welke risico's, afhankelijkheden en kanttekeningen inmiddels zijn geïdentificeerd door de opstellers van het scenario;
- **Stap 2: Opstellen evaluatieraamwerk** – De tweede stap van het onderzoek bestaat uit het opstellen van een evaluatieraamwerk waarlangs de scenario's geëvalueerd zullen worden. Informatie zal worden ingewonnen op basis van documentatie, interviews en eventuele werksessies. Binnen het raamwerk zal rekening worden gehouden met onder andere de volgende factoren:
  - Programmadoelstellingen:* Aan welke programmadoelstellingen moet het scenario voldoen zodat geborgd wordt dat de beoogde toegevoegde waarde wordt gerealiseerd?
  - Planning:* Wat zijn de eisen die worden gesteld aan de (gefaseerde) planning van het in productie nemen van de functionaliteit?
  - Financiering:* Welke eisen worden gesteld aan de financiering en financieringsmethodiek?
  - Organisatorische- en bestuurlijke afspraken:* Welke eisen worden gesteld op basis van de (geldende) organisatorisch- en bestuurlijke afspraken? Zijn er bepaalde (uitwerkingen) van scenario's die niet acceptabel zijn vanuit betrokken partijen?
- **Stap 3: Analyse** – Binnen deze stap wordt alle verkregen informatie geanalyseerd en verwerkt. Voor elk scenario zullen de volgende analyses worden uitgevoerd en zal het evaluatieraamwerk worden ingevuld:
  - Waarde-analyse:* in hoeverre draagt het scenario bij aan de gestelde programmadoelstellingen?
  - Technische analyse:* in hoeverre is het scenario haalbaar vanuit een technisch perspectief?

Gartner

- Organisatorische analyse*: in hoeverre past het scenario binnen de gemaakte organisatorische- en bestuurlijke afspraken?
- Omvanganalyse*: wat is de omvang (uitgedrukt in functiepunten) van het scenario?
- Planningsanalyse*: in hoeverre past het scenario binnen de gestelde planningsdata en is versnelling mogelijk?
- Financiële analyse*: wat is de financiële omvang van het scenario?
- **Stap 4: Conclusies en aanbevelingen** – In deze laatste stap worden conclusies getrokken uit de gemaakte analyse en zullen wij aanbevelingen doen voor de te maken vervolgstappen.

Projectteam

Voor deze opdracht hebben we een projectteam samengesteld dat beschikt over de juiste vaardigheden en expertise om deze opdracht uit te voeren. Het team dat we voor deze opdracht willen voorstellen bestaat uit:

Kernteam

- ██████████ (*Project Manager*), *Managing Partner Nederlandse Overheid*
De heer ██████████ acteert als *Project Manager* en is eindverantwoordelijk de succesvolle uitvoering van het project;
- ██████████ (*Subject Matter Expert*), *Specialist Benchmarking*
De heer ██████████ is een autoriteit in de Benelux op het gebied van Fast Function Points Analysis. De heer ██████████ kent door zijn betrokkenheid bij de vorige opdracht de structuur, complexiteit en afhankelijkheden van de BRP-voorziening;
- ██████████ (*Subject Matter Expert*), *Specialist Architectuur*
Mevrouw ██████████ is een (Enterprise) Architect met zeer veel ervaring in het Nederlandse overheidsdomein. Zij is recent betrokken geweest bij programma- en architectuurreviews bij o.a. de vtsPN, RDW, Belastingdienst en Rijkswaterstaat;
- ██████████ (*Subject Matter Expert*), *Senior Consultant Nederlandse Overheid*
De heer ██████████ is specialist op het gebied van project- en programmamangement, ontwikkelmethodieken en het uitvoeren van risico- en haalbaarheidsanalyses. De heer ██████████ was intensief betrokken bij het voorgaande traject en is Project Manager voor de benchmark BRP;

Quality Assurance

- ██████████ (*Quality Assurance*), *Manager Gartner Benchmark Analytics Benelux*
De heer ██████████ is verantwoordelijk voor alle benchmarkwerkzaamheden in Nederland en zal gedurende het traject de kwaliteit borgen van de uitgevoerde werkzaamheden;

Gartner®

- ██████████ (Quality Assurance), VP Disruptive Technologies
De heer ██████████ is een specialist op het vlak van architectuur, ontwikkelmethodieken en technologische ontwikkelingen. De heer ██████████ zal samen met de heer ██████████ verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitsborging.

Planning

De werkzaamheden zullen in de week van 29 april aanvangen en afgerond worden op donderdag 20 juni. Daarbij zijn de volgende deadlines te onderscheiden:

Omschrijving	Deadline
Validatie feiten met programma / BPR	27 mei 2013
Presentatie voor de Opdrachtgever	28 mei 2013
Aanleveren stukken Programma Begeleidingsgroep	31 mei 2013
Programma Begeleidingsgroep	4 juni 2013
Commissie financiële programma controle	6 juni 2013
Oplevering definitieve resultaten	12 juni 2013
Presentatie Stuurgroep	20 juni 2013

Tabel 1 Planning van de werkzaamheden

Vergoeding

De investering voor deze aanvullende opdracht bedraagt ██████████ exclusief BTW, inclusief reis- en verblijfskosten. Onderstaande tabel bevat de detailcalculatie van deze investering.

Naam	Tarief	Week1	Week2	Week3	Week4	Week5	Week6	Week7	Week8	Totaal
██████████	██████████	8	16	16	16	16	16	12	12	██████████
██████████	██████████	32	32	32	32	16	16	12	12	██████████
██████████	██████████	24	24	24	24	24	16	12	12	██████████
██████████	██████████	32	32	32	32	16	12	12	12	██████████

Naam	Tarief	Week1	Week2	Week3	Week4	Week5	Week6	Week7	Week8	Totaal
[REDACTED]	[REDACTED]	16	16	16	16	16	12	12	12	[REDACTED]
Korting										[REDACTED]
Totaal										[REDACTED]

Facturen dienen binnen 30 dagen na de factuurdatum te worden voldaan. Hoewel wij de facturen voor professionele diensten niet specificeren, zullen we ieder redelijk verzoek om overlegging van bescheiden ter staving van onze facturen inwilligen en nakomen.

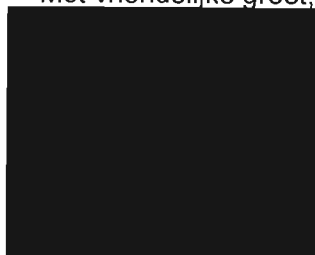
Indien BZK een PO-nummer verlangt, dient dit PO-nummer in het Autorisatie-gedeelte te worden vermeld en een kopie van de PO bij deze overeenkomst te worden gevoegd.

Vervolgstappen

Ons voorstel is geldig tot 60 dagen na de vermelde datum binnen deze Letter of Engagement.

Ik verzoek u om, als deze Letter of Engagement beantwoordt aan uw vragen, de bijgevoegde Autorisatie te ondertekenen en het volledige voorstel naar mij te mailen op [REDACTED] of te faxen naar: [REDACTED]. Wij zien ernaar uit u bij te kunnen staan in dit voor uw organisatie belangrijke initiatief en danken u bij voorbaat voor uw voorkeur.

Met vriendelijke groet,

Managing Partner, Gartner Consulting

Contractdetails

Autorisatie

De partijen komen overeen dat dit Letter of Engagement (LoE) en de uit hoofde hiervan verleende Diensten worden beheerst door de voorwaarden van de Mantelovereenkomst inzake Resultaat strategisch ICT (maatwerk) advies tussen De Staat der Nederlanden en Gartner Nederland B.V. gedateerd 21 mei 2012. In deze twee documenten is de relatie tussen de partijen vastgelegd voor de aanvullende Gartner engagement 330016128, voor een prijs van [REDACTED]

INGEDIEND NAMENS GARTNER NEDERLAND BV

HANDTEKENING

[REDACTED], Managing Partner

NAAM EN FUNCTIE

26 april 2013

DATUM

VOOR AKKOORD, NAMENS MINISTERIE VAN BZK

HANDTEKENING

NAAM EN FUNCTIE

DATUM

PO NUMMER (INDIEN GEWENST)

Verdere waarborging

Onze adviseurs stellen hun aanbevelingen onafhankelijk op, zonder enige invloed, review of goedkeuring van externe investeerders, aandeelhouders of derden. Voor verdere informatie over de onafhankelijkheid en integriteit van de onderzoeksactiviteiten van Gartner kunt u terecht op onze website, www.gartner.com. U kunt ook contact opnemen met het Bureau van de Ombudsman, per e-mail: [REDACTED] of per telefoon: [REDACTED]
[REDACTED]

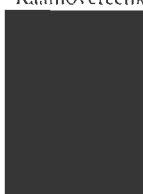
Resultaatverplicht strategisch ICT (maatwerk) advies

Inhoudsopgave

Titel 1. Algemene bepalingen	7
Artikel 1. Opzet van de Raamovereenkomst	7
Artikel 2. Begrippen	7
Artikel 3. Voorwerp van de Raamovereenkomst	8
Artikel 4. Toepasselijkheid voorwaarden en wettelijke en andere voorschriften	8
Artikel 5a. Duur van de Raamovereenkomst en Nadere Overeenkomsten	9
Artikel 5b. Gunning Nadere Overeenkomsten	11
Titel 2. Diensten	12
Artikel 6. Algemeen	12
Artikel 7. Diensten	12
Artikel 8. Vervallen	13
Artikel 9. Vervallen	13
Artikel 10. Vervallen	13
Artikel 11. Vervallen	13
Titel 3. Prijzen, Tarieven en Marktconformiteit	13
Artikel 12. Algemeen	13
Artikel 13. Prijzen en Tarieven	14
Artikel 14. Vervallen	14
Artikel 15. Vervallen	14
Artikel 16. Indexering	14
Titel 4. Vervallen	14
Artikel 17. Vervallen	14
Artikel 18. Vervallen	14
Artikel 19. Vervallen	15
Titel 5. Bestelcyclus	15
Artikel 20. Bestellen van Diensten	15
Artikel 21. Leveren van een Dienst	15
Artikel 22. Facturering	16
Artikel 23. Betaling	16
Artikel 24. Audit	17
Titel 6. Contractbeheer	17
Artikel 25. Organisatie en Contactpersonen	17
Artikel 26. Rapportage	17
Artikel 27. Overleg	18
Titel 7. Intellectuele eigendomsrechten	18
Artikel 28. Intellectuele eigendomsrechten	18

Titel 8. Geheimhouding en (informatie)beveiliging	20
Artikel 29. Vertrouwelijkheid/ publicaties of reclame-uitingen.....	20
Artikel 30. Personeel en beveiliging	20
Artikel 31. Vervallen	21
Titel 9. Tekortkoming, Aansprakelijkheid en Beëindiging	22
Artikel 32. Tekortkoming Opdrachtgever.....	22
Artikel 33. Tekortkoming Opdrachtnemer.....	22
Artikel 34. Escalatie ter zake een tekortkoming van wezenlijke betekenis	22
Artikel 35. Aansprakelijkheid.....	23
Artikel 36. Vervallen	24
Artikel 37. Overmacht	25
Artikel 38. Ontbinding.....	25
Titel 10. Overige bepalingen	26
Artikel 39. Overdracht van rechten en verplichtingen.....	26
Artikel 40. Verzekering.....	27
Artikel 41. Vervaltermijnen	27
Artikel 42. Geschillen, toepasselijk recht en domiciliekeuze	27
Artikel 43. Overname personeel, omkoping en belangenverstrengeling.....	28
Artikel 44. Bindende mededelingen.....	28
Artikel 45. Wijziging Raamovereenkomst c.q. Nadere Overeenkomst.....	29
Artikel 46. Vervallen	29
Artikel 47. Beëindiging	29
Bijlage 1 van de Raamovereenkomst: Begrippenlijst.....	31
Bijlage 2 van de Raamovereenkomst: Specificaties van de dienstverlening.	33
Bijlage 3 van de Raamovereenkomst: Vervallen.....	47
Bijlage 4 van de Raamovereenkomst: Vervallen.....	48
Bijlage 5 van de Raamovereenkomst: Tarieven.....	49
Bijlage 6 van de Raamovereenkomst: Marktconformiteit.....	50
Bijlage 7 van de Raamovereenkomst: Financiële afhandeling.....	54
Bijlage 8 van de Raamovereenkomst: Vervallen.....	62
Bijlage 9 van de Raamovereenkomst: Vervallen.....	63
Bijlage 10 van de Raamovereenkomst: Vervallen.....	64
Bijlage 11 van de Raamovereenkomst: Vervallen.....	65

Bijlage 12 van de Raamovereenkomst: Model Nadere Overeenkomst..... 66
Bijlage 13 van de Raamovereenkomst: Deelnemers Raamovereenkomst..... 74

De ondergetekenden

1. De Staat der Nederlanden, te dezen vertegenwoordigd door de Directeur-Generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk, de heer dr. J.J.M. Uijlenbroek, te dezen handelend mede namens de Deelnemers, hierna te noemen: "Opdrachtgever",

en

2. KPMG Advisory N.V., gevestigd te Amstelveen, te dezen vertegenwoordigd door een van de partners, [REDACTED] hierna te noemen: "Opdrachtnemer",

Overwegende dat:

1. Opdrachtgever Diensten wenst te verwerven voor zichzelf c.q. de in deze Raamovereenkomst als Deelnemer vermelde overheidsorganisatie(s);
2. Opdrachtgever c.q. de Deelnemers daartoe de Directeur-Generaal Organisatie Bedrijfsvoering Rijk van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben ge(vol)machtigd om een Europese aanbestedingsprocedure uit te voeren;
3. de aanbestedingsprocedure, de te verwerven Diensten en de wijze van gunnen daarvan zijn beschreven in het Beschrijvend Document van de Aanbesteding met nummer [nummer aanbesteding];
4. Opdrachtnemer een Inschrijving heeft ingediend voor deze Aanbesteding en zich daarbij overkort heeft geconformeerd aan alle eisen die in het Beschrijvend Document zijn gesteld;
5. de Directeur-Generaal Organisatie Bedrijfsvoering Rijk van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft vastgesteld dat Opdrachtnemer een geldige Inschrijving heeft ingediend welke tevens behoorde tot de acht (8) economisch meest voordelige Inschrijvingen en daarom mede namens de Deelnemers een Raamovereenkomst met Opdrachtnemer wenst te sluiten;
6. Opdrachtgever c.q. de Deelnemers op basis van deze Raamovereenkomst Nadere Overeenkomsten kan sluiten met Opdrachtnemer voor de levering van Diensten;
7. een goede dienstverlening en blijvende marktconformiteit van Prijzen, Tarieven en technische functionaliteit van de Diensten, van groot belang is voor Opdrachtgever c.q. de Deelnemers voor het functioneren van de primaire en secundaire bedrijfsprocessen;
8. Opdrachtnemer zich hiervan bewust is en al het mogelijke doet en zal blijven doen om een goede dienstverlening en blijvende marktconformiteit te garanderen, onder andere door altijd een zodanige praktische uitleg te geven aan de bepalingen van deze Raamovereenkomst c.q. de op basis daarvan gesloten Nadere Overeenkomsten dat een goede dienstverlening wordt bevorderd en door altijd proactief te handelen indien een goede dienstverlening in het gedrang dreigt te komen;
9. het onder de vorige overweging gestelde van Opdrachtnemer verwacht mag worden, aangezien hij de expert is op het gebied van de te leveren Diensten;
10. Diensten zich in de komende jaren verder zullen ontwikkelen en Opdrachtgever van die ontwikkelingen wenst te profiteren door met gebruikmaking van de Raamovereenkomst

Raamovereenkomst IASA2011 perceel 2 – Resultaatverplicht strategisch ICT (maatwerk) advies v.1.4

Paraaf [REDACTED] Opdrachtgever

Paraaf Opdrachtnemer [REDACTED]

- c.q. de op basis daarvan gesloten Nadere Overeenkomsten nieuwe Diensten te verwerven, die verband houden met de aanbestede Diensten;
11. dat Partijen, gegeven alle overwegingen, deze Raamovereenkomst wensen aan te gaan, waarin de bepalingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op de nog te sluiten Nadere Overeenkomsten voor de levering van Diensten.

Zijn overeengekomen als volgt:

Titel 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Opzet van de Raamovereenkomst

1.

De Raamovereenkomst is onderverdeeld in Titels, welke van onderling gelijk belang zijn.

Titel 1:	Algemene Bepalingen
Titel 2:	Diensten
Titel 3:	Tarieven en Marktconformiteit
Titel 4:	Migratie
Titel 5:	Bestelcyclus
Titel 6:	Contractbeheer
Titel 7:	Intellectuele Eigendom
Titel 8:	Geheimhouding en Informatiebeveiliging
Titel 9:	Tekortkoming, Aansprakelijkheid en Beëindiging
Titel 10:	Overige Bepalingen

2.

De Raamovereenkomst bevat de Bijlagen, die zijn genoemd in de inhoudsopgave. Deze Bijlagen maken een integraal onderdeel van de Raamovereenkomst uit. Daarnaast zijn ook de Aanbestedingsdocumenten, voor zover deze geen onderdeel van een Bijlage van de Raamovereenkomst zijn, een integraal onderdeel van de Raamovereenkomst.

3.

In geval van strijdigheid tussen verschillende documenten geldt de volgende rangorde, waarbij het eerdergenoemde document prevaleert boven het later genoemde:

- de Raamovereenkomst
- de Bijlagen van de Raamovereenkomst
- een Nadere Overeenkomst
- de Bijlagen van de Nadere Overeenkomst
- de Aanbestedingsdocumenten, voor zover geen onderdeel van een Bijlage van de Raamovereenkomst of van de Nadere Overeenkomst.

Indien in een lager gerangschikt document hogere eisen aan de dienstverlening worden gesteld, gelden steeds de hogere eisen, tenzij in het hoger gerangschikte document uitdrukkelijk is aangegeven dat van het lager gerangschikte document wordt afgeweken.

Artikel 2. Begrippen

In deze Raamovereenkomst worden de met een hoofdletter geschreven begrippen gebruikt in de betekenis zoals aangegeven in de Begrippenlijst, die is opgenomen als Bijlage 1.

Artikel 3. Voorwerp van de Raamovereenkomst

1
Opdrachtgever sluit deze Raamovereenkomst met 8 opdrachtnemers, waaronder Opdrachtnemer, opdat overeenkomstig de voorwaarden en bepalingen van de Raamovereenkomst Nadere Overeenkomsten, volgens het model dat is opgenomen in Bijlage 12, gesloten kunnen worden tussen de Deelnemers en Opdrachtnemer voor de levering van Diensten op het gebied van resultaatverplicht strategisch ICT (maatwerk) advies. Een limitatieve lijst van Deelnemers aan deze Raamovereenkomst en de voor een Deelnemer geldende nadere informatie is opgenomen in Bijlage 13.

Artikel 4. Toepasselijkheid voorwaarden en wettelijke en andere voorschriften

1.
De voorwaarden en bepalingen van deze Raamovereenkomst zijn van toepassing op de te sluiten Nadere Overeenkomsten voor de levering van Diensten en op de overige daarmee verband houdende betrekkingen tussen Opdrachtgever c.q. één of meer Deelnemers en Opdrachtnemer en alle daarmee verband houdende handelingen, zowel van voorbereidende als van uitvoerende aard.

2.
Leveringsvoorwaarden en algemene voorwaarden van Opdrachtnemer, alsmede de eventuele inkoopvoorwaarden van Opdrachtgever c.q. de Deelnemers zijn nadrukkelijk uitgesloten van toepassing op de Raamovereenkomst en Nadere Overeenkomsten en de daarmee verband houdende betrekkingen tussen Opdrachtgever c.q. één of meer Deelnemers en Opdrachtnemer en alle daarmee verband houdende handelingen, zowel van voorbereidende als van uitvoerende aard. Het hiervoor in dit lid gestelde lijdt uitzondering indien en voor zover dit uitdrukkelijk in de Raamovereenkomst c.q. de Nadere Overeenkomst is aangegeven.

3.
Indien en voor zover Deelnemer aan Opdrachtnemer een Nadere Overeenkomst heeft gegund voor de levering van Diensten en Opdrachtnemer reeds vóór de inwerkingtreding van deze Nadere Overeenkomst dezelfde Diensten leverde aan de betreffende Deelnemer op grond van een andere overeenkomst, is Opdrachtnemer verplicht de desbetreffende Diensten vanaf de inwerkingtreding van de Nadere Overeenkomst aan de desbetreffende Deelnemer te leveren overeenkomstig de voorwaarden en bepalingen van de Raamovereenkomst en de Nadere Overeenkomst. Vanaf dat moment vervallen alle eerdere tussen de desbetreffende Deelnemer of zijn rechtsvoorgangers en Opdrachtnemer of haar rechtsvoorgangers gemaakte afspraken, gehanteerde voorwaarden of bestaande overeenkomsten ter zake de levering van de desbetreffende Diensten. Hiervoor zijn geen nadere rechtshandelingen vereist.

4.

Indien enige bepaling uit de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst nietig blijkt te zijn of wordt vernietigd, blijven de overige bepalingen volledig van kracht. De Opdrachtgever c.q. de Deelnemer en de Opdrachtnemer zullen alsdan in overleg treden teneinde een nieuwe bepaling ter zake van de nietige of vernietigde bepaling overeen te komen, waarbij zoveel mogelijk het doel en de strekking van de nietige of vernietigde bepaling in acht zullen worden genomen.

5.

Bij een geschil tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever c.q. één of meer Deelnemers over de uitleg van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst is, behoudens bewijs van het tegendeel, de tekst van de Raamovereenkomst bepalend.

6.

Verplichtingen die naar hun aard bestemd zijn om ook na beëindiging van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst voort te duren, behouden nadien hun werking. Tot deze verplichtingen behoren in ieder geval het bepaalde over intellectuele eigendomsrechten, geheimhouding, geschillen, toepasselijk recht en aansprakelijkheid van Partijen.

7.

Partijen zullen alle wettelijke voorschriften en alle andere op de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst van toepassing zijnde voorschriften naleven.

Artikel 5a. Duur van de Raamovereenkomst en Nadere Overeenkomsten

1.

De Raamovereenkomst treedt in werking op de dag na ondertekening door Opdrachtgever, nadat eerst Opdrachtnemer de Raamovereenkomst ondertekend heeft, en eindigt behoudens verlenging na afloop van een initiële looptijd van 2 jaar.

2.

Een Nadere Overeenkomst treedt in werking op de dag na ondertekening door de Deelnemer, nadat eerst Opdrachtnemer de Nadere Overeenkomst ondertekend heeft, en eindigt behoudens verlenging na afronding van de daarin door de Deelnemer geformuleerde opdracht.

3.

Opdrachtgever is gerechtigd de Raamovereenkomst te verlengen. De verlengingen bedragen gezamenlijk maximaal twee jaar. De totale looptijd van de Raamovereenkomst bedraagt maximaal vier jaar.

4.

Een Deelnemer is gerechtigd zijn Nadere Overeenkomst uit te breiden voor nadere uitwerkingen van de opdracht, indien en voor zover die uitbreidingen zijn aangekondigd bij

het uitbrengen van de offerteaanvraag. De totale looptijd van een Nadere Overeenkomst bedraagt maximaal 4 jaar. De looptijd (inclusief eventuele verlengingen) van een Nadere Overeenkomst mag de looptijd (inclusief eventuele verlengingen) van de Raamovereenkomst overschrijden. De voorwaarden en bepalingen van de Raamovereenkomst blijven alsdan van toepassing op de betreffende Nadere Overeenkomst.

5.

Opdrachtgever c.q. de Deelnemer maakt een verlenging uiterlijk 3 maanden vóór de afloop van de initiële looptijd, of van de lopende verlenging, kenbaar aan Opdrachtnemer door middel van een aangetekend schrijven onder vermelding van de duur van de verlenging.

6.

Opdrachtgever c.q. de Deelnemer kan de Raamovereenkomst in de verlengde periode opzeggen met inachtneming van een opzegtermijn van een maand door middel van een aangetekend schrijven.

7.

Opdrachtgever kan de Raamovereenkomst c.q. een Deelnemer kan zijn Nadere Overeenkomst geheel of gedeeltelijk opzeggen, eventueel met onmiddellijke ingang, indien een gerechtelijke uitspraak hiertoe aanleiding geeft. In dat geval zijn Opdrachtgever c.q. de Deelnemers en Opdrachtnemer als gevolg van de opzegging over en weer niet tot enige vergoeding van schade gehouden. Wel vindt in dat geval tussen de Deelnemer en Opdrachtnemer een afrekening plaats op basis van de door Opdrachtnemer ter uitvoering van de Nadere Overeenkomst tot het moment van opzegging reeds geleverde Diensten, in redelijkheid gemaakte kosten.

8.

Opdrachtgever kan eveneens de Raamovereenkomst c.q. een Deelnemer kan zijn Nadere Overeenkomst geheel of gedeeltelijk opzeggen, eventueel met onmiddellijke ingang, indien blijkt dat Opdrachtnemer met betrekking tot de Aanbesteding, zijn Inschrijving of de in de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst vervatte opdracht in strijd heeft gehandeld met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. In dat geval vindt tussen de Deelnemer en Opdrachtnemer alleen een afrekening plaats op basis van de door Opdrachtnemer ter uitvoering van de Nadere Overeenkomst tot het moment van opzegging reeds geleverde Diensten en zijn Opdrachtgever c.q. de Deelnemers jegens Opdrachtnemer niet gehouden tot enige andere vergoeding van kosten of tot enige vergoeding van schade. Opdrachtnemer is in dat geval wel jegens Opdrachtgever en de Deelnemers gehouden tot vergoeding van alle kosten en schaden, met een maximum van het in artikel 35, lid 4 bedoelde bedrag per jaar voor de Raamovereenkomst, in verband met het geheel of gedeeltelijk opnieuw aanbesteden van de in de Raamovereenkomst c.q. de Nadere Overeenkomsten vervatte opdracht en de migratie van Opdrachtgever en de Deelnemers naar een andere Aanbieder.

Artikel 5b. Gunning Nadere Overeenkomsten

1.
Een Deelnemer is verplicht voor de levering van Diensten Nadere Overeenkomsten aan te besteden onder de opdrachtnemers van de Raamovereenkomst vanaf de voor de betreffende Deelnemer geldende Startdatum Levering. Op de Nadere Overeenkomst zijn de voorwaarden en bepalingen van de Raamovereenkomst van toepassing.
2.
Een Nadere Overeenkomst wordt gegund naar aanleiding van een schriftelijke offerteaanvraag van een Deelnemer gericht aan de opdrachtnemers van de Raamovereenkomst. In de offerteaanvraag specificiert de Deelnemer zijn behoefte aan dienstverlening, de gunningscriteria, een beschrijving van de (vereiste) onafhankelijkheid evenals de voorwaarden, bepalingen en eisen voor de nadere opdracht c.q. in te dienen offerte op grond van de voorwaarden, bepalingen en eisen van de Raamovereenkomst. Een Nadere Overeenkomst kan geen Diensten bevatten die niet zijn aangekondigd in de offerteaanvraag voor die Nadere Overeenkomst.
3.
Opdrachtnemer is vanaf de voor de betreffende Deelnemer geldende Startdatum Levering , verplicht om na ontvangst van een offerteaanvraag in te schrijven op de aanbesteding van een Nadere Overeenkomst voor de levering van Diensten. In het geval dat Opdrachtnemer geen offerte kan doen in verband met de door de Deelnemer vereiste onafhankelijkheid, zal hij dit schriftelijk kenbaar maken aan de Deelnemer.
4.
Opdrachtnemer dient binnen de door de Deelnemer gestelde termijn (van maximaal 7 Werkdagen, en bij een spoedaanvraag maximaal 5 Werkdagen, na ontvangst van de Aanvraag) een offerte in met een geldigheidstermijn van minimaal 60 kalenderdagen, die minimaal voldoet aan de voorwaarden, bepalingen en eisen van de Raamovereenkomst (inclusief de tot de Raamovereenkomst behorende Bijlagen) en aan de voorwaarden, bepalingen en eisen van de offerteaanvraag.
5.
De Deelnemer beoordeelt de offertes op grond van de voorwaarden, bepalingen en eisen van de Raamovereenkomst en van de offerteaanvraag en gunt de Nadere Overeenkomst op grond van de in Bijlage 2 genoemde specificaties van de dienstverlening. Offertes die niet voldoen aan de voorwaarden, bepalingen en eisen van de Raamovereenkomst en van de offerteaanvraag worden terzijde gelegd en komen niet voor gunning in aanmerking.
6.
Indien naar aanleiding van een offerteaanvraag geen enkele opdrachtnemer van de Raamovereenkomst een geldige offerte heeft ingediend, die voldoet aan de daaraan gestelde voorwaarden, bepalingen en eisen, kan een Deelnemer voor deze nadere opdracht een onderhandelingsprocedure starten met de opdrachtnemers van de Raamovereenkomst of offerte vragen en gunnen aan een aanbieder, die geen opdrachtnemer is van de Raamovereenkomst. Dat is ter vrije beoordeling aan een Deelnemer.

Raamovereenkomst IASA2011 perceel 2 – Resultaatverplicht strategisch ICT (maatwerk) advies v.1.4

P
[Redacted]
[Redacted]chtgever

11
Paraf Opdrachtnemer [Redacted]

7.

Indien Opdrachtnemer naar aanleiding van offerteaanvragen tot drie keer toe geen geldige offerte heeft ingediend, die voldoet aan de daaraan gestelde voorwaarden, bepalingen en eisen, en daarover als zodanig is geïnformeerd door de betreffende Deelnemers, dan wel in het geval dat twee maal het in artikel 34 bedoelde derde escalatieniveau is bereikt, is de Opdrachtnemer geschorst, waardoor Opdrachtnemer niet gerechtigd is om een offerte in te dienen bij de eerstvolgende (na de derde mededeling inhoudende dat een offerte niet voldoet) drie offerteaanvragen. In het geval dat Opdrachtnemer dan toch een offerte indient, is Opdrachtgever gerechtigd om de Raamovereenkomst met betrekking tot Opdrachtnemer op te zeggen. Nadat een schorsing is geëindigd, verkrijgt het hiervoor in dit artikellid bepaalde opnieuw werkingskracht.

Titel 2. Diensten

Artikel 6. Algemeen

1.

Opdrachtnemer verplicht zich om - indien en voor zover aan hem een Nadere Overeenkomst wordt gegund - Diensten aan alle individuele Deelnemers te leveren vanaf de voor de desbetreffende Diensten geldende Startdatum Levering overeenkomstig de eisen en specificaties zoals omschreven in de Raamovereenkomst en de betreffende Nadere Overeenkomst. Opdrachtnemer garandeert daarbij dat de Diensten in functionele zin marktconform zijn, zowel bij aanvang als gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst c.q. de op grond daarvan afgesloten Nadere Overeenkomsten.

2.

Vervallen.

3.

Voor de levering van Diensten ten behoeve van het contractbeheer van de Raamovereenkomst geldt de CBO als een individuele Deelnemer.

Artikel 7. Diensten

1.

Opdrachtnemer is op verzoek van een Deelnemer verplicht om minimaal de in Bijlage 2 bedoelde Diensten te leveren.

2.

Een Dienst wordt vastgelegd in een Nadere Overeenkomst, die wordt gegund volgens de procedure genoemd in artikel 5b op grond van de in de offerteaanvraag genoemde gunningcriteria, met inachtneming van het bepaalde in de navolgende leden van artikel 7.

3.
Vervallen.

4.
In de kostencalculatie van de offerte worden maximaal de Tarieven gehanteerd, die onderdeel zijn van de Raamovereenkomst. Opdrachtnemer is gerechtigd om lagere Tarieven te hanteren.

5.
Vervallen.

6.
Vervallen.

Artikel 8. Vervallen

Artikel 9. Vervallen

Artikel 10. Vervallen

Artikel 11. Vervallen

Titel 3. Prijzen, Tarieven en Marktconformiteit

Artikel 12. Algemeen

1.
Opdrachtnemer garandeert dat de door hem in rekening te brengen Prijzen en Tarieven te allen tijde marktconform zijn en voldoen aan de toepasselijke wet- en regelgeving.

2.
Wijzigingen van Tarieven gelden als wijziging van de Raamovereenkomst waarop artikel 45 van toepassing is. Prijzen in een Nadere Overeenkomst komen niet voor wijziging in aanmerking.

Artikel 13. Prijzen en Tarieven

1.
Opdrachtnemer verplicht zich om niet meer dan de in Bijlage 5 vermelde maximum Tarieven te hanteren bij het opstellen van een offerte en de daarbij op te geven Prijs of Prijzen..

2.
Vervallen.

3.
Indien een aanpassing van een Tarief vanwege een na het moment van aanbesteding bekend geworden wijziging van wet- of regelgeving dwingend wordt opgelegd, zullen Partijen zonder uitstel meewerken aan een wijziging van de Raamovereenkomst en de voor dat Tarief relevante Nadere Overeenkomsten, waarin de aanpassing wordt vastgelegd. Hetzelfde geldt indien en voor zover een aanpassing van een Tarief door een wijziging van wet- of regelgeving ter keuze aan Opdrachtgever c.q. een Deelnemer wordt voorgelegd en Opdrachtgever c.q. een Deelnemer van deze keuze gebruik wenst te maken.

Artikel 14. Vervallen.

Artikel 15. Vervallen

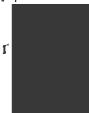
Artikel 16. Indexering

De variabele maximum Tarieven per uur genoemd in Bijlage 5 zullen na de initiële looptijd van de Raamovereenkomst op de eerste dag van iedere verlenging worden geïndexeerd volgens de werkwijze en voorwaarden die zijn omschreven in Bijlage 6 Marktconformiteit.

Titel 4. Vervallen

Artikel 17. Vervallen

Artikel 18. Vervallen

Artikel 19. Vervallen

Titel 5. Bestekcyclus

Artikel 20. Bestellen van Diensten

1.

Een Deelnemer bestelt een Dienst door een Aanvraag te plaatsen en een Nadere Overeenkomst te gunnen vanaf de voor de desbetreffende Diensten bepaalde Startdatum Levering, vanaf welke datum Opdrachtnemer bij een gunning aan hem verplicht is tot levering, behoudens voor zover dit strijdig is met voor Opdrachtnemer geldende wet- en regelgeving en/of indien dit redelijkerwijs niet van Opdrachtnemer verwacht kan worden.

2.

Daadwerkelijke levering van een Dienst aan een Deelnemer geschiedt na het gunnen van een Nadere Overeenkomst terzake van die Dienst. Een Deelnemer mag geen Diensten meer afnemen van andere Aanbieders dan Opdrachtnemer vanaf de voor de desbetreffende Diensten geldende Startdatum Levering, tenzij Opdrachtnemer niet (meer) in staat is te leveren conform de voorwaarden en bepalingen van de Raamovereenkomst c.q. de gesloten Nadere Overeenkomst.

3.

Diensten kunnen worden besteld voor alle Deelnemers. Het te bestellen volume aan Diensten is onbeperkt.

4.

Opdrachtnemer maakt gebruik van de door de Deelnemer gehanteerde systemen voor elektronisch bestellen, indien de Deelnemer dat wenst.

Artikel 21. Leveren van een Dienst

1.

De levering van Diensten geschiedt op de wijze, zoals omschreven in Bijlage 2.

2.

Vervallen.

Artikel 22. Facturering

1.

Facturering vindt naar keuze van de Deelnemer plaats per geleverde Dienst of per maand achteraf op basis van werkelijk geleverde Diensten. Op verzoek van een Deelnemer dient ook een eenmalig geleverde Dienst in termijnen van een maand te worden gefactureerd.

2.

Opdrachtnemer verstuurt de facturen aan de door de Deelnemer aan te wijzen organisatie(s) c.q. Financieelgemachtigden, die de facturen namens de Deelnemer behandelen.

3.

Opdrachtnemer stelt een factuur samen volgens de voorschriften van de Bijlagen 2 en 7 en de op grond daarvan door de Deelnemer opgegeven keuzes.

4.

Een Deelnemer kan een factuur geheel of gedeeltelijk afwijzen, indien deze inhoudelijk niet juist is of niet voldoet aan de voorschriften van de Bijlagen 2 en 7 en de op grond daarvan door de Deelnemer gemaakte keuzes. Het afwijzen van een factuur is geen reden voor Opdrachtnemer om de dienstverlening op te schorten.

5.

Opdrachtnemer maakt gebruik van de door de Deelnemer gehanteerde systemen voor elektronisch factureren, indien de Deelnemer dat wenst.

Artikel 23. Betaling

1.

Betaling van een factuur vindt plaats indien en voor zover deze is geaccepteerd binnen 30 kalenderdagen na ontvangst van de factuur en van de rapportages over dezelfde maand als de factuur. Als moment van betaling geldt het moment waarop het verschuldigde bedrag is ontvangen op de door Opdrachtnemer kenbaar gemaakte rekening. Vanaf de datum waarop de Deelnemer in verzuim is voor de betaling van een geaccepteerde factuur, mag Opdrachtnemer over het door Deelnemer verschuldigde bedrag wettelijke rente in rekening brengen aan de desbetreffende Deelnemer.

2.

Het niet tijdig betalen van een geaccepteerde factuur is geen reden voor Opdrachtnemer om de dienstverlening op te schorten.

3.

Deelnemer kan een andere organisatie aanwijzen voor de uitvoering van betalingen. Dit ontslaat de Deelnemer echter niet van zijn betalingsverplichting.

Artikel 24. Vervallen

Titel 6. Contractbeheer

Artikel 25. Organisatie en Contactpersonen

1.

Vervallen.

2.

Opdrachtgever respectievelijk de individuele Deelnemers stellen ieder gezamenlijk met de Opdrachtnemer, een Dossier Afspraken en Procedures op. Bepalingen in een Dossier Afspraken en Procedures die inbreuk maken op bepalingen van de Raamovereenkomst of van een Nadere Overeenkomst zijn nietig. Een Dossier Afspraken Procedures van Opdrachtgever prevaleert echter boven een Dossier Afspraken Procedures van een individuele Deelnemer. Opdrachtnemer zal meewerken aan het verzoek van Opdrachtgever c.q. een Deelnemer om het Dossier Afspraken en Procedures op te stellen.

3.

De Contactpersonen en plaatsvervangers voor Opdrachtgever, de individuele Deelnemers en Opdrachtnemer, alsmede hun contactgegevens en bevoegdheden, worden opgenomen in het Dossier Afspraken en Procedures. Opdrachtgever, de Deelnemers en Opdrachtnemer maken de Contactpersonen en hun plaatsvervangers zo spoedig mogelijk na ondertekening van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst aan elkaar bekend.

Artikel 26. Rapportage

1.

Vervallen.

2.

Vervallen.

3.

Vervallen.

4.

Vervallen.

5.

Opdrachtnemer verplicht zich om mee te werken aan een verzoek van Opdrachtgever om te rapporteren over de Diensten en de uitvoering van de Overeenkomst. Opdrachtgever en

Opdrachtnemer zullen alsdan in overleg treden over de (vorm en inhoud van) op te leveren rapportages.

Artikel 27. Overleg

1.
Opdrachtgever en Opdrachtnemer voeren indien en voor zover één van beide dat nodig acht, maar in ieder geval eens per kwartaal, (strategisch) overleg over de (uitvoering van) de Raamovereenkomst, ten kantore van de CBO. De agenda wordt in onderling overleg vastgesteld op voorstel van Opdrachtgever.
2.
Indien noodzakelijk voor een goede uitvoering van een Nadere Overeenkomst zullen Opdrachtnemer en individuele Deelnemer tussentijds (tactisch) overleg voeren. De vorm waarin dergelijke overleggen plaatsvinden staat vrij, waarbij Partijen ernaar streven om de overleggen spoedig te voeren, zodra Opdrachtnemer of een individuele Deelnemer dat nodig achten.
3.
Opdrachtnemer dient voor de in het eerste en tweede lid bedoelde overleggen accountteams in te richten, die minimaal bestaat uit de accountmanagers. Deze teams worden tevens beschouwd als eerste escalatieniveau.
4.
Opdrachtnemer dient een tweede escalatieniveau aan te wijzen (persoon), die extra middelen en mensen kan toewijzen en een derde escalatieniveau (persoon), die eindverantwoordelijk is voor de totale dienstverlening in Nederland.

Titel 7. Intellectuele eigendomsrechten

Artikel 28. Intellectuele eigendomsrechten

1.
Alle intellectuele eigendomsrechten die voor de Diensten gelden, berusten bij Opdrachtnemer of een derde, voor zover het betreft Diensten die niet specifiek voor Opdrachtgever c.q. een Deelnemer zijn ontworpen of vervaardigd. Voor die gevallen wordt Opdrachtnemer door ondertekening van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst geacht aan Opdrachtgever c.q. de Deelnemer een uitsluitend aan de Deelnemers overdraagbaar ceuwigdurend, niet-exclusief gebruiksrecht te hebben verleend. Opdrachtnemer garandeert gerechtigd te zijn tot het verlenen van vorenbedoeld gebruiksrecht voor deze intellectuele eigendomsrechten. Indien het intellectuele eigendomsrecht bij een derde berust, en Opdrachtnemer het gebruiksrecht niet zelf kan verlenen, dient Opdrachtnemer het gebruiksrecht aan Opdrachtgever c.q. de Deelnemer te laten verlenen door de degene bij wie het intellectuele eigendomsrecht berust.

2.

Voor zover het Diensten betreft die specifiek voor Opdrachtgever c.q. een Deelnemer zijn of worden ontworpen of vervaardigd of aan de hand van door Opdrachtgever c.q. een Deelnemer vervaardigde instructies of ontwerpen zijn of worden gerealiseerd, verleent Opdrachtnemer aan Opdrachtgever c.q. de Deelnemer een eeuwigdurend, niet-exclusief gebruiksrecht dat overdraagbaar is aan alle Deelnemers. Opdrachtnemer is gerechtigd om in verband met de overdraagbaarheid een op de inhoud van Dienst gerichte disclaimer te hanteren, waarbij ontvangende Deelnemers worden geattendeerd op de juiste interpretatie en het juiste gebruik van de resultaten van de Diensten.

3.

Indien en voor zover het intellectuele eigendomsrecht van Diensten bij Opdrachtgever c.q. een Deelnemer berust, kan Opdrachtnemer het (laten) repliceren van die Diensten door Opdrachtgever c.q. de Deelnemer nimmer verbieden door te stellen dat de replicatie een inbreuk oplevert op een ander intellectueel eigendomsrecht van Opdrachtnemer.

4.

Indien tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever c.q. een Deelnemer verschil van mening bestaat over de intellectuele eigendomsrechten van Diensten, wordt er, behoudens tegenbewijs, van uitgegaan dat die rechten bij Opdrachtgever c.q. de Deelnemer berusten c.q. aan hen toekomen. In alle gevallen is Opdrachtgever c.q. de Deelnemer gerechtigd het geleverde te blijven gebruiken op een manier zoals die bij het sluiten van de Raamovereenkomst c.q. de Nadere Overeenkomst beoogd was.

5.

Indien en voor zover het intellectueel eigendom van Diensten bij Opdrachtnemer berust, vrijwaart Opdrachtnemer Opdrachtgever en de Deelnemers voor aanspraken van derden ter zake van inbreuken op intellectuele eigendomsrechten van die derden, waaronder begrepen persoonlijkheidsrechten, databankrechten, octrooirechten, en aanspraken met betrekking tot know-how, ongeoorloofde mededinging en dergelijke in verband met Diensten. Indien en voor zover het intellectueel eigendom van Diensten bij een derde berust, vrijwaart Opdrachtnemer Opdrachtgever en de Deelnemers in dezelfde mate als hij zelf gevrijwaard is door die derde voor aanspraken van anderen ter zake van inbreuken op intellectuele eigendomsrechten van die anderen, waaronder begrepen persoonlijkheidsrechten, databankrechten, octrooirechten, en aanspraken met betrekking tot know-how, ongeoorloofde mededinging en dergelijke in verband met geleverde Diensten. Opdrachtnemer dient op verzoek van Opdrachtgever c.q. een Deelnemer zijn mate van vrijwaring door een derde aan te tonen. Opdrachtnemer verplicht zich tot het, op zijn kosten, treffen van alle maatregelen die kunnen bijdragen tot voorkoming van stagnatie bij Opdrachtgever c.q. de Deelnemers en tot beperking van de door Opdrachtgever c.q. de Deelnemers te maken extra kosten of te lijden schade als gevolg van bedoelde inbreuken op intellectuele eigendomsrechten. Opdrachtgever c.q. de Deelnemer zal Opdrachtnemer onverwijld schriftelijk informeren over het bestaan en de inhoud van een rechtsvordering van een derde en zal de verdere afhandeling van de zaak, waaronder het treffen van eventuele schikkingen, geheel overlaten aan Opdrachtnemer.

6.

Onverminderd het bepaalde in het vorige lid is Opdrachtgever steeds gerechtigd om, indien derden hem of een Deelnemer met betrekking tot de door Opdrachtnemer geleverde Diensten in rechte betrekken ter zake van schending van intellectuele eigendomsrechten de met Opdrachtnemer gesloten Raamovereenkomst buiten rechte, geheel of gedeeltelijk te ontbinden of op te zeggen, een en ander onverminderd zijn verdere rechten. Op gelijke wijze is een Deelnemer gerechtigd om, indien derden hem, een andere Deelnemer of Opdrachtgever met betrekking tot de door Opdrachtnemer op grond van een Nadere Overeenkomst geleverde Diensten in rechte betrekken ter zake van schending van intellectuele eigendomsrechten, de desbetreffende Nadere Overeenkomst met Opdrachtnemer geheel of gedeeltelijk te ontbinden of op te zeggen, een en ander onverminderd zijn verdere rechten.

Titel 8. Geheimhouding en (informatie)beveiliging

Artikel 29. Vertrouwelijkheid/ publicaties of reclame-uitingen

1.

Alle informatie die tussen Opdrachtgever c.q. één of meerdere Deelnemers en Opdrachtnemer wordt uitgewisseld in het kader van de uitvoering van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst is in beginsel vertrouwelijk, tenzij het informatie betreft die reeds uit anderen hoofde openbaar gemaakt is, en behoudens openbaarmaking op grond van de wet dan wel een daartoe strekkende beslissing van een bevoegde rechter.

2.

Opdrachtnemer maakt in publicaties of reclame-uitingen geen melding van het programma IASA2011 of van de Raamovereenkomst dan wel een Nadere Overeenkomst dan na voorafgaande toestemming van Opdrachtgever en gebruikt de naam van Opdrachtgever respectievelijk een Deelnemer niet als referentie, dan na voorafgaande toestemming van Opdrachtgever respectievelijk de desbetreffende Deelnemer.

Artikel 30. Personeel en beveiliging

1.

Opdrachtnemer is verplicht het door hem in te zetten personeel voor werkzaamheden die bij Opdrachtgever c.q. de Deelnemer worden verricht op te dragen de door Opdrachtgever c.q. de Deelnemer aangegeven beveiligingsprocedures en huisregels in acht te nemen. Opdrachtgever c.q. de Deelnemer informeert Opdrachtnemer tijdig over deze procedures en regels, waarbij Opdrachtnemer er van uit kan gaan dat er geen procedures en regels zijn als Opdrachtgever c.q. de Deelnemer Opdrachtnemer niet tijdig heeft geïnformeerd.

2.

Opdrachtnemer is verplicht om na tijdig verzoek van Opdrachtgever c.q. de Deelnemer drie dagen voordat met werkzaamheden wordt aangevangen verklaringen omtrent het gedrag van de in te zetten medewerkers te overleggen. Een door Opdrachtnemer te overleggen verklaring is niet ouder dan een half jaar, gerekend vanaf het moment waarop de desbetreffende medewerker zijn werkzaamheden zal aanvangen bij Opdrachtgever c.q. de Deelnemer en is afgegeven door het Centraal orgaan verklaring omtrent het gedrag van het Ministerie van Veiligheid & Justitie (COVOG).

3.

Opdrachtgever c.q. de Deelnemer mag het door Opdrachtnemer in te zetten personeel, dat voor de uitvoering van een opdracht werkzaamheden verricht of zal verrichten bij Opdrachtgever c.q. de Deelnemer, aan een veiligheidsonderzoek overeenkomstig de bij Opdrachtgever c.q. de Deelnemer gebruikelijke regels onderwerpen. Opdrachtnemer zal aan dat onderzoek zijn volledige medewerking verlenen. Opdrachtgever c.q. de Deelnemer mag op grond van de uitkomsten van een dergelijk veiligheidsonderzoek de inzet van het betrokken personeelslid bij de uitvoering van de werkzaamheden bij Opdrachtgever c.q. de Deelnemer zonder opgave van reden verbieden. Dit verbod ontslaat Opdrachtnemer niet van zijn verplichtingen in het kader van deze Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst.

4.

Indien Opdrachtgever c.q. een Deelnemer van het in het vorige lid bedoelde recht gebruik maakt, verplicht hij zich om het onderzoek zodanig in te richten, dat Opdrachtnemer zijn verplichtingen kan nakomen die voortvloeien uit de Raamovereenkomst c.q. de Nadere Overeenkomst.

5.

Opdrachtgever c.q. een Deelnemer en Opdrachtnemer zullen in overleg treden om passende maatregelen vast te stellen voor de beveiliging van gevoelige informatie, die als gevolg van de uitvoering van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst binnen de organisatie van Opdrachtnemer beschikbaar komt, en waarvan het kennisnemen door niet-gerechtigden de veiligheid van medewerkers of relaties van Opdrachtgever c.q. de Deelnemer in gevaar kan brengen. Het beperken van de toegankelijkheid van deze informatie en het screenen van medewerkers binnen de organisatie van Opdrachtnemer kunnen van deze maatregelen onderdeel uitmaken. Voor zover de door Opdrachtnemer te nemen maatregelen verder gaan dan de gebruikelijke door een Opdrachtnemer in acht te nemen beveiligingsmaatregelen zijn deze aan te merken als een speciale dienst waarop artikel 7 van toepassing is.

6.

Opdrachtnemer mag geen informatiedragers van Opdrachtgever c.q. een Deelnemer wegnemen uit de locatie van Opdrachtgever c.q. de desbetreffende Deelnemer.

Artikel 31. Vervallen

Titel 9. Tekortkoming, Aansprakelijkheid en Beëindiging

Artikel 32. Tekortkoming Opdrachtgever

1.

Indien Opdrachtgever c.q. een Deelnemer tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen uit de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst, zal Opdrachtnemer dit schriftelijk aan Opdrachtgever en de desbetreffende Deelnemer mededelen onder vermelding van de verplichtingen waaraan niet wordt voldaan.

2.

In geval van een tekortkoming stelt Opdrachtnemer aan Opdrachtgever c.q. de Deelnemer voor zover nodig een redelijke termijn om alsnog na te komen, tenzij nakoming reeds blijvend onmogelijk is of uit een mededeling van Opdrachtgever c.q. de Deelnemer kan worden opgemaakt dat deze niet zal nakomen.

Artikel 33. Tekortkoming Opdrachtnemer

1.

Indien de kwaliteit van de dienstverlening c.q. van de geleverde Diensten jegens Opdrachtgever c.q. een Deelnemer tekortschiet ten opzichte van de eisen en specificaties van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst, zal Opdrachtgever c.q. de Deelnemer dit schriftelijk aan Opdrachtnemer mededelen onder vermelding van de eisen en specificaties waaraan Opdrachtnemer niet voldoet.

2.

In geval van een tekortkoming stelt Opdrachtgever c.q. de Deelnemer aan Opdrachtnemer voor zover nodig een redelijke termijn om alsnog na te komen, tenzij nakoming reeds blijvend onmogelijk is of uit een mededeling van Opdrachtnemer kan worden opgemaakt dat deze niet zal nakomen.

3.

Vervallen.

4.

Vervallen.

Artikel 34. Escalatie ter zake een tekortkoming van wezenlijke betekenis

1.

In geval van een tekortkoming van wezenlijke betekenis, daaronder begrepen de situatie dat de tekortkomende Partij zich tevens op overmacht beroept, treden Partijen terstond in

overleg om nakoming van de Raamovereenkomst c.q. Nadere Overeenkomst zoveel als mogelijk zeker te stellen. Onder een tekortkoming van wezenlijke betekenis wordt voor de uitleg van de Raamovereenkomst en Nadere Overeenkomsten verstaan het niet nakomen van de in een Nadere Overeenkomst expliciet overeengekomen opleverdatum of specificaties van de Diensten.

2.

De tekortkomende Partij stelt terstond voor eigen rekening de nodige mensen en middelen ter beschikking om de tekortkoming te verhelpen en herhaling daarvan te voorkomen en rapporteert dagelijks aan de andere Partij over de voortgang onder vermelding van de stappen die worden genomen om de tekortkoming te verhelpen, de maatregelen om herhaling daarvan te voorkomen alsmede de voortgang op beide onderdelen.

3.

Indien het overleg over een tekortkoming van wezenlijke betekenis dan wel de op grond daarvan genomen acties naar het oordeel van één der Partijen geen aanvaardbare oplossing oplevert, kan deze verzoeken om overleg op het eerstvolgende hogere escalatieniveau zoals bedoeld in artikel 27, totdat ook het derde escalatieniveau is benut. Partijen verplichten zich om de vertegenwoordiger(s) van het toepasselijke escalatieniveau voor overleg ter beschikking te stellen binnen 5 Werkdagen nadat de andere Partij daartoe verzoekt.

4.

Oprachtgever hebben vanaf het eerste escalatieniveau Step-in-rights, hetgeen inhoudt dat Opdrachtnemer een overleg van haar managementteam belegt op het toepasselijke escalatieniveau ter bespreking van een structurele oplossing ter voorkoming van de tekortkoming, binnen 10 Werkdagen na een daartoe strekkend verzoek van Oprachtgever, die het recht heeft het overleg als toehoorder bij te wonen. Indien binnen een maand na een step-in overleg op het hoogste escalatieniveau de tekortkoming nog niet is opgelost, dan belegt Opdrachtnemer op verzoek van Oprachtgever wederom een step-in overleg op het hoogste escalatieniveau waarin Oprachtgever een dwingend advies kan geven voor de (structurele) oplossing van de tekortkoming.

Artikel 35. Aansprakelijkheid

1.

Indien Opdrachtnemer de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst heeft gesloten als combinatie zijn alle leden van de combinatie hoofdelijk verbonden en hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van de verbintenissen uit de Raamovereenkomst c.q. de Nadere Overeenkomst. Indien Opdrachtnemer voor de uitvoering van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst gebruik maakt van een onderaannemer blijft Opdrachtnemer volledig verbonden en aansprakelijk voor de nakoming van de verbintenissen uit de Raamovereenkomst c.q. de Nadere Overeenkomst.

2.

De Partij die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst, is tegenover de andere Partij aansprakelijk voor de door deze geleden, dan wel te lijden directe vermogens- of zaakschade, in het geval dat Partij de in artikel 33, lid 2 bedoelde termijn heeft laten passeren zonder alsnog na te komen. Onder directe schade wordt verstaan:

- a. schade aan programmatuur en apparatuur en gegevensbestanden, waaronder in elk geval verstaan wordt: materiële beschadiging, gebrekkig of niet functioneren, verminderde betrouwbaarheid en verhoogde storingsgevoeligheid;
- b. schade aan andere eigendommen van Opdrachtgever c.q. een Deelnemer of van derden;
- c. aan derden aantoonbaar verschuldigde vergoedingen en boetes, alsmede de waarde van het verloren gaan van door derden verstrekte garantierechten;
- d. redelijke kosten gemaakt ter voorkoming of beperking van directe schade, die als gevolg van de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust, mocht worden verwacht;
- e. redelijke kosten gemaakt ter vaststelling van de schade-oorzaak, de aansprakelijkheid, de directe schade en de wijze van herstel.

3.

Aansprakelijkheid voor indirecte schade is uitgesloten. Indirecte schade is alle schade die geen directe schade is. Onder indirecte schade wordt in ieder geval verstaan:

- gederfde winst,
- reputatieschade en gemiste opdrachten, en
- bedrijfsstilstand.

4.

De in het tweede lid van dit artikel bedoelde aansprakelijkheid en daaruit voortvloeiende schade is voor de Raamovereenkomst en de Nadere Overeenkomsten beperkt tot een maximum van € 250.000,- per gebeurtenis, waarbij samenhangende gebeurtenissen worden aangemerkt als één gebeurtenis, met een maximum van € 500.000,- per Nadere Overeenkomst en € 1.000.000,- per jaar voor de Raamovereenkomst.

5.

De in het derde lid van dit artikel opgenomen beperking van de omvang van de aansprakelijkheid vervalt:

- ingeval van aanspraken van derden, waaronder ambtenaren en andere functionarissen die opdrachten uitvoeren voor een Deelnemer, op schadevergoeding ten gevolge van dood of letsel, of
- indien sprake is van opzet of grove schuld van de tekortschietende Partij of diens personeel, of
- in geval van schending van intellectuele eigendomsrechten.

Artikel 36. Vervallen

Artikel 37. Overmacht

1.

In geval van overmacht is de tekortschietende Partij niet gehouden tot betaling van schadevergoeding.

2.

Onder overmacht in de zin van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst wordt in ieder geval niet verstaan:

- gebrek aan of ziekte van personeel;
- stakingen binnen de invloedssfeer van de tekortschietende Partij;
- verlate aanlevering of ongeschiktheid van middelen voor het verrichten van de prestaties;
- tekortschieten van door Opdrachtnemer ingeschakelde derden, tenzij die derde zich ook op overmacht heeft beroepen;
- liquiditeits- of solvabiliteitsproblemen aan de zijde van Opdrachtnemer of van door hem ingeschakelde derden.

3.

Van overmacht is evenwel sprake in geval van politieke besluitvorming of van wijziging van wet- en regelgeving van zodanige aard, dat ongewijzigde nakoming van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst in redelijkheid niet van een Partij kan worden gevergd.

4.

In geval van een overmachtsituatie deelt de Partij, die zich hierop beroept, dit onverwijld aan de andere Partij mede, zodra de overmachtsituatie optreedt dan wel zodra het optreden van de overmachtsituatie redelijkerwijze is te voorzien. Zonder een onverwijld mededeling kan een Partij zich niet op overmacht beroepen. Indien het een tekortkoming van wezenlijke betekenis betreft zullen Partijen in overleg treden om een oplossing te zoeken c.q. een wijziging van de Raamovereenkomst c.q. de Nadere Overeenkomst af te spreken, die zoveel mogelijk recht doet aan de opzet en doelstellingen van Partijen bij het aangaan of bij de laatste wijziging van de Raamovereenkomst c.q. Nadere Overeenkomst. Op dit overleg is artikel 34 van toepassing.

Artikel 38. Ontbinding

1.

Indien een Partij tekortschiet in de nakoming van haar verbintenissen uit de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst, ook nadat hem de in artikel 33, lid 2 bedoelde termijn is gesteld, is de andere Partij gerechtigd de Raamovereenkomst c.q. Nadere Overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden door middel van een aan de tekortschietende Partij per aangetekende post verstuurd mededeling.

2.
Ontbinding is alleen mogelijk indien een tekortkoming van wezenlijke betekenis is, onverminderd de opzeggingsmogelijkheden genoemd in artikel 5a van de Raamovereenkomst.
3.
Voor ontbinding is tevens vereist dat de tekortschietende Partij in verzuim is, nadat haar een redelijke termijn tot nakoming is gesteld, tenzij nakoming reeds blijvend onmogelijk is.
4.
De Partij die is tekortgeschoten zal volledige medewerking verlenen aan een door de andere Partij geëiste ontbinding.
5.
Een Partij gaat slechts tot ontbinding van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst over indien en voor zover het in artikel 34 bedoelde overleg dan wel de op grond daarvan genomen acties ook op het hoogste escalatieniveau niet tot een aanvaardbare oplossing heeft geleid.
6.
Een Partij kan voorts, zonder dat daarvoor een ingebrekestelling of enig overleg vereist is met onmiddellijke ingang de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst ontbinden, indien de andere Partij surseance of voorlopige surseance van betaling aanvraagt of hem surseance of voorlopige surseance van betaling wordt verleend, Opdrachtnemer zijn faillissement aanvraagt of in staat van faillissement wordt verklaard, de onderneming van Opdrachtnemer wordt geliquideerd, Opdrachtnemer zijn onderneming staakt, op een aanmerkelijk deel van het vermogen van Opdrachtnemer beslag wordt gelegd, dan wel Opdrachtnemer anderszins niet langer in staat moet worden geacht de verplichtingen uit de Raamovereenkomst c.q. Nadere Overeenkomst na te komen.

Titel 10. Overige bepalingen

Artikel 39. Overdracht van rechten en verplichtingen

1.
Opdrachtnemer mag de uit de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Opdrachtgever c.q. de Deelnemer aan een derde overdragen. Toestemming zal niet zonder redelijke grond worden geweigerd. Opdrachtgever c.q. de Deelnemer kan aan de toestemming voorwaarden verbinden.
2.
Alle in redelijkheid door Opdrachtgever c.q. een Deelnemer gemaakte en te maken kosten als gevolg van de in het eerste lid bedoelde overdracht komen volledig voor rekening van Opdrachtnemer.

3.

Indien Opdrachtnemer voor de levering van Diensten aan een bepaalde Deelnemer gebruikmaakt van onderaanneming, zal hij dit kenbaar maken aan de desbetreffende Deelnemer en daarbij de naam en vestigingsplaats van de onderaannemer vermelden. Bij onderaanneming blijft uitsluitend de Opdrachtnemer, als hoofdaannemer, verantwoordelijk voor het nakomen van uit deze Raamovereenkomst c.q. de Nadere Overeenkomst voortvloeiende verplichtingen.

Artikel 40. Verzekering

Opdrachtnemer heeft zich naar verkeersopvattingen passend verzekerd voor minimaal de bedragen genoemd in artikel 35, vierde lid en zal zich zodanig verzekerd houden met de volgende in het handelsverkeer bekende verzekeringen:

- beroepsaansprakelijkheidsverzekering, en
- aansprakelijkheidsverzekering bedrijven.

Artikel 41. Vervaltermijnen

Het nalaten door één van de Partijen om binnen een in de Raamovereenkomst c.q. Nadere Overeenkomst of ander document in het kader van de Raamovereenkomst c.q. Nadere Overeenkomst genoemde termijn nakoming van enige bepaling te verlangen, tast het recht om alsnog nakoming te verlangen niet aan, tenzij de desbetreffende Partij nadrukkelijk en schriftelijk met de niet-nakoming heeft ingestemd.

Artikel 42. Geschillen, toepasselijk recht en domiciliekeuze

1.

Ieder geschil tussen Partijen ter zake van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst zal bij uitsluiting worden voorgelegd aan de daartoe bevoegde rechter in het arrondissement Den Haag, tenzij Partijen alsnog een andere vorm van geschillenbeslechting zullen overeenkomen.

2.

Op de Raamovereenkomst c.q. de Nadere Overeenkomsten is het Nederlands recht van toepassing.

3.

Voordat een geschil aan de rechter kan worden voorgelegd zullen Partijen de escalatieniveaus benutten zoals bedoeld in artikel 27.

Artikel 43. Overname personeel, omkoping en belangenverstrengeling

1.

Partijen mogen niet zonder toestemming van de andere Partij tijdens de uitvoering van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomsten binnen één jaar na beëindiging daarvan, personeel waarmee de andere Partij een arbeidsovereenkomst op grond van het BW, dan wel ambtelijke aanstelling heeft of had in dienst nemen, of met dat personeel over indiensttreding onderhandelen.

2.

Partijen zullen aan elkaar noch aan derden aanbieden, noch van elkaar of derden vragen, accepteren of toegezegd krijgen, voor henzelf of een ander, enige schenking, beloning, compensatie of voordeel van welke aard dan ook. Bij overtreding van dit verbod door een van de Partijen kan de andere Partij de Raamovereenkomst c.q. de met de overtredende Partij gesloten Nadere Overeenkomst geheel of gedeeltelijk buiten rechte ontbinden.

3.

Indien blijkt dat personeel van Opdrachtgever of een Deelnemer een al dan niet betaalde nevenfunctie heeft vervuld bij Opdrachtnemer ten tijde van de Aanbesteding of een offerteaanvraag en zulks bekend had moeten zijn bij Opdrachtnemer, zonder dat Opdrachtgever of de desbetreffende Deelnemer daarover vóór het sluiten van de Raamovereenkomst c.q. Nadere Overeenkomst is ingelicht, dan kan Opdrachtgever de Raamovereenkomst c.q. de Deelnemer de Nadere Overeenkomst zonder ingebrekestelling met onmiddellijke ingang ontbinden, zonder tot enige schadevergoeding verplicht te zijn.

4.

Opdrachtnemer mag niet zonder voorafgaande toestemming van Opdrachtgever c.q. de Deelnemer personen betrekken bij de uitvoering van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst die in het jaar voorafgaand aan de werkzaamheden in het kader van de Raamovereenkomst c.q. Nadere Overeenkomst een ambtelijke aanstelling bij Opdrachtgever c.q. de Deelnemer hadden.

5.

Indien Opdrachtnemer de bepalingen van het eerste of het vierde lid overtreedt verbeurt hij jegens Opdrachtgever c.q. de Deelnemer een direct opeisbare boete van € 100.000,-. De in deze bepalingen bedoelde toestemming zal echter niet op onredelijke gronden worden onthouden.

Artikel 44. Bindende mededelingen

Uitsluitend mededelingen die schriftelijk dan wel via e-mail zijn gedaan door de in het Dossier Afspraken en Procedures aangegeven contactpersonen kunnen Partijen met betrekking tot de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst binden.

Artikel 45. Wijziging Raamovereenkomst c.q. Nadere Overeenkomst

1.

Een wijziging van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst is slechts van kracht voor zover deze schriftelijk is vastgelegd en door de Partijen bij de desbetreffende overeenkomst is ondertekend.

2.

Wijzigingen van de Raamovereenkomst respectievelijk een Nadere Overeenkomst worden opgenomen in het wijzigingenregister voor de desbetreffende overeenkomst, dat wordt bijgehouden door Opdrachtgever respectievelijk de Deelnemer, die daarvan kopie verstrekken aan Opdrachtnemer.

3.

Voor wijzigingen van de Raamovereenkomst of van een Nadere Overeenkomst worden voor zover van toepassing tevens de procedures gevolgd zoals omschreven in de Bijlagen.

Artikel 46. Vervallen

Artikel 47. Beëindiging

Opdrachtnemer zal in geval van beëindiging of afloop van de Raamovereenkomst c.q. een Nadere Overeenkomst te allen tijde alle medewerking verlenen aan de overdracht aan een opvolgende opdrachtnemer en daarbij alle documenten, gegevens, informatie verstrekken, die nodig zijn voor een goede overdracht en tevens op verzoek van Opdrachtgever c.q. de Deelnemer de dienstverlening voortzetten volgens de voorwaarden en bepalingen van de Raamovereenkomst c.q. Nadere Overeenkomst.

Aldus stellig, naar waarheid en zonder voorbehoud ondertekend,

Opdrachtgever

Opdrachtnemer

ondertekenaar:

ondertekenaar:

te:

H. Ploeg

te:

Amst

datum:

1 mei 2012

datum:

5-4-'12